

**Introductorium in astronomiaz
Albumafaris abalachi octo conti
nens libros partiales.**

W

Apud annos artium principijs que ars extrinseca pre-
scribi solet librorum in inicijs: non scripto villo autentico
q̄ ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantum sua
cuiusq̄ sententia paratur. Apud arabes contra duorum
aliquid primum nec aduertisse videntur vnq̄: tam et
si particulariter vnq̄ ac sparsim assumat: nostro tamen
iudicio non parum necessarium. Scdm̄ vero Lomer-
ticiū quidez illis nec scripto dignum visum est tanq̄
egregium aliqd̄ inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur sc̄do genere
huius operis auctor incipiens: septem inquit sunt omnis tractatus in inicijs
Auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomen libri: locus in or-
dine disciplinū: species inter theoricam et practicam: partitiones libri. Que
apud nos q̄nq̄ partito sufficiens operis videlicet titulo: auctoris intentione
finali causa: materia tractandi: et ordine que omnes fere tam tractatus q̄
materie omnis exordio et necessaria et sufficere videntur: suam tamen singul̄
reddit causam. Que cum ego prolixitatis exosus et quasi min⁹ continentia:
cum et hunc morem latinis cognoscerem preterire volens an̄o ipso potius
tractatu exordiri pararem. Tu mihi studioꝝ oīm specialis atq̄ inseparabil̄
comes: rerumq̄ et actuum per omnia consoꝝ vnice missi memores obuiasti
dicens. Quanq̄ equidē nec tibi pro a more tuo mi Hermāne nec vlli cōsulto
aliene lingue interpreti in rerum translationibus abcecij sententia quandā
nullatenus aduertendus sit ita tamen alienum iter sequendum videtur ne
precuras. Pristior nō qui librum hunc in arabica lingua legerit si in latina
non ab exordio suo qua primum legentis intuitus incidit inceptum videat
non industriam sed ignorantia putans: et operis forsitan integritate detri-
menti: et nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ipm̄ etiaꝝ laborē
tuo potissimū instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine
copie adiciatur: non mihi maius q̄ tibi merita rependatur. Cum tu quidez
et laboris causa et operis iudex et vtriusq̄ testis certissimus existas: expertus
quippe nihilominus: q̄ graue sit ex tam fluxo loquendi genere quod apud
arabes est: latine modi congruū aliquid cōmutari atq̄ in his maxime que
tam artam rerum imitationē postulant. His habitis ne longius differatur
ab ipsius verbis tractatus iniciū sumamus. Intentionis inquit expositio
si sumam breuiter et absolute pponens: discantis animum attentum parat
facilem. Utilitatis promissio laborem alleuans interdū animi quendam
tum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tū
autenticū reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in-
scriptū iniustaz parat gloriaꝝ. Libri nomen intentionis testimonio

accedit. Locus in ordine discendi animū discantis: quo lecto quid legendū sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie genus partici omniumq; numerus: et ex ipso attentum iter reddit et docilez. Quā ergo inter oēs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est qui vel cōtradicientibus responderet: vel approbantibus argumentū daret: ad hūc nec nullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere intentio et illis resistere et his firmamentū dare et integram diuino auxilio artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus amunicula necessaria sint vel desistant vel deficiant. Quoniam igitur opus certis: et auctoris et libri nominibus confirmare necessariū duximus hunc titulum p̄scribentes dicimus. *Introductorium in astrologia; Albumasar abalachi.* Qua de causa et post astronomiā in astrologiā p̄mo loco legendū sit in theoricam scz huius artis partem principalē atq; generalē: editus octo partitionū numero descriptus: quaq; suis differentiis subdivisa. Partitiōis prime capitula quinque. Primum de inuentione astrologie. Secundum de siderum motus effectū. Tercium de effectus qualitate. Quartum de confirmatione astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. *Capitulum primum.*

Primum itaq;: que causa: qua ratione hominem in terra positū ad celestis consilia decreta scrutanda primum excitauerit: deinde prouexerit exponendūz videretur. Nec enim motu quoq; in prouiso aut repentina quorumlibet impulsione transire arreptum: nec sine summo studioz impendio transcursum videtur. Partimur igitur omne siderum stellarūq; scientiā gemina specie in motū celestium ac motū effectū. Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integrā etenim perfecamq; tradit scientiam quantitatis et habitudinis circulozū motūq; celestium in se eiusq; primum: deinde ad alios tamen vsq; ad terre globum Terre siquidem corpus rotundū globosum: circulus sup̄remus diuina virtute perpetuo ambiens ceteros infra contentos suis cum speris die noctūq; ab oriente per occidentē integro circuitu ouertit. Unde ☉ per diuersas terraz partes diuersis nationibus nūc eleuari simulq; occidere: alijs nunc ouerso sicq; alijs diez alijs interim noctez esse necesse est. Circulorum etenim inter sup̄remum et terrā motus alijs cum summo: alijs contra. Stellaris vero motus omne genus fere contra. Supernoz vero motuum quantitatis et qualitatis pars humanis sensibus patuit. Unde omnes sciencie primordium parte rationi tribus ex locis computo proportionē et mēsurā: argumentū nec materia inserit ubi qui huic sapientie non concedāt: et sensu debiles: et alienos esse: consequēs sit. Hanc igitur vniuersalē sapientiaz Ptho post hamū quendā tradit i libro suo almagesti postq; et ego aut Alb.

in tabulis nostris maioribus in fine richene elehebir celestium discursus p
secutus sum: nos quoq. Secunda vero naturalis in suo quidē genere non
minus vniversalis stellarum corporū naturas et pprietates in se primo tunc
accidentū inferioris mundi ducatu partim crebris quibusdā experimentis:
ptim nafari speculatione quadū insequitur. Ex eo siquidē qui varios stellarū
discursus diuerse elementorū in reb⁹ elementatis alfnationes solito certaq;
lege cōsequunt. Id non sine aliquo nafari illarū in his motu fieri necessariū
videtur argumentū. Est igitur huius scientie pars que per se cōstans partes
minus manifestā ratio nature quodā ductu consequitur: vt qui huic scientie
ōdicant: nec multe eos in his experientie ⁊ rerū nec parū cōsciū esse constet.

¶ Part⁹ igitur manifeste lumina principalr vbi oīm celestium notabiliora
sunt certa gerunt signa: ac primo loco ☉: nemo siquidem ignorat anni tpm
legittimos successus elemēta mōi vñtat⁹ alterationib⁹ afficiētes ordinatos

Solsequium
 a p m
 eliodropia

¶ per circuli quadrantes itus atq; reditus ¶ sequi. Deinde per singulos etia;
 dies atq; horas non nihil noui varijsq; motus in rerum accidentib; ¶ sequi
 videm;. Quib; siquidẽ oritur assentit: descẽdit occidit: aiantib;: graminib;
 metallis per singulos mot; aerẽ terraz aqua: ipsorũq; naſas ⁊ ſtar;: frigore
 calore ſiccitate humore inẽ gñationis ⁊ corruptionis: augmẽti decremẽtiq;
 alternationes alterat. ¶ Viſq; adeo quidẽ mot; etia; tam hoim q̃ ceteroz
 aialium primum ¶ iter ſequant;. ¶ ſiquidez oriente ſurgere: et progrediunt;
 aſcendente curſu addunt: deſcendẽte minuũt: occidente reuertunt;. Ac taq;
 mot; abſente duce geſcunt: ad exitũ illi; iterũ exituri. In graminib; quoq;
 ¶ virtus manifeſta quoz gñationes incrementa maturitas ¶ maxime cõ-
 mittant; apparet in quibuſdaz manifeſti;: vt in ſolſequio ⁊ elioſar herba q̃
 arabes herba thelancianila latini neceſſe apiũ vocant. na nec metalle na-
 tura hanc euadunt. Quedam enim abſentia ¶ coagulant. quedam radijs
 confortant; cuius virt; manifeſta in eliodropia gẽma necnon quibuſdã .v.
 noibus ac margarit;. In hijs igitur h; modi viſ ⁊ effect; ſolaris manifeſti;.

¶ Post solē & rerū testimonio accedit. Nōnullis enim vel de vulgo haur
dubiū est lunares accessus ad ☉ & recessus ortus scilicet & occasus: incrementa &
et decrementa aurarū mariū in animalibus et graminibus et metallis
qualitatum et quantitatum motus comitari in mensuris animalis subest
humorū incrementis & decrementis marisq; cottidianis: seu per septimanas
lunationis accessibus & recessibus. Nōnulli etiam numerosis obtinent ex-
perimentis ex diuersis & mansionibus diuersa tempora varijs qualitatib;
affici: vt ex hac veterorum ex illa nubium ex alia pluuiarum atq; id genus
¶ Post ☉ et & stellarum ortum tunc quidam affectus certi sunt. preter qđ
vulgo nō adeo sunt vbi luminū virtus approbati: nequaquā tamen vel vulgo
ignotum est qualitates temporum inter augmenta & decrementa stellarū
quadam in ☉ & & participatione alterari: quorum motuum nisi hec partici-
patio causa existeret: nec estas estate calidior nūq; fieret: nec hyems hyeme
frigidior. Certum igitur est quibusq; nationib; per omnia climata rerum
generationes & corruptiones temporum alterationibus moueri. Alterati-
onum autē huiusmodi causam existere ☉ & & stellarūq; amnicula. Primo
quidem antecessorum longę vite vigilisq; indaginis experimentis vsq; ad
posterorum memoriaz reseruatis. Secūdo ex eis que cōstabat ad ea que
minus paterent cognata rerum collatione ingenium puehente. Cum itaq;
rationem quide in ingenium promptius concedat: experimentorum etiam
causas in rerum indagine nō ineptas esse astruendum videtur. Habet enī
omne artificium in suo genere de transactis ad ea que sequunt experimen-
torum fidem. Sic equidem agricola: sic pastor: sic naute suo quolibet officio
ex quarundam stellarum locis horas comodas vel incomodas. Agricola
quidem sementi et infitionibus pastor cōmiscendis gregum armentorumq;
seribus: ad conceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilominus
ventos amicos atq; inimicos preteritorum experimentis prouidet: quibus
omnibus stabilis et seriose indaginis per elementorum motus temporum
alterationes ☉ et & atq; stellarum cursus experimenta fidem faciunt. In
infitione siquidem ex hora temporumq; infitionis prenoscit agricola inter
arborum genera: has incremento addere: illas fructus accellerare: alias
fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanq; argumenti locū
exquiramus experimentorum vsum nihil ambiens pretendit. Hanc secus
obstetricū vaticinijs: quibus experimenta fidem gerunt. Presciant siquidē
experto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexū discernunt: deinde &
ex p̄mogenitis quos partus virginales vocant. Vtrū ne amplius ea mater
paritura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerāt. Habita
nanq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mā
millarum capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamq;

lupina

1

84

grauida

De p^{re}gn^{an}ti^{is} th^om^{as}

colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq;
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sexum discernendum. Utrum
pregnantis tractant quem si plenum rotundum abilem durum senserint: ipinq;
colore mundo masculum predicant: oblongum laxum ineptum ipsamq; colore
maculato femina testantib; mamillarum capitellis in masculo ad rubium
in femina ad fuscum colorem contrahentibus. Alio quoq; modo accepta eni
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumq; sentitur masculi lignum
rarum et liquidum femine. Item alio: lac namq; pregnantis speculo ferreo
superfusus: sicq; ad radios ☉ equabiliter locatum. Si per horam confluit
in similitudinem vnionis masculum fert: diffuens et expansum feminam:
Pariente vero q̄primū proles supra terram decidit ad caput infantis re
spiciunt: q; si pilorum congeriem quasi cirritum videant masculū deinde pa
riturum presciunt. Sicq; geminis cirris gemellos. Nam et domini fortune
prosperē signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
deinde future generationis numerum metientes folliculum infantis primo
genti vulue matris inherentem anteqm soluiatur pertractant: in quo quot
tanqm nodos seu quasi calculos inueniunt: tot partus futuros numerant:
quibus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in horu ali
quid dubitantes nisi forte prius abortu confusa fuerit. Ad hunc itaq; modū
cum vulgaribus ingenijs experimentorum vltis tante sit auctoritatis: tum
apud medicos etiam experimentoz certitudine firma cure sue prouidentia
est. prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia et
circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum
genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterorum parti vsq; ad
quantum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam in
comoditatis corporee augmenta detrimenta status alterationes: iuxta qd
cuiusq; naturaz eorum que nature contraria sunt passiuam vident non na
turaliam inter vtrumq; genus mediante collatione: certis terminis metiunt
qd autem est per ipsas alterationes elementoz motus: alterationum mo
tusq; causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim ☉ ca
lorem: vim ☿ humorū: motus virozūq; stellarum et siderum cum his per
mixtionem. Hoc ergo arificioz genus quanto vulgaribus dignius: tanto
huic nostro p̄p̄inuius. Est aut medicine in parte dignior officium. Primo
corporum materias elementorum scz naturas subtiliter perspicere: deinde
in corporibus seruata proporcionabilitate comiscere: comixtionum demu;
ex naturali necessitatis accessu atq; recessu accidentiū motus tractare. ¶ Of
ficiū autē astrologie in parte sc̄ogica ex motu stellarum elementoz mot
temporumq; alterationes atq; tum mundi ipsius tū partium eius: hic gene
raliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Et igitur medicus sensibi
libus primū experimentis instructus: deinde ad nature p̄p̄ietates p̄uctus

speciez hanc calidā hanc frigidā siccāq; vel humidā morboz huic vel illi
raturū habet accomodā: sic astrilogus ex sensibili quadam experimētōz
institutione ad naturales celestiu corporū prouectus. Solem calidā: lunā
humidā: sicq; stellarum z siderum cuiusq; vim z naturā effectuum ratione
certam habet. Itaq; vulgaria quidem artificia particularia. Medicina ve
ro z astrologia magis vniuersalis videret. eo q; sui queq; generis integritā
tem amplectit: nisi q; astrologia tanto altiorē quanto materie dignioris est
estimamus. Medicina siquidem in elementoz naturis z in alterationibus
corporūq; ex eius compositione statu z accidentibus exercitat: astrologia
vero in celestiu corporū motu z naturis atq; per mundum inferiorē effecti
bus tota consumit. Medicus quidem elementoz alterationibus operam
dat. Astrologus stellarū motus sequit̃ elemētariē ad alterationis causas.
Sic igitur z omnibus artificijs siderum stellarū scia. quantū celestia terre
nis prestant z genere nobilior z dignitate celsior inuenit̃. Que cum ita sint:
quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuū effectus spe
culari vbi cum antecessorū crebris experimentis philosophorū acutis asser
tionibus stellarum motus iuxta naturas earundē mundi accidentia con
sequi raturū habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes si
ue corruptiones imminere videat tanquā aliqua reuerentia retenta vel cre
dere non audeat q; certū habet vel enūciare vel palam monstrare potest
Quemadmodū enī elementoz motus temporūq; alterationes atq; gene
rata mundi accidentia. celeste consiliū palam sequunt̃ Sic singulos etiam
quorumlibet indiuiduorum per omnē mundū inter generationes z corrup
tiones augmēta z detrimenta omniūq; alterationū motus ex eadem ori
gine ordinari familiarē toti⁹ ad partes cognatiōis ratio habet. Que omnia
experimentoz primum fundamento posito: cognata collatrix studiosa in
dago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercitat error non artis
integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguat. ¶ Restat
enim artis professor quociens artificii suscepit vt stellarū siderumq; mo
tibus locis per gradus z puncta naturis etiam z affectionibus omnino in
structus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordini
bus habitu locis temporibus: aptitudine stellarū habitudini apporportionata
Quibus siquidem defuerit imperfectū aliqua in parte labi nihil mirum est.
Hic igit error vnde cauēri possit insinuemus. Videt enim duabus de cau
sis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in
quibus iudicandū est quid rerum an siderum ascribat̃. Cum ex minus sa
na celestis consilij conceptione: vnde plerūq; permixtio confusioq; ducatur
accidit ne leuiter elegi possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint
nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia
consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Modice nāq;

medicina
astrologia

sciētie no n modica plerūq; fruges est maxime in euentuū prouidētia . Vi-
demus autē z medicos z alios id genus in suo quosq; artificio nōnunq; de-
cipi . Nec tamē ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere : quāq;
aliorum artificum error quā astrologi in curia ad pnciez procliuior . Me-
dici siquid ē fallacia mortis sepe causa fit : subaud nante interitus astrolo-
gi errorē ad maximū sepe in scientia reprehensio consequit̃ . Cum igit̃ ex ar-
tis huius z veritate maioris cōmodum z fallacia minoris incōmoduz sequat̃ .
Nec displicere cuiq; artē conuenit : z professoribus sūmope studendū ne ob
culpā cuiusq; ars innocēs infesta reddat̃ .

Caplm secūdū . De siderū motus effectū .

Unc astroz effectus speculari cōuenit premisso quod in om-
ni tractatu fieri debet vt inter incia disponat id de quo agat̃
Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus p mun-
dum inferiorē ad omnē rerū generationē z corruptionē suc-
cedit speculatio fideree nature omnisq; habitus z affectionis
Cohercemur autē quatuor terminis omniū rerū sciētiā cir-
cūstantibus . Prim⁹ quidē quo querit̃ inuentū ne est q; tractat̃ nec ne . Se-
cundus quid . Tercius quale sit . Quartus quare . Omnis ergo inuentionis
origo prima sensuū est : mouit enim sensus opinionē . Unde ad rōnem intel-
lectu dicto fit ascensus . Est ergo vt docuimus innētionis astrologie . prima
causa visus . secunda ratio consecuta est vt hinc etiam ad alium quēdam ce-
lestis secreti intellectū artis perfectio conscendat̃ . ¶ Omnis vero philoso-
phie superneq; indaginis auctoritate z ratione constat substantiā stellariū
corporum nec ex aliquo elemētōz huius mundi effectū nec ex pluribus vel
omnibus congestam . Si enim ex his elemētis esset eam elemētāre prolis
necessitates cōsequerent̃ : generatio corruptio augmētatio diminutio reso-
lutio ceteraq; id generis alterationis : que cum illic aliena sint tam circuloz
celestium q; stellariū corporū substantiā ex quinta quadā alia natura con-
sistere ratio concludit . ¶ Qualitas autē eorum corporū in forma est . Sunt
enim corpora sperica perlucida naturali motu degentia . Quorum motuuz
eaz necessariā intelligimus causam vt superioris essentie motus inferiores
naturas agendo misceret . Que cōmixtio ad omnē generationē necessaria
erat . yn de philosoph⁹ tandem intellexit inferiorē mundū supiori necessita-
te quadam ligatū qui naturali quodam motu voluit : habentē hūc trahere
ret . Superior etenim mundus inferiorē perpetuo ambiēs cum sibi alliga-
tum trahat motus mundi materias agitans actus z passiones miscet gene-
rationum omnium causas . ¶ Motus autē celestibus non nisi circularis
aptus erat . Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quā fine careat : nescio qua parte quietē admittat : alijs nāq; motibus cum
sic principium z finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit . ¶ Inferio-
ris autē mundi corporum duo sunt motus alter rectus finem habens quo

cum perducant fistant vt ignis ⁊ aeris sursum terre ⁊ aque deorsum. Alter
vō circularis qui resolutiones atq; alterationes ex alteris i altera rursusq;
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaq; motum ambientes mundi motus
trahens in rerum generationes ⁊ corruptiones agit. Sunt enim generatio
nes in elementis. i. potentialiter potentia resolutio vero ex alteris in altera
genituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potētia quē ignis
in lignum agens actu ipso generat. haut secus generatio quidem ⁊ corru
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in
uicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi
corporum alterius in alterum actus bipartitus reperit: aut amborum con
tactu: aut inter vtrūq; mediasite aliquo. Contactu quidem vt ignis in mate
ria exustione facit: mediante vō alio tripartitus. Primus arbitrio vt cum
mouet alterū ab altero per mediū vtrūq; extremorū simul contingens: aut
inter vtrūq; intercedēs. Secund⁹ natura: vt cum ignis aquaz mediante ca
lore calidam reddit. Tercius intrinseca proprietate quadam: vt scilicet la
pis magnes ferrū trahit p mediū aeris interuallū: eo q; lapidis id agēdi vir
tus inest ⁊ ferri natura eius actionis passiva qđ nihilomin⁹ sit vel alio cor
pore interposito vt lamina cuprea atq; id genus sed ⁊ tactu accidit q; dū la
pis ferrū trahit ⁊ materiā aliā plerūq; ferro coherētē trahi: hicq; modus al
terū in alterū nature pprietate quadā agendi in multis taz herbis q; lapidi
bus inuenit vt colofoniū ignis oleum. i. ebrioz olitē nouit. Hoc igit modo
celestis essentia in inferioris mūdi naturā agere oino videt. Quoniā ⁊ illi⁹
nature nec huiusmōi virtus inest ⁊ hui⁹ natura eiusmodi virtutis receptiua
ex quo actu ⁊ passiōe mūdi nā pmixtio fit generationū oīuz mat. Cum igit
astra generationis rez causa sint: ea generationis eiusdē ducatū obtinere
cōsequēs est. Sunt vero nōnulli qui quod ab alio quodq; propter aliud fit
idem putant nec quicq; ab alio per distantiam interuallum fieri posse au
tumāt eē quos sunt huiusmōi motuum tres diuersitates. Primum q; facit
secūdū q; faciēte fit: terciū q; ex aliquo cōsequit. Facere vō duob⁹ modis ar
bitrio ⁊ natura: arbitrio vt ire stare sedere. Natura vt ignē vrere. Fieri q; si
milic⁹ arbitrio itez ⁊ necessitate: arbitrio vt līaz scribere. Necessitate vt mate
riā igne aduri qđ vō propter aliud fit ab his diuersuz. Nec enī faciēte alio
fit: sed alio precedente nec quadā cognatrice consequit verecūdia ruborē:
timorē palloz. Musica in modulamina animi corpisq; mot⁹ consoni: ad hūc
ergo modū celestia corpora cū sup hūc mundū motu naturali ferunt conse
quunt alligati sibi inferioris mūdi elemētoz mot⁹ naturales: generatiōes
rez ⁊ corruptiōes pducētes: exēpli grā: Sole primi circuli quadratē p agrā
te elemēta calidis ⁊ humidis qualitatib⁹ pari videmus. Sicq; terrā ⁊ arbo
res herbis ⁊ folijs vestiri: florib⁹ ad ornari: rezq; aliarū corruptiones aliar
generationes atq; ad hunc modū: nō ex solis aliqua deliberatione sed di
uinit⁹ iniūcto officio eūdi p circulū rezq; natura eiusmodi motib⁹ adapta est

Postremo philosophi sermonē subiungim⁹ quoniā circulus mouet causas mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus q̄propter virtutē mouentē infinitā esse cūq; in finitā ⁊ incorporeā. Sic igit̃ causam omnis alterationis ⁊ corruptionis extraneā esse cōsequēs est.

Capitulū terciū De effectūū qualitate.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mūdi rerū species q̄b⁹ exponit̃ facile pateat q̄b⁹ siderū vires de hui⁹ mundi accidētib⁹ eligerit̃: Sūt aut̃ hec: forma: materia: cōpositio: cōpositus. ¶ Vitemur igit̃ loquēdi apud phos visitato mō quo formā humanā dicūt eā qua oē hui⁹ speciei indiuiduū hoc dici equina equ⁹. Materia vō seu natura q̄terna: terra: aqua aer: ignis. Cōpositio aut̃ elemētōz incorpib⁹ armonia. Cōpositū vō q̄ hui⁹ modi cōpositione effugit̃ qualia sūt oīa animātū germinū metallozq; corpora. In oib⁹ igit̃ corpib⁹ his que sentim⁹ quatuor hec genera inueniūt̃. primū q̄ cōpositū est: secūdū cōpositio. terciū natura. quartū species: his ita cōpositis cū phi sermonē subiungim⁹: oīs geniti genitricē eam antiquiorē eē. genitūq; ad esse dephēsiōnē ducere: verbī gr̃ a. Sustento sustinēs antiqu⁹ vt terra terrenis corpib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera ⁊ spēs aīaliū germinū metalloz in natura potētia actiuo Tandē vt cōpositio successit Nec vero cōpositio nisi cōponente aliquo cūq; modo vetici ne cōpositū sui cōponēs aut sibi materia sit que cū ita sint est habere genitorē: omne genitū oēq; cōpositū cōpositorē discernentē in genera ⁊ spēs omniū. Hinc ergo cōstat opificē genitorē ⁊ diuersitatis deinde de sideris motibus nature ducatū cōmēdasse. Celestis siquidē motus virtutē cōpositiōis huiusmōi atq; differre cām eē ex antedictis collectū est: solo q̄ in cōpositione indiuiduarū atq; differētis specierū p̄potēte vtpote aīe corpisq; spāliter armonia cōciliāte. Lū igit̃ omne cōpositū ex forma ⁊ materia constat. Forma tūprior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquirat vnde in phia forma quidē artifici: materia vō instrumētis comparat̃. Ut enim diuersi artifices suis quicq; instrumētis opant̃ nihil alienis egentes. Opus aut̃ nō instrumētis sed artifici ascribit̃ sic diuerse forme nec hoc belua: aui⁹ q̄ enim de natura homini aptum alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aui. Assumit enī humana forma de naturis calidum humidū sicq; de ceteris q̄ subtilius aptumq; recipiende anime rationali motibusq; erecte standi sedendi atq; id genus. Forma vero calidum siccum vnguibus dentibus barbatibus atq; asperitati aptum: bestie forma frigidum siccum calci vngulis atq; tibijs idoneum. sicq; omnis forma q̄ sibi de materia patiente congruum est trahit. Ita ergo omne compositum nō materie sed forme auctoritate principaliter ascribit̃. Hanc igitur vt cognitis omnibus que in rebus

compositis huiusmodi principia pariunt facile intelligat quid aliunde obueniat
quod stellarum virtuti relinquere necesse est. ¶ Primo materialium quatuor proprie-
tates tribus differentiis distinguimus. ¶ Prima est qualitatum contrarietas ut
caloris et frigoris. ¶ Secunda est alteri in alterum resolutio: ut terre in aquam
aque in aerem: aeris in ignem: sicque e converso. ¶ Tercia est augmenti detrimenti-
que receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre pars parte siccior. ¶ Forme
quoque tres alie proprietates ab his diuerse. ¶ Prima quod nulla forme inest con-
trarietas nec homo in eo quod rationalis mortalis est rationali vel mortali constat
contrarius. ¶ Secunda quod non resoluitur altera in alteram: ut homo nunquam fit asinus.
¶ Tercia quod nec augeri nec detrimenti capax: nec enim homo hominem magis
minusve rationalis vel mortalis: his igitur omnia omnibus corporibus ex his in-
esse principiis cognoscimus quod in rebus contrarium resolutorium crescens de-
crescens reperitur. ut homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in-
frigidum transiens nunc magis nunc minus calidus vel frigidus ex materia est.
quod vero oppositum his in suo genere ex forma est: quod itaque nec ex materia est
nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortus legitima causa et ratio
non precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicquam quod cause locum
optineat superstes id celestem potentiam consequi necesse est. Id autem est ut ge-
neris a genere speciei a specie individui ab individuo diuisio et distantia ut
anime corporisque armonia aliaque accidentia innumera: ut sexus: discretio forme
et habitudinis decor vel turpitudine stature inaequalitas: varii colores: di-
uersi mores: atque id genus. Omne igitur individuum ex tribus principiis constat
proprietas forme proprietatibus materie siderum effectum. Ea ergo que
sunt effectus adueniunt: diuersos eorum ducatus sequuntur: alios proprios alios
communes: ut sol dux singularis vite generalis omnium animantium: mercurius
hominis. Cum itaque stelle rerum singularis ducatus concessum tamen in com-
muni officio aliarum participatione assumit ut hominis vnius generalem
substantiam sol singulariter ducat specialem. Mercurius tamen in communibus
perficiendis ceterarum consilia assumit. Erit ergo solis in vno homine proprius
ducatus substantie animalis. Communis vero cordis et cerebri. Mercurij sin-
gularis ducatus substantie humane cum participatione vero oris et lingue.
Cum ceteris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epas: marti san-
guis: sicque cetera ceteris concedunt sic in omnibus corporibus suas quoque par-
tes omnesque proprietates et accidentia gemino ducatu vendicant: que si ex di-
uerso ducatu non consisterent nec ex diuersis ea partibus qualitatum proprie-
tatibus aut accidentibus constare possibile esset. Nunc autem in rerum ducatu est
stellarum: alij genus: alij species: alij individuum temporum alijs atque alijs qua-
litatum quantitatum ceterorumque accidentium aliud atque aliud concedat. Hinc est quod con-
templationum etiam in indiuiduis ipsarumque naturalium proprietatum alias alijs
preesse videmus: quod nequaquam materialis formalisve potentie sed sideree virtutis

intelligit. Nō naturalis sibi alicuius seminis origine sed archane cuiusda proprietatis motu. Sūt enim qui putant nihil nisi ex nature sue seminis resolutione procreari contra quos est bipartita procreandi lex. Cum enī omne corpus ex quatuor elemētis compositū cōstat: aliud tamē ex genere sui semine origine sumpta in natura sua procreat vt homo ex homine in homine. Arbor ex ramunculo insita: arista ex grano recepto: aliud ex aliquo sui semine genereve suo: sed materie coeūtes pariūt gramina arbuta idq; genus. Gemme quoq; ceteraq; metalla que ex diuersis vaporibus congelant. Animalū etiā nōnulla tam ex aeris tam ex aquaticis et terreis: vt sunt musce: rane: pulices: atq; id generis que omnia elemētorum quosdam motus temporūq; vicissitudines nō ex aliquo genere sui in natura sua semine procreata sequunt.

Capitulum quartū. De confirmatione astrologie.

Hic ad hunc modū ordinatis nūc in astrologia rō danda simulq; cōtradictib⁹ respondēdū videt. Sunt enī qui fidereis motib⁹ vim et efficaciam negāt decē sectis dissidentes. Præ qdē sūia in illū penit⁹ stellis ducatū eē ad vllōs effectus: aut corruptiones rerū mundi sublunaris quib⁹ oīs antiqua auctoritas rīdet. Oīs siquidē sube gemino impulsu agitare motū naturalē in re altera cognatis vinculis ipsi alligata naturalē resolutionē faciat necesse est. Quia cū ita sit cū motū ei⁹ resolutionis cām ipamq; eius causē effectū esse cōsequēs est: hoc etenī modo ignis motus naturalis in materia cognate receptionis: naturalē resolutionē facit exustionē dico. Est igit ignis qd exustionis cā: exustio vō huius cā effectus. Ad hūc itaq; modū corpa celestia cū mundū inferiorē gemina ambiant naturalē eorū motū in elemētis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in altere resolutionis generationis omnis et corruptionis nam nature cōsequit cum itaq; motus celestis elemētarie resolutionis causa sit. Nec autē resolutio effectū et corruptionū eorū etiā effectus et destructiones prius celestis motus cōsequi necesse est. Quia enī alteri⁹ corruptio idē alteri⁹ est generatio: ligni siquidē exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerē generat. vñ apud philosophos verbū vsitatū stellarū naturalis perpetuus: nature effectus perpetuus. ¶ Secū de secte opinio: stellas ducatū habere ad res generales atq; vniuersales: vt genera et spēs rerū: vt temporū alterationes: vt elemētōrū resolutiones atq; id genus: nō autē ad indiuiduas resve singulares earūve ptes aut proprietates singulas. Contra quos qd in omni philosophia ventilatū est. Quoniā omne huius mūdi corpus ex quatuor elemētis cōpositū cōstat. In omni siquidē corpore sentiunt stellarū motus cum illis p̄fuerint et his p̄esse habēt. Cū enim motus celestes elemētarie resolutionis causa sint: resolutio vō generationū easdē generationes eorū etiā motū effectū eē cōsequēs est. Itē

quonia nihil generibus aut speciebus cōuenit q̄ indiuiduis alienū sit cū cōce-
dūt aialis hoīs ve substantiā proprietates ⁊ accidētia ducatur necesse hnt
et socij ⁊ tulj substantie habitudini colorum habitudo affectioni ducatur
p̄bere. cum ad oīm genera ⁊ spēs ducatur erigant. ¶ Tercia secta subtilio-
ris opinionis: vel argumētōꝝ similitudine quadam omnē astrologie effica-
ciam eripere laborat q̄ ex parte assumens stellis ad vtrumq̄libet effectum
negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq̄: in festo tanti labore fa-
tigata deficiat. Nos enim exposita primū opinione eorum quilibet negāt
eidem statim opinioni cōtradictētes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiam motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Aiunt enim
qui vtrumlibet assumētes astrologiam inanem reddere conant̄. Quonia
omnium huius mundi rex tres modi sunt necessarij vt ignem esse calidum
impossibile vt eē frigidum: vtrumlibet vt hominē scribere. Nec stellaz effe-
ctus vnquā visibilis esse potest. Astrologie officij supuacū ⁊ inane. Huic
ppositioni cum nōnulli astrologoz primi secundi ob minus firmam nisi co-
gnitiōē satis rīdere non possent cōclusionis in cōmodū: diffugiētes indu-
cti sunt: vt nihil vtrūlibet crederēt. Sicq̄ dum minus fugerēt in maius in-
ciderunt. Cumq̄ alterū alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus
accreuit. Visum est igit̄ illis duos tantū eē modos necessariū ⁊ impossibile
Quicquid enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ nō est. Sic vō ad esse nō
autē ad non eē: eē igit̄ necessarium est ⁊ non eē impossibile: esse namq̄ ⁊ nō
eē contradictoria circa idē simul nunquā vera: sed alterū semp verum alte-
rum semp falsum. Q̄ ergo sic est necessariū est q̄ nō impossibile. vnde nihil
hominū deliberationē relinquitur sed vel ex necessitate coactos facere vel
impossibilitate prohibitos non facere. ¶ Quib⁹ p̄hs obuiās primū verbosi-
tate eoz validis argumētis cōfutata argumētōꝝ vtrūlibet affirmationem
subiungēs ait. Omne vtrūlibet aut necessariū quidē aut impossibile cōsequi
Cui⁹ in vtrūlibet cōfirmationē hec argumētatio prima: quonia oīs necessa-
rij ⁊ impossibilis cognitio naturalis: trib⁹ tpib⁹ discernē p̄ūi p̄terito futuro
Ut ignē fumus ⁊ semp fuisse calidū ⁊ eē ⁊ futurū eē: nec frigidū fuisse vnq̄
nec vnq̄ futurū. Accidētales vō nō ita: scim⁹ enim hominē scripsisse vel scri-
bere nō vō scripturū scimus: fieri nāq̄ potest scripturū: fieriq̄ non scripturū
id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri namq̄ pōt ⁊ non fieri. Est igitur
vtrūlibet. ¶ Scda argumentatio ē: necessariū ⁊ impossibile in omni genere
⁊ specie equaliter sunt. Quē siquidē homīes equalit̄ mortales totusq̄ ignis
e qualit̄ nō frigidus: vtrūlibet vō nō ita vt hō ambulās: homo nō ambulās.
Itē nec necessariū nec impossibile alterat̄: vtrumlibz vō mobile vt de motu
ad quietē ⁊ ecōuerso. ¶ Tercia argumentatio est: qm̄ in his que pponunt
quisq̄ primū cogitat ac consulit vtrum ne fauet aut vitet. Deinde quando
qualiter vbi atq̄ id genus. Omnia primum cogitatione atq̄ imaginatione

prescripta: tum demum actu ipso deliberatione auctoris consequitur. Necessarium autem et impossibile nec consilij nec deliberationis egent. Nihil enim villo studio adiciente. natura ipsa dat certum ignem cremare nec vnum frigare vtrilibet esse consequens est. Quarta rocinatio est quod omnium necessario et impossibili vna tamen vis et simplex. Alteri quidem esse tamen alteri vero nunquam esse. Rebus autem quod plurimis vim geminam videmus ut esse vel non esse: et ita esse aut non ita: ut aurum nunc calidum nunc frigidum: nunc magis nunc minus est igitur vtrilibet. Quod ergo philosophus diffinit. Omne vtrilibet necessarium vel impossibile consequi huiusmodi est. Quoniam omne quod in arbitrio et deliberatione est ut ire et non ire: antequam fiat possibile est. Factum vero necessarium: impossibile vero in parte altera similiter. Cum ergo constet vtrilibet constabit etiam sidera tribus rerum modis ducatum prebere necessario et impossibili vtrilibet: ut enim omne huius mundi corpus ex quatuor elementis constat in omni siquidem ut deinde est inveniunt. Omne vero elementum et ex altero et in alterum resoluitur et augmentum atque detrimentum capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hominibus esse resolutiva augmentum atque detrimentum receptiva. Cum ergo sidera elementorum motibus presint et corporum alterationes ducere consequens est: ut cum hec ex anima rationali et naturis quatuor constet stellarumque substantia ut philosophus intellexit vna ex anima rationali motuque naturali legem habent sui generis animas confirmatas armonia sibi corporibus aptare in vtrorumque genitoris instituto. Itaque vis anime rationalis arbitrium et deliberatio. vis vero corporis ad vtrumque procliva. Cum ergo sidera anime corporisque armoniam moderentur tam necessarium et impossibile quod vtrilibet ducere consequens est. Ut postremum hominis fatum ut ipsum volatibus ineptum ut nunc sanum nunc egrum: atque idem quod astrologie officium maxime prestat. Nec enim astrologus providendum assumit vtrum ne moriatur homo certum enim habet id esse in evitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igitur siderum ducatus rerum provetus precedant: ante quidem in sideribus potentia sunt. Post eventum ad necessarij vel impossibilis terminos concedunt ut in igne antequam urat urere quidem potentia. deinde necessarium. Quod igitur vtrilibet bipartitum est in deliberatione anime rationalis et in nature compositione per temporum continuationem mundi vero elementa huius secundi receptiva: cetera omnia tam animantium quam germinum metallorum ve corpora: ad hoc secundum spectant: solus homo vterque aptus ex primo. id est deliberatione rationalis anime corporisque adapti motu secundum vel consequens vel evitat. Nam nec sideribus corporibus licet rationalis anime deliberatio vel ad consequendum aliquid quod egeant vel ad effundendum quod timeant necessaria. Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui universalis scientie operam dant: plane autumat sideribus motibus rerum huius mundi in illos esse ducatus exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant nec secum ipsi stare videntur. Quis siquidem vim siderum temporum alterationibus prostituere possit. dum eam eis que temporum alterationes consequentur eripere

conantur dicunt absurdum est. Certum namque est nature conscius; temporum
alterationes elementarie resolutionis vomitem esse et causam. Illam vero
generationum omnium et corruptionum auctorem. Sic ergo fidere eos motus a
terribilibus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse
est. Preterea quod in omni philosophia post primam illam hec celestis sapientie species vsti-
tata est: vniuersi quidem philosophorum sententia prime illius omnem fructum
in hac secula reueruat. Quid enim aiunt prodest stellarum circuitus variosque
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducant assequamur unde huius
modi honores recte assilari videntur eis qui preclaras radices et semina rerum
et species utiles inutilesque seruant bono quod habent vti nesciant. Qua de
causa in modica eos in scientia reprehensio ostenditur. Quo cum due scientie continue
vnum totum componant alteram seminant: alteram ignorant. Quinta secta
eiusdem ordinis de eis videlicet qui priori scientie studerent hanc ex toto in-
ficiantur: id in argumentum assumunt: quoniam nihil ratum cuius expe-
rimento usus: fundamentum mihi sepius iteratum: idque in sideris mo-
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam ut nunc in hoc lo-
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax et inane. Contra
quos quod antiquae solertie indago non hunc ope siderum vires experta est. Est
enim celestis ducatus alter particularis manifestus: et alter vniuersalis. Par-
ticularis quidem ut Sol in calore: Luna in humore: stellarumque in cottidiana aurarum
variatione. Vniuersalis vero ut in revolutione annorum nati diuersitatem
ducatus inter elementorum qualitates: earumque temperiem: atque mundi acci-
dentia inter sanitatem et egritudinem: fortunaque hominis que licet minus
constantia potuit transire inter accidia mundi hominumque negocia breuiori spacio
experiri in variis stellarum discursibus per signa ignea terrea aerea aetherea
Sic enim agebant et in eorum parte qui stellarum motus secuti sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad .M. vel .D. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Transactis
deinde aliquot annis: ipsa etas alia atque alia stellarum loca reperiret inter
vtriusque locorum tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellarum locis atque motibus ipse quodam pariter cum
inueniendi ratione et modo ipsi stellarum motus atque loca rationabilibus artificiis
renouauit: et postere etati cum probata legum deinceps viam parauit. Sic
ergo plus Ptholomeus aliorum quilibet accepta stella in certo loco: circulo
retrogradationis partem in loco notato circuli ex centrīs sicque dimisso ex-
pectaret donec ad eadem pariter vtriusque circuli loca rediret: cum in tantum
studium instauraret: nihil unquam perfectum esset nec deprehensum esset diuersi
stellarum circuli circulozumque diuersitatis absides videlicet digressiones:
retrogradationes atque id genus. Ad hunc itaque modum in nostra quoque parte
ex locorum per signa ipsarumque stellarum virtutum parte: ipsum continuatione

particularis
vniuersalis

rōnabili ordine ad totam scientiam pertinentū est. Cum etenim antecessorū
experimenta nonnulla ad posterorum memoriaz scripta perduceret postea
etas. Quocq; tempore stellarum vires experiens paternūq; inuentum ad
augens sequenti secundo nemorūq; inuenta relinquens. Si quid vtrisq; de
fuerat preparata via facile complendū relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi
errore in astrologie errorem seducitur. Sunt enim homines stellarum cō/
poto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas
integra continetur deuiantes ex particularibus stellarum collocationem
sumpta ex alijs atq; stellarum alia atq; alia loca reperiunt errore proprio in
geminam astrologie blasphemiam inducunt. Altera quippe q; aiunt vera
stellarū loca raro posse inueniri: propterea q; vnde eorum collatio sumitur
tam in medijs stellarum q; rectitudine secundarum atq; terciarum sequen
tiumue minutiarū augmēta siue decremēta longo tempore non parum
sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero
astrologici veritatem iudicii non nisi ipsa stellariū punctoꝝ veritateꝝ con
sequi. Hi ergo pꝑrie iusticie errorem arti innocue deputant quibus gemina
ratioe respondemus. Primo loco q; astrologus ex stellarū proprietatibus
signorum naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia
iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus
specie punctorum seu gradus etiam integri error et non multum impedit.
Secundo q; iudicijs quidem ex eo q; hec vel illa stellarum in hoc vel in illo
circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Eo
vero loco certa veritate deprehensa trahere composiste officium est. Unde
cum astrologus pro locorum naturis stellarum affectus in rerum iudicijs
sequitur: si interdū fallitur non astrologi sed astronomi culpa videtur. Q;
hinc nimirum accidit q; hominum eius studij nonnulli generalis sapientie
veritate omīssa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūq; fiunt
compoto quoli bet debilis radicijs: vnde ex longo tempore longum etiam
erroris impendium accrescere consequens sit. Ut hanc stellarum collocati
onem sumpta vel per signorum loca certa: vel per coniunctiōes aliquarum
determinata instrumentis veracibus: vel etiaꝝ visu aliter esse deprehendat
¶ Quapropter et ipsis astrologis iniungimꝰ vt omīssa vaga atq; incerta par
ticularis compoti auctoritate stellarum tam errantium q; stabilium loca in
tegre sapiētie veritate qua almagesti certis dimensionibus atq; artificiosis
instrumentis firmat q; studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam
hanc ea de cā infestant q; cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim
qđ affectant assequi valeant. Luncq; desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos q; ipsorum inconstantie atq; imperitie defuerāt
a studij efficacia elongant. Ad igitur q; obiciunt cum rationeꝝ approbandi
non habeant: vacuis sermunculis respondere: et superuacuum est et indignū

videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eorum medicorum qui multas eius
artis experientiam habeant. Illi siquidem in arte sua non parua astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidem me
dicine professores: quibus ut Giuliano verbo utamur facilius quis medicinam
adiuuat quam astrologiam concedat. Hi ergo aggreffi ducti nihil expetendum
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiam degradare
laborant omne studium lucrandi et conseruandi facultatibus postponunt
Unde proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros quam ceteris omnibus
scientiis alienos mentisque inanes: more iumentum ad esum pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam profitentur noti essent: nec astrologie su
mam opem ignorarent: quod Ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enim
astrologia parua in medicina obtinet partem: qua sententia phisicorum
artificio a ditos instruit temporum alterationes motusque naturarum. fide
reos cursus consequi: ut precipuum sit medicis astrologie fore participes qua
tinus artis sue fundamentum et principium recognoscant: cui quantum astro
logia prestat perpendi potest. Cum enim preuiderit astrologus cui me
dendum sit: et quare ac quantum: demum medicus utiliter accedit. eiusdem
siquidem prouidentia similiter et laborem inutilem precauet. adeo namque
siderum virtus in medicina prepotens ut etiam ceticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehenditur omnino vendicet. unde tam Ypocrati
quam Galieno quam ceteris fere omnibus philosophis compertum: astrologiam plane
phisice ducatum obtinere: ut qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. ¶ Nona secta vulgus est: qui quoniam omnia sapientia alieni sunt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opibus affluere: nec sapere nisi lucraturi: sicque maior pecunie dignitas quam
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu
brica et naturalis celerrimi bonum cum omni sapientiam infestet: nec astro
logiam nimirum preterit. Eiusmodi agnosce hominum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit. quoniam comparatio rei extra genus suum
inepta est. Quod ergo inter opes et scientias compactionem faciant: quod nihil mirum
videri debet: cum eiusmodi rerum discretio intentionis eorum propria sit. Cum ergo
fortunam sapientie preferant: nobis quod intersit exponendum videtur. ¶ Fortuna quidem
ceca nec probum nec improbum nec ullam hominis dignitatem aut ordinem discernit
sed se vel citius peruersis moribus animoque ignobili quippe ad votum eius percliuiori
concedit. Sapientia notata nec enim iners ingenium animique degenerem patiens
vix summo studio curis atque vigiliis perpetuis consequendam prestat se illa
quidem in parte affectionis. Fortuna: sapientia hic in ambitum cedit ad hoc quod est
cum multis in rebus bestiis inferiores sumus hoc solum maxime excellimus quod
sapimus. Quantum ergo homo a sapientia recedit tantum ab homine alienatur: nate

bestiarum proximatus. Quanto autē sapientiam sequitur tantum a brutis
 elongatus in hominis natura excellit. Multo ergo magis ea sapientie pars
 appetenda que hominem etiam supra hominem efferens: super se nisi quod proximum
 reddit. Hanc autem astrorum cognitionem esse plane intelligendum: materie
 dignitas et ordo tribuit. Decima secta ceteris aliquanto iustiorum causam
 habere videtur. Ex eo siquidem quod plerisque huius artis professores minus
 peritos in officio suo nonnunquam errare vident: artificis culpam arti imponunt
 qui certe minus culpandi viderentur: nisi tam ineptas facerent translationem
 hoc itaque remouendum: tantum culpe ipsa erroris causam exponere sufficiat.
 Sunt enim nonnulli huius hominum generis qui debilis ingenii tenuis intel-
 lectus cum sese huic arti addicunt tam tedij laboris quam ingenii inopia compe-
 tentibus: tum propter nominis reuerentiam: tum emolimenti specie responsa
 negare non audeant. plerumque vel plus quesitum promittentes falliuntur et fallunt.
 Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaquam huiusmodi erroris
 culpam arti innocue ascribendum censebit.

Capitulum quintum De utilitate astronomie

Hactenus diuersos hominum errores astrologiam calumniantes
 quibreviter potui redarguisse opinor. Nunc quantam humanis
 necessitatibus fruge hoc artificium ferat asserendum videtur.
 Sic enim qui ad dicentes aiunt tam et si verax firmumque astro-
 logicum artificium certa scilicet rerum prouentibus iudicia tribuens
 Quid tamen interest futura prescire antequam fiant. Si enim bonum
 futurum est quid additur prescientia quod diu non sit. Si vero malum et ante
 aduentum mali prescientia ledit: atque hos quoque domesticus error inuoluit ut
 tantos fructus prouidentie ignorent: cum tantum operam dare non desistant
 nomenque rei non rem ipsam dissilant. Omnis enim homo rationis compos
 naturaliter habet ut prouidentie rerum operam det: quas si utiles prescierit
 prouido consilio commodum plerumque adauget. si aduersas prouida cautela
 nonnunquam ibi minuit. Sunt igitur huiusmodi prouidentie tria genera. Primum
 experimentis quod vulgare est. Secundum temporum alteratione quod medicorum
 est. Tercium effectum siderum quod astrologus ministrat. Omnium communis cura
 ut euenturis bonis ac commodis reddant aduersis cautos. Vulgaris itaque
 prouidentie non parua utilitatem videmus que cum sepius expro elementorum
 qualitates successusque prenotarit: contrariorum ope antequam superueniant premunet
 ut contra frigus locis atque visibus calidius cuiusmodi cottidianus est hominibus usus:
 ut preuisa plerumque morbosa ante pluuiaz ad tectoria confugiunt: ut pre audito
 nonnunquam hostium insultu ac superuentu: aut ad repellendos preparantur aut
 saltem effugiunt. Habitaque prouidentia nequaquam rem ipsam impellit aut mu-
 tat: sed cautela data rei vim quidem aut prohibet aut saltem alienat: hocque
 genere omne vulgus ut nauta pastor agricola in suo quisque officio fungitur

Medicoꝝ quoqꝫ pꝛouidentia non negligenda: vtilitas que est ex tꝑm
alterationibus: naturarum motibus: humorũ in corporibus: generationes
corruptiones. augmenta decrementa certis in terminis consequi pꝛescribit
naturales pꝛeparat opem: que iam influentibꝫ obuians: supꝛfluos iminuens
deficiẽtes augens: tꝑatos medio statu cõseruans: dissolutõẽ repulsa naturã
cõsolidat. Hinc est qꝫ nerualibꝫ formaculis aduersus estinas febriculas: hinc
flebotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atqꝫ apostematum
et molestias vtimur: atqꝫ ad hũc modũ multa phisice pꝛouidentie in cõseruanda
sanitate vtilitas est. In egritudine quoqꝫ pꝛouidere inter vitam et mortem
discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his: tamen et in
astrologica pꝛouidentia vltimo multo maior atqꝫ certior apparet vtilitas. **A**stro
logie vero pꝛouidentie quinqꝫ sunt spēs. Prima quidẽ est que cum futuros
rerum euentus pꝛeterminat poterit eorum noxa repelli poterit non repelli: vt
bellum publicũ: generalis fames: vniuersal' terremotꝫ: exustiões: eluiones
cõmunis hoĩm siue bestiarum pestilentia. Cuius pꝛouidentia locus annoꝝ
seculi reuolutiões. Huiꝫ igitur hec manifesta vtilitas qđ cum pꝛscierit homo
pestifex: aliquod huiusmodi regimẽ seu pꝛouidentie totiꝫ futuri poterit aliquñ
vel locoꝝ mutatiõẽ: vel aliqđ id genus in genio pestem curare: quẽ si penitꝫ
effugere nequeat cõsulto saltem interim et consolato: pꝛeuiſi superuentus tol
lerantia multo leuior est qꝫ his quos in pꝛouisus atqꝫ repentinus terror pꝛe
uens non solum cõsiliũ sed plerũqꝫ mentis animeqꝫ inanes reddit. Secunda
species de pꝛiuatis prima eiusmodi rerum euentus pꝛscribit quorũ noxa ex
toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisqꝫ similia. Cuius pꝛouidentie locꝫ
igenezia. Annilibus autẽ questionem talis fere vtilitatis qualis in vulgari
medicoꝝqꝫ pꝛouidentia exposita est. **T**ercia species sunt rerum euentꝫ
quos cum pꝛscierimus partim vitare poterimus quales sunt egritudines que
iam ex toto vitari nequeunt: pꝛouiso tamẽ eorum tempore preparatur vt et
minus sentiant et citius terminent sicqꝫ de similibus incomodis. **Q**uarta
species rerũ euentus inuitabiles: sed transitorios metitur vt de morbo: itẽ
aut de carcere inuitabili cuius magnum hoc proficiũ quidẽ cum et ipsum
et terminum eius pꝛscierimus et ad tollerandũ id pꝛeparatur nec de termino
eius desperamꝫ. **Q**uinte speciei sunt postremi rerum euentus generaliter
inuitabiles vt de morte hominis cuius pꝛouidentie vtilitatem perdendã
relinquimus. Qũm igitur cõmunis vtilitas qꝫ subitorum et in pꝛouisoz casuũ
occasionem phibeant. **E**st enim ois vehementis et in pꝛouisus aduersitatꝫ
euentus terroꝝis turbationis atqꝫ tribulationis occisio vt eiusmodi cõfusio
nõnunqꝫ mortis repentine causa existat atqꝫ euentuũ cõsequentia ipsis euen
tibus plerũqꝫ sint grauiora. Hec ergo futuroꝝ pꝛouidentia si euentꝫ ipsos
phibere nequit: saltem euentuũ cõsequentia pellit. Sidera nanqꝫ cum ad
euentus ducant: ducunt etiã ad ingenium qꝫ euentuũ noxam vel phibeat:

vel saltem alienet. Utamur itaque sermone vulgari intellectu propinquo in eos qui futurorum prouidentie non solum utilitatem negant: verum etiam grauium curarum occasionem imponunt. Si enim vitande cure et deliberationis causa hominum futurorum prescientiam negligere conuenit: eadem de causa nihil inquirendum: nihil penitus aggrediendum restat. Si enim iter instituas pergrandi cura: vie timor redditus expectatio sequuntur: sicque in ceteris id genus quapropter nec sperandum unquam aliquid cum spei communiter accidentia sint cupiditas gaudium amor dolorque ut in res conducit: ut sine omni prouidentia et consilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicque ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdem qui huic prouidentie fructum adeunt ex eo quod curas spei vel timoris afferant. Si enim omne quod curam affert quodque cum passionibus consequuntur fugiendum est: nec voluptatum aliquid unquam oblectamentum appetendum relinquatur. Si enim musici modulaminis dulcedinem intro conceperis vim passionis consequi necesse est. Ex eademque de causa pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultusque venusta vel attingere unquam licet nec cum usus defuerit dolor consequatur necesse sunt que de termino de victu quaque spurcissima venere potius utendum: que cum defuerit nec curas sui posse relinquat. ¶ Quod cum nature hominis inest ut ratione et consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat summe necessarium et astrologie prouidentiam opinor si euitandum presciceret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulatur. At vero si vel ineuitabile non assequendum illic tollerantia hic dolor tanquam consulto et consolato tanto leuior est quanto adhibitarum frustra facultatum penitentia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Primum de numero stellarum et inequalitate atque nominibus numeroque imaginum vniuersi celi. ¶ Secundum quare .12. imagines inter omnes alias rerum ducatum obtinuerunt. ¶ Tertium quare he imagines numero .12. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginum. ¶ Quintum quare ab ariete inchoent. ¶ Sextum de tropicis firmis et bipartitis. ¶ Septimum de quadrantibus circuli causarum mobilium et firmorum et bipartitorum: causarum numeri signorum: ac quare ab ariete inchoent signorum quoque naturis et trigonis iuxta quidem Hermetem post abidemon. ¶ Octauum de signis masculinis et femineis. ¶ Nonum de signis diuturnis et nocturnis.

Capitulum primum. De numero stellarum et inequalitate atque nominibus numeroque imaginumque vniuersi celi.

Liter oēs antiquae auctoritatis viros qui Ptholomeo prin-
cipe celestis orbis dimensiones qualitates et habitudines
prosecuti sunt plano constans est eum circuitū terre globū
vndiq; versum ambientem medio conclusum cohercere: il-
luminos ita constipatum sicq; immotum celestis circuli quasi
centrum existere. ¶ Quid qui perdiscere voluerit Almagestū
legat. Inter supremum autem orbem terreq; globum me-
dios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe
sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores
cursusq; dissimilis ♄ ♃ ♀ ☿ ☿ ☿ suisq; circulis feruntur. Quapropter he-
erratice dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes vnius motus
cuiusdemq; circuli singulos gradus centenis fere peragunt ānis. Oēs igitur
he. 1022. per sex ordines dispositae sunt. Que nanq; reliquis omnibus lucis
sue quantitate notabiliores extiterūt. In primo resident ordine suntq; nu-
mero. 15. his minus lucide. In scdo ordine. 45. infra has. In ordie tercio
208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus pre-
ter has. 5. nebule similes vnde 2 nebecule dicuntur: due tenebrose quarū
vna oblonga tanq; caudata. ¶ Ad hunc modū ordinate omnes he. 1022.
Demum. 48. imagines omne celum permeantes composite sunt quas gre-
ci latinisq; fabule diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in
fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam ample-
ctando: eas a via ☉ tres eorū terminos inter vtrūq; polum determinantes
hoc ordine disponunt. Ex omnib;. 1022. stellis. 360. a via solis ad boream
sumpte figure. 21. constituunt. E quibus primo loco due sunt artas mediusq;
draco tercius: quartus flāmiger quem zephheum dicunt quez arabes dñm
solis: quinta castiope: sexta corona: septimus hercules cum pelle leonis 2
claua quam formam greci eugonasin dicūt: arabes elgecial e rultbachai. i.
genu flexum: octauus ledens olor qui 2 vultur cadens: nona gallina: deci-
mus quem arabes pastorem vocant artofilax seu boetes: vndecimus per-
seus almirazagul. i. deferens caput gorgotus: duodecimus auriga qui et
ophuultus: tredecim⁹ auguiterneus: decimusquart⁹ ipse angwis: quindecim⁹
orsercalim: sedecim⁹ agla qui 2 vultur volans: decimusseptim⁹ delfin: deci-
musoctau⁹ primus equus: decimusnonus scds equ⁹: vigesim⁹ andromena:
vigesimusprimus trigonus quem greci deltō vocant. his ordinatꝫ ipsa via
☉ circa medium litem infra geminos terminales circulos. 346. stelle cir-
cunducte. 12. signa pducunt ♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓ (his vij s ☉
per mediū sectis: tum hinc ad austrū relique. 316. segregate. 15. figura s p-
ficiunt: quarū prim⁹ est magn⁹ cer⁹: scds gladio succinct⁹ orion: tercius nil⁹
eridanij flui⁹ cui cauda q̄si cauda pisci: q̄rt⁹ lep⁹: q̄ntus maior canis: sext⁹
minor canis: septim⁹ argos nauis: octau⁹ ara. 9. crater libri patris: decimus

apollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14. australe sextum. 15. piscis australis. Noim itaq; rationem formarum que effigies et fabulas ut Albumasar arato: sic nos et arato et ignio relinquitur a quibus etiam quod stelle singulas componant imagines exquiratur. ¶ Apud nos non tantopere necessarium qui celestis potentie ducatus per inferioris mundi accidentia siderumque non causas comenticias verum effectus necessarios insequimur: presertim cum imaginatio potius quam res ipsa celum huiusmodi formis impingat: illud tamen pretermittendum non est quod in sequentibus dicturi sumus quoniam de signorum proprietatibus tractabimus: quid harum imaginum in singulis signorum decanis oriatur: unde que earum stelle quos signorum gradus occupent per astrolabium inueniuntur naturis et effectibus earum alias tractandis.

Capitulum secundum. Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatum obtineant

His admodum hunc ordinatis consequens est ut qua ratione ex omni celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus. Quamquam etenim ut dictum est. 48. imagines omne celum perficiant 12. tamen que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iure ceteris potentia presterunt. Sunt enim qui dubitant quod ratio inter omnes alias harum. 12. potentiam tanquam nihil agentibus ceteris presterunt quibus ita sufficienter respondere opinor quod nemo huius artis auctorum vel ceterarum ullam. Omnis in mundo officij prosumus immunem vel autumat vel asserit: sed has. 12. vniuersales communesque rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdam et priuatis rerum proprietatibus acilines quod pluribus diuersisque rationibus constat. ¶ Primo quidem loco quoniam circulus signifer mundum ambiens cotidiana reuersione centrum eius. id est terre globum medium circuit que circuitum indies rerum generationes et corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in vtralibet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12. obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non prosumus immunibus in singularibus tamen: nam illis vniuersalis rerum cura concessit. Est enim vltimum quidem ut in communibus generum specierumque accidentibus. Singulare vero ut in singulorum indiuiduorum proprietatibus. ¶ Secundo loco quoniam sol ortus et occasus rerum accidentia sequuntur. sol autem iter per hec. 12. tantum via sol principatum ceterarum celi partium viribus eodem scripto commendarunt. ¶ Tercio quidem sol circulum hunc pambulantez anni circulus pagitur. Per anni vero tempora rerum generationes et corruptiones ceterisque motus perpetuo continuantur ut per singula etiam signa sol gressus seu status mundi accidentium causas alternet. ¶ Quarto quoniam et ceteraque vage eandem sol viam sequentes nec preter latitudines alias diuertentes per singula item signa temporum alterationibus rerumque accitibus non nihil adiungunt. ¶ Quinto nullius aliarum imaginum nisi proportionabilis sibi signi: cui quodammodo appendicia est consortio producente ductus apparet

his itaqz de causis hisqz rationibus cū circulus hic ex omni celo generales ducatis principalit' obtinuerit. Primuz equalibus. 12. intersticijs q̄ signa vocam' ceteris nō ita sectis deinde. 360. quos gradus dicim' equis ptibus diuisus est. Succedētibz alijs atqz alijs partiū sub diuisionibz in arte necessarijs. Signum quippe. 30. graduū: gradus. 60. punctoz. Punctus. 60. secundoꝝ. secunda. 60. tercioꝝ. sicqz per quarta quinta sexta vsqz ad decima ⁊ duodecima vel eo amplius quantitates generū alterius detrimētum alteri' augmētū infinitū succrescit. Int' numeros etenī. 12. 30. 60. atqz. 360 facillime quilibet sectiones admittunt. Ut trientē quadrantē quincuntē sextrantē ⁊ deinceps: que stellaris cursu cōputo: p̄ hunc circulū insequēdo necessaria erant.

Laplm̄ terciū Quare he imagines numero. 12. sunt.

Nunc quare nec plēs quā. 12. necessarie nec pauciores ad rep̄ ducātū sufficere videant' exponēdū est. Ad quā p̄io arati accedit auctoritas. Qui cū. 48. celi figuras describeret: int' cetera solis signa. 12. signa discernit. ¶ Preterea vt in phia legit' qm̄ quicquid in hoc mūdo nascitur et occidit ex. 4. elementis cōpositū cōstat trib' intersticijs deductū principio medio fine que tria i ea quatuor ducta. 12. pducūt quibz. 12. ea signa signozqz numeris ducātū p̄bēt. Cū igit' ei numero signoz numerz rīdere cōueniret. 12. fore cōueniebat. Presūt siquidē hec signa. 4. elemētis eozqz trib' intersticijs signa quippe stellaz sūt loca nō sua seorsū suba gnationes rerū ⁊ corruptiones mouētia: sed oriēdo occidēdoqz sup mūdū inferiorē stellasqz discurretes recipiēdo: sic etiā elemēta non p̄ se ipsa resoluunt' rep̄ve gnationes aut corruptiones p̄dūt sed tpoz alterationes elemētoꝝ resolutiōes generatiōnū cause cōsequēti. Sic itaqz circuli signi mūdi. 4. elemētis eozqz trib' intersticijs vt re ⁊ numero cōuenire necesse erat q̄ exponē planius cōstabit: p̄est enim aries igni: taur' terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito leo itē igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēqz repetito ordine: sagittarius igni: capricorn' terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaqz signoz ordo elemētoꝝ primū sortit' iusticiū. i. geniture iniciū. Secundus ordo secundū. i. vite mediū. Tercius terciū. Sūt ḡ de signis tria quidē ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest enī aries calido sicco vegetatio ad vitā ad icremētū atqz nutrimētū aiantū ⁊ germinū apto: leo min' t̄pato maturatiqz rep̄ status. Sagittari' nociuo corrupēti dissoluētiqz animatiū atqz germinatiū cōpagē. Thaurus frigidus sicco geniture amico vt agro fertili germinūqz ⁊ aiantū nutrimētis. Virgo inutili ⁊ inepto vt sunt agri steriles ⁊ id genus. Capricorn' nociuo ⁊ dissolutiuo quale est scenū ⁊ terra grauis. Gemini calido humido t̄pato suam rep̄ geniturā formentisqz adepto: quales sunt odores suaves ⁊ confortatiui. Libra grosso ⁊ turbulēto vt sunt

ventilet vapores pingues. Aquarius graui et corrupto ut vaporibus fetidis grauique aere. Cancer humido frigido temperato dulci nihilominus rex nature et nutritiui idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores falsi animantium germinumque nature inutiles. Pisces corrupto distemperato et dissoluto ut paludes lacum obscene. Quatuor ergo rex generationibus sunt. 4. medio in generatione et corruptione: 4. corruptione habentque ita singula. 12. suas queque vires et proprietates in diuersis rex accidentibus ex. 4. elementorum tribus insiticijs.

Capitulum quartum De compositione harum imaginum.

Incipit signorum nam tractare conuenit. Mirant enim nonnulli de his qui naturali scie operam dant. Cur in signa naturali ordine inmisso post signum igneum non statim aereum sed terreum succedit: quibus huiusmodi ratio non inepte ridet quam elementa simpla: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpora non sunt: sed ut omnium corporum sic horum que vulgo elementa dicuntur terre aque aeris ignis substantialis compositionis origo sunt quorum quodque licet ex pluribus illorum congestum sit: singula tamen in singulis exuperant sicut in igne quousque calidus siccus: calor tamen superat: sic in terra quousque frigida sicca siccitas tamen sic in aqua frigus humor in aere preponderat: Sunt igitur elementorum calor et frigus actiua: siccitas et humor passiua: actiuorum autem ut contraria sunt. Calor quidem rex generationem agit: frigus corruptionem. Passiuorum ut ipsa opposita sunt: siccitas tamen magis est actionis receptiua. Cum igitur elementorum huiusmodi virtus sit et modus quare in signorum compositione ab igne sumat initium omnibus rationibus constat. Primo qui de loco quod quoniam calor in igne superat: nec generatio motusue animantium nisi ex calore est vel iure extremitatum primam obtinuerit. Alteram autem aqua in qua frigus preest. ut enim generationem vitamque animale calor administrat sic contrarium et ei frigus genituram corrumpens vite internicies est. Secundo loco quia calor generationis elementum frigus autem corruptionis primaque in rebus generatio: postrema corruptio merito primam extremitatem ignis aqua secundam sortitur. Tercio quoniam omnes animalis vite passionem in principium et finem sunt actiua principii et finis extremitates passiuam medium obtinere debere locum. Quarto quod cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpora causa existant: eis autem corporibus in ordine elementorum ignis primus: primum esse debuit elementum caloris: frigoris autem quod contrarium erat ultimum. Cum igitur actiua calor et frigus extrema sint: passiuam siccitatem scilicet et humorem in medio relinqui necesse erat. Quoniam vero ut in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elementorum cognatio. Est enim siccitas caloris cognatione quadam consequens. Secunda est ex utriusque principalitate ut enim in acti-

na calor sit inf passiva siccitas virtute quadā pcellit. Lū igit in signoz ordi-
ne primū locū ignis : quartū aqua possideat post ignē aut secūdo loco ter-
ra succedat aeri terciū relinqui necesse est: his ergo de causis insignoz com-
positiōe primū est igneū: secundū terreū: terciū aereū: quartū aquaticum vñ
de est q arietem calidum siccum. Thaurum frigidum siccum. Geminos ca-
lidum humidū. Cancrū frigidū humidū. dicimus atq; adhūc modū per or-
dinem.

Capitulum quintum. Quare ab ariete inchoent.

Inde quare signoz ordo ab ariete incipiat insinuandus est
in qua pte eis rñdet qui quoniā circulus nec principiū habet
nec finē nō magis ab ariete q; vñdūlibet inchoādū putāt. Pa-
mū igit exponem⁹ necessariū quidē aliqđ circuli principiū fuis-
se deinde id ipm p ceteris. Lū enī elemēta simpla corpoz om-
niū principia sint cōposita partim generationē ptim corruptionē agūt. Ge-
rationū aut z corruptionū spacia diuersa ex diuersis anni tpibus metimur.
Quapropt ad tēpoz cōtinuationē metiēdā que solis iter sequit a certo ali-
quo circuli loco ichoare necesse erat. Apti⁹ aut a nullo alio q; a quo tpis fit
iniciū elemēta generationū mouēt. Vtrūq; siquidē actiuoz vtrilibet pas-
siuoz pmixtū: generationē agit aut corruptionē: vt calor cū humore natu-
re cōpaginē motū vitalē: generationē z incrementū. Idē cū sicco nature so-
lutionē viteq; corruptionē z interniciē. Itē frigus cū humore nature cōsen-
taneū cū sicco inimicū que oīa nō sine legitima tēpoz vicissitudine cōtinuāt
A solis eteniz in primū arietis punctū introitu. Tēpus ex calido z humido
tempat ad omnē geniturā aptū inchoās psequētia tria signa arietis thauri
geminor cōtinuāt vt diei incrementō terminato: sole ad principiū cancri mi-
grante ex aerea temperie in igneā calidi z ficci naturā tpis fit alteratio pri-
miq; quadrātis incrementō diei: decrementū eq̄litate per ordinē rependens
vsq; ad finē virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram trā-
scunte frigidū z siccum tēpus succedens noctis incrementum vsq; ad finē
sagittarij pducit. Vnde in capricornū descendente sole frigidum z humidū
tempus consequēs hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudi-
nem ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emer-
sis itaq; sexaginta gradibus in tricentis .65. diebus ac quadrante minus
360. parte diei vt visum est ptholomeo annum peragit quem solarem dixi-
mus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam z ad circuli cogna-
tionem quadripartita est. Est enim ver aerēe qualitatē calidum humidum
genituras pducēs. nutrimenta p̄stans. Estas ignee nature calida sicca geni-
ture minus apta rerum statum ad corruptionē inclinans. Autūpn⁹ frigid⁹
z siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernaliū partium fomentum

suntque singulis tria interualla: principium: medium: finis : p singula circuli
signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit initium
sumit. Ex secundis medium: ex tertijs finis: ergo necesse erat circulum certum
habere principium idque preteris quia caput esset temporis generationum momen-
ta mouentis.

Capitulum sextum De tropicis firmis et bipartitis.

Consequens est ut signa unde tempus inualla distinguunt certis
notis atque proprietatibus discernamus. Cum enim quatuor circuli qua-
drantibus .4. anni quadrantes ordine reddunt utque circuli quadrantes
trinis signis sic anni quadrantes trinis inuallis numerant singu-
la singulis reddere necessario videntur: sit enim tempus initium cum sol prin-
cipium quadrantis ingreditur. Quapropter id signum tropicum vocat se-
quens vero quo eiusdem tempus status firmat firmum: tertium bipartitum cuius prior medie-
tas eius tempus est. Secunda ad sequentis qualitate vergens. Sunt igitur aries ca-
ncer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpius aquarius firma. Gemi-
ni virgo sagittarius pisces bipartita.

Capitulum septimum De quadrantibus circulique mobilium et firmorum et bipartitorum.

Lucius hermetis scilicet post abidemon de circuli quadrantibus
Signorum formis numero initio nature trigonis. Cuius ipsius
verba ad integritatem in medio adducimus. Quoniam scimus in-
quit vniuersalem partitionem particulari antiquiore rebus prin-
cipium accedens et crescens. Finem autem recedens et decrescens
res postulabat. Signorum primo numerum definire: deinde
naturas tractare quod ne sine ratione fieret: certum omnium principium ante
omnia necessarium erat. Primum igitur omnem circulum equi distantibus qua-
tuor punctis equaliter interfignamus. Quo facto prima occurrunt equino-
ctialia duo quorum altero in fine piscium transacto cum sol in primum arie-
tis gradum descendit: ascendens in circulo incrementum diei perfert altero in fi-
ne virginis sol ad libram transiens descendit noctis incrementum perferens. Quo-
niam ergo solis ascensum lucisque augmentum rebus accessus atque incrementa de-
scensus aut recessus et decrementa sequi videmus ab ariete circuli principium
instituiamus. Consequentem autem circulum per quatuor designata puncta tem-
pora anni .4. distinguimus per singula vero tempora tantum luminum coitus
terne forme: terneque vicissitudines opposite diuersitatis id autem est diei mu-
tatio: digressionis alternatio: temporis alteratio: diei quidem mutatio: ab in-
cremento ad decrementum et e contrario digressionis alternatio ab ascensu ad descen-
sum et e contrario tempus alteratio a principio ad medium: a medio ad finem. Itaque
forma in qua cum sol intrat tempus in aliam qualitate conuertit tropica vocat. In
qua vero eiusdem status firmat: firma. Nam bipartita est prior medietas eius tempus
sequens sequentis. Quoniam itaque singulos quadrantes .4. terne forme

ter neq; vicissitudines numerat ex .4. ternis. 12. cōfici necesse erat. ¶ Determi-
natio igit signoz numero tū demū naturā tractare cōsequēs est. Q; vt ordi-
ne fiat cōuertimur ad quadratiū circuli rōnē. Quoz quoniā primus calid⁹
humidus: secūds calidus siccus: terci⁹ frigidus siccus: quartus frigid⁹ hu-
midus. In medijs secūdi in. 15. leonis gradu fortissim⁹ calor maxia siccitas
sentit. Dephēsus est igit leo calidissim⁹ oīuz ⁊ siccissimus cuius naturā arie-
tē ⁊ sagittariū idē trigonus socia cognationē astrigebat: nihil aut calidi⁹
⁊ siccus igne. Sūt igit aries leo sagittarius ignea. Quoniā vō vt tēpoz. 4.
primū calidū ⁊ humidū: postremū frigidū humidus est. primus trigonus l;
igneus sit: postremū. i. cancri scorpionis piscium trigonū aquaticā obtinere
naturā cōueniēs erat. Ad hunc modū ariete ⁊ cancro eozq; trigonis ppe-
ctis: ad thauri ⁊ geminoz naturā tractandā transimus. Quoniā ergo nihil
calidū idēq; frigidū nec duo eiusdē nature contigua eē possibile est. thaur⁹
eiusq; trigonū frigidū siccū esse cōsequēs erat. Quib⁹ ita dispartitis quartū:
quarto relinqui necesse est. Sunt aut nōnulli de huiusmodi artis studio q
arietē calidum humidū potius fore debere ex huiusmodi rōcinatione assu-
mūt. Lū enī postremū anni tēpus frigidū humidū sit postremū quoq; diei
quadratis necessitate cōsequi videt⁹ primi tempus anni cui⁹ caput⁹ est aries
primiq; quadrantis diei rōnē potius calidū humidū fore totius circuli ca-
put. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniā ordo
cōpositionis signoz si a primo anni tpe inciperet ⁊ a primo diei quadrante
id quidē ita cōueniret. Nos autē nō huic sed a medio secundi tēporis atq;
a medio die omnibus climatibus. Idē est quoq; p oīuz signoz motus idē
fideree nate ordo est inchoam⁹ a die nāq; incipiendū erat qui rex oīm mor⁹
agitat. Scdo q; cū in vere humor exuperet si in ariete calozē min⁹ abūdare
viderem⁹ id itaq; cēdi posset. Q; cū aliū sit q̄ dicta sunt inuicta relinquunt⁹.

Laplm octauū. De signis masculinis ⁊ femininis.

Is itaq; ptractatis: deinde signa masculina ⁊ feminina distigūē
da. Lū enī quicqd in hoc mūdo sit maris ⁊ femine coitu conce-
ptū nascit⁹ omniū vō generationū signoz virtus principū ⁊ causa
existat necesse erat inter signa tāq; sexū huiusmodi diuersitatez
distinguerē. At vō quoniā actio masculī est: passio vō femine: atq; inter ele-
menta supiora duo ignis et aer actiua. inferiora vō duo passiua sunt: ignea
atq; aerea signa masculina: terrea vō ⁊ aquatica feminea fore cōueniebat.
hac itaq; rōne aries masculinū: taurus femineū: sicq; gemini masculinū can-
cer femineū est: atq; ad hunc modū p ordinē. Sunt vō nōnulli qui discretio-
nē inter oriētia adhibent: vt oriens masculinū: secūdū femininū: terciū item
masculinū ac quartū femineū dicāt sicq; deinceps. Nos vō quoniam sexus
discretio in rex natura nō accidētalis est eam non p accidētale signoz mo-
tum sed per naturalē ordinē deducimus.

Ultremo est signorum inter diem ac noctem discretio cum enim signorum ordo quotidiana conuersione mundum ambiens diei noctisque vicissitudines alternet: dies quoque calide nox vero frigide sit nature: dies quoque precedat nox sequatur: semper nullo medio vicissum continuo sese comitent arietem diurnum: thaurum nocturnum: geminos item diurnum: cancrum nocturnum esse ratio postulat sicque deinceps per ordinem. Sunt autem qui signa quatuor arietem cancrum leonem sagittarium diurna quatuor his opposita nocturna quatuor reliqua indifferenter putant. id est die diurna nocte nocturna. Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atque id ipsum sine omnium ponunt ratione nec responsione dignum videntur.

Liber tercius nouem habet capitula.

Primum quare septem stelle communes rerum ducatus preceteris optineant simulque desingularum effectum in quatuor elementis.

Secundum de terminis astrologie atque astrologi. Tercium de proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione ac stellarum cum solis participatione. Quartum de proprietate ducatus lune in marium accessum et recessum. Quintum de causa accessus et recessus. Sextum de augmento et decremento aquarum. Septimum accessum et recessum maris lune potentia: non maris nature: quatuor ex locis confirmans. Octauum de ducatu lune in maribus et forma eorum que accedunt et recedunt et eorum que non necessarii effectus solis in mari. Nonum de ducatu lune in animalibus et generibus et metallis augmento atque decremento.

Capitulum primum De stellis fixis et planetis.

Ex omni fidei numero. id est signa communes rerum ducatus preceteris obtinere demonstratum est sic quia de causa ex omni stellarum multitudine septem planetas generales rerum ducatus preceteris forciant exponendum videtur. Sunt enim qui mirantur cum tanta nature et affectus cognatione ceteris his septem communicent: mouent etenim de signis ad signa oriuntur et occidunt

super mundum inferiorem. Orietales etiam fiunt et occidentales variarum etiam hee complexionum. Quia tamen nihil agentibus ceteris has septem in rerum ducatu preferat. Cuius antiquae auctoritatis vniuersa de stellarum effectuum ratio ita plane respondet. Cum enim quicquid in hoc mundo nascitur et occidit signorum stellarumque motum tanquam efficientem causam sequatur. Signorum autem ordo ut in secundo libro approbatum est elementorum nature prestat stellas per ea signa dispositas eisque elementa generant preesse: consequens esse erat excepto quod interest quoniam hee septem cum per ea signa celerius varioque discurrentes crebrius

eant atq; redeant ad rex. motus et effectus promptiores erant. Unde his
 q; generalis rerum ducatus concessit illis pro modo suo priuati rexi offi-
 cij nequaquam immunibus q; huic etiam constabat q; ipsarum discurreretur quanto
 quolibet velociori motu et vario distrahitur tanto pluris in rexi effectui officij
 repit. Unde est q; luna omnium citissima inter omnes rexi effectibus frequenter sata
 git. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq; vel tardas singularem rerum pro-
 prietates ducunt. Deinde q; cum celestis circulus cum omnibus stellis mundus
 hunc perpetuo circuitu ambiat de quibus stelle stabiles per eundem circuitum eo-
 dem fere motu tardas ad eam a terre globo distantia ferunt. septem vero multe
 diuersitatis multe velociores suo quoque circulo suoque motu diuerso quale
 est iter rectum: nunc statio: nunc retrogradatio: ascensus. descensus. augmentum: cur-
 sus et decrementum atq; ut nunc planetarum huiusmodi cursus desistit: sic nunc mun-
 dus a generatione et corruptione rexi alteratione cessat. Intellectum est tan-
 tam mundi accidentium varietatem tante planetarum motuum diuersificationi: merito
 magis appenditina ut non iniuste communem rexi ducatum priuilegio quodam ob-
 tinere videantur discreta singulorum ut sibi cum naturali elemento appropriata.
 Sol enim et mars ignee nature accliuus: saturnus et mercurius terre: iupiter et ca-
 put aeree: venus et luna atq; cauda aquatice. Est autem et in ipsos coplices quodam
 discretio: quous enim sol et mars ambo calidi et sicci solis tamen calor vitalis mar-
 tis corruptiuus. Sic frigus et siccitas mercurij natura consentanea: saturni ini-
 mica: iouis quoque tempies nature fomētum capitis complexa non satis amica:
 venus etiam et luna geniture accommodata: cauda minus apta.

Capitulum secundum De terminis astrologie atq; astrologi.

Ita itaque positus cum huiusmodi celestium virium scie infinita fere mate-
 ria videatur et arte determinare et artificii suos prescribere terminos
 conuenit ut ex utroque utriusque finis facilius atq; certi intelligatur.
 Quod ut ratione fiat ipsa primum etiam nominibus discernamus huiusmodi namque
 scie astrologie doctum aut astrologi nomen adornat. Est igitur
 astrologia scia virium stellaris motus ad tempus definitum atq; ad con-
 sequendum illud. Est enim scia generis astrologie cetera differre ei ab alijs ei gene-
 ris speciebus. namque stellaris motus vires commemoramus contra eos est quod nullius
 rei extra se ducatum aliquem concedunt ut vulgura et tonitruus signa quidem pluuie
 non tamen ipsa pluuie sunt. Sumus ignis non ipse ignis est sicque huiusmodi. Ad
 hunc itaque modum stellarum motus ad rexi effectus longe a se distantiis ducunt.
 Ideo vero ad definitum tempus atq; consequens illud dicimus quoniam callidus astrologus
 in primis rexi prout in suo tempore spectat. Deinde rexi finem metitur. Astrologus
 autem cum fidere potest viriumque stellarium sapiens demonstrat. Cum fidere stella-
 rumque motus singulos omnium huius mundi accidentium ducatus prebeant: hu-
 manum tamen ingenium et studium haut ad omnem singulorum integritatem consequen-
 das sufficiat stellarum ducatus tribus terminis discernamus. Primo quidem sunt res

siue actus in sidereo ducatu adeo subtiles et p[ro]funde q[uod] nec ipsos stellarum ducatus cōsequi nec quo d[uc]at puenire humana facultas sufficiat. Secundo sidereos ducatus vsq[ue] ad rez ipsam quidē cōsequimur sed ante quātitatē emensaz et qualitates dep[re]hensas deficim[us]. Tercio sunt res et act[us] quos et ipsos et quantitates atq[ue] qualitates eor[um] celesti ducatu cōsequimur. Itaq[ue] p[er] anni termini vt integra o[mn]iū specierū sub cūctis generib[us] o[mn]iq[ue] indiuiduorū sub quacūq[ue] diuisio vt arene maris numerus calculor[um]ve ruris vt quotidiāni momētaneive mensura incremēt[us] siue decemēt[us] singulor[um] corpor[um] vt omniū motuū atq[ue] accidētū differētia p[er] singula indiuidua que cū eiusde[us] generis vnus etiā speciei sint singula trib[us] tū intersticijs differūt vt cū duo vel plura indiuidua albedinū vel nigredinū longitudine seu breuitate vultu fimo v[el] aliquo oculor[um] colore et figura oris amplitudine aut angustia anhelitus odore animi corp[or]isve sanitate vel asperitate h[uius] filibus inimicor[um] quor[um] neq[ue] generalis aliqua neq[ue] specialis habet differentia. Singulis igit[ur] omniū interuallis licet sidera ducatu p[re]beant nō tamē o[mn]ia cōsequi humane facultatis est. ¶ Secūdi termini defect[us] est vt numerus inter populos duarū pluriūve ciuitatū licet vtraq[ue] pars a maiori sit ex stellarū ducatu certū habeamus vt numerus granor[um] frumētū p[er] agrū determinatū vt desertor[um] longitudinis atq[ue] latitudinis insulā. In his igit[ur] h[uius] filibus licet rōnē stellarū ducatus habeamus ad quātitatē eor[um] et qualitates non tamē facultas nostra ad eas cōsequēdas sufficit que o[mn]ia q[uod] nature humane possibilitatis est neq[ue] vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Tercij termini facultas est cert[us] sidere[us] ducatus ad genera et species humane inuētionis ad anni tēpor[um] alterationes ad motus elemēt[um] mūdi et resolutiones rezq[ue] generationes et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multeq[ue] similitudinis. ¶ Vt breue faciā dico stellarū siderumq[ue] diuersos motus et vires ad singula quidem rez omniū accidētia duce[re]. Vterū huiusmōdi ducatus pars constās in reb[us] humani intellectus p[er] excedens in rebus adeo subtilibus et p[ro]fundi q[uod] ad impossibilitatē humani secedāt. Que quoniam hominē effugerūt nec indago eor[um] astrologo necessaria ē. Vterbi grā solis p[er] circuli quadrātes itus atq[ue] reditus diuersa reducere t[em]p[or]a varijs elemēta motib[us] efficere constās sed et per signa gradusve singulos solares gressus vsitatos tēporū motus cōsequi certū est. Alieniū aut[em] ab hoib[us] intellectu vt quide[us] solis motū seu p[ro]p[ri]ū seu circularē p[er] secūda v[er]ā aut terciā aut decimā faciat tēpor[um] aut elemēt[um] varietates aut aīaliū seu germinū affectus cōsequi sicq[ue] de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaq[ue] tam artis natura q[uam] artificis officijs demū .s. o[mn]is hui[us] artificij circūstācie disponēde sunt. Artis videl[icet] initiū radix: rami: argumētū: fruct[us]: finis. Est igit[ur] artis iniciū studiū sciētie rez p[ro]uētus: radix celestiu[m] motuū scia. Rami ex celestiu[m] corpor[um] motib[us] rez iminētū motus iudicia. Argumētū iudicio[rum] vsitatus effect[us]. Fructus rez cōsequētū p[ro]uidētia. Finis h[uius]mōdi p[ro]uidētie vtilitas.

Capitulum tercium. De proprietate ducatus solis in temperie aerea
et nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

Nunc a sole incipientes proprietates eius nature temperie et compositione stellarum quoque participatione cum ☉ tractabimur. In qua parte primum eis respondendum videtur: qui nature temperiez rerumque compositionez solari stellarumque virtuti negantes propria quadam sube sue vi coalescere putant. Nec minus et his qui ex causis quidem extrinsecis rerum compositionem mutuant: verumtamen solis viribus stellarum negant. Primum igitur illis occurrit quod nihil compositum sine componente compositum est. Impossibile vero aliquid a seipso componere. Si enim id ita esset non elementorum aliquid in aliud resolveretur sed in se quodque immutatum semper maneret. Videmus autem ea ininvicem resolveri: in rebus siquidem compositis reperimus. nec enim quicquam seipsum resolvit. Item si res non aliunde mote seipsas generarent: conveniret nempe ut ex quo res queque nata esset deinde

finiturā. Nihil enī est qđ p̄prie nāte 3rium seipm destruat. qđ cum absurdū
sit patet gñationis atq; corruptiōis rerū alias extra se causas existere rerū
nāte capaci assentaneos. Deinde dicā quidē cōsequens esse qđ ☉ stellas cum
☉ naturarū temperiei rerūq; cōpositioni factor oīm deus tanq̄ efficientes
causas p̄stiterit. Ut enī ignis p̄pria virtute vrit causa exustiōis est: sic diuinū
lumen ☉ lucis et caloris v̄lis auctor nāalis rerū cōpositionis diuinit̄ data
virtute efficiens causa existit: qđ effect⁹ ipse pbat. loca nanq; terrarū quib⁹
☉ plus equo vel accedit vel elongat̄ oīno tam aiantium q̄ germinū sterilia
manent verbi gr̄a: loca terrarū ab estiuo ☉ tropico in septentrionē .66. gra
dibus distātia cui numero toti ☉ digressionē. i. gradib⁹ fere .24. abiect⁹ .90
fiunt: hec inquā loca longinq̄ ☉ digressionē ppetuo gelu cōcerta: omne tam
germinū q̄ aiantium alimentū negant. Ex quo nanq; ☉ in australia signa
descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: vnde tot⁹ aqui
lenū virib⁹ exposita: tam estate q̄ hyeme insolubilia rigent. qđ et armenicū
mare firmat: qđ a ☉ tropico gradibus .21. remotū: adeo quidem est ventis
validis feruidū aurarūq; obscuritate cecū qđ nec nauī vnq; patiat̄ qđ quāq;
multo p̄pinquius: brunnalis tñ error intractabile reddit. i. boreales armenie
termini testant̄. Qui q̄diu ☉ australia signa graditur in vnū mole obruti p
integros sex mēses non apparēt: vt infra eos sex menses et multa eorū aīalia
frigore intollerabili pereāt: et pleraq; volatilia in nidis suis per integros q̄
tuor menses frigoris metu a medio mundi cōclusa maneant: quanq; ab eq̄
bili linea non multo plus. 15. gradib⁹ distant: aut sec⁹ et sup mare a princi
pio M vsq; ad caput X absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiū negant
atq; idem qđ ad boreā atq; austrū vero infra .20. ad equabilez lineā vicine
☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec aīalium nec germinū alimēta
relinquē. A quinto siquidē 17 gradu vsq; ad oppositū in X solaris super
ea loca gressus continuo thauroz est cuncta sub terra feruent vt siccitate
steriles: harene inter quas nilus occultat̄: vt ethiopicū mare nec nauigium
patiens: nec aīalium ferat vicino desup ☉ ortu subtiliores eius aque partes
nāali tinctu hariente. Ut quidē reliquit cōcepto valido calor adeo densum
atq; amarū vt effectū atq; intractabile maneat: vnde media inter ☉ access⁹
atq; recessus nāte cōpositis et alimentis tēperies apta relinquat̄. ¶ Ex his
itaq; patet qđ si ☉ vsq; ad nonam speraz sublimat⁹ esset vel vsq; ad lunarem
orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare non
posse. Quāobrem prouidus auctor oīm deus: ☉ tanq; v̄lem corporee vite
vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aut et in ipsa habi
tabili bona terrarū loca put accedunt ad ☉ et recedunt multa dissimilitudine
variata vt fate vel pte. quo a solarū circuitu ceteris remotiores sunt multa
niue validoq; frigore in ea terre pte supantur: qđ humidū multū vult carnē
frigus aut albedinez habitudine carnosā calor albedinis capillis prolatus

anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethiopes aut siue mauri qui
 eas terrarum partes habitant super quas fertur ☉ in ♋ 7 ♌ nimio calore 7
 siccitate in natura eorum superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
 memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero ut quarti 7 quinti cli-
 matis 7 cōtigue hic in diuinationes ut que mediocri accessu ☉ atque recessu
 fruuntur natura temperata: habitudine apta: pulcro colore: mobili animo: subtili
 ingenio: sana memoria ceteris prestant. Quis in his proprietatibus generaliter
 communicasset. Sunt autem 7 inter ipsas pro locorum diuersitate speciales
 quedam differentie usque adeo quo a singulis etiam ciuitatibus 7 puincijs licet
 propinquis 7 contiguis non nihil tam informis hominum quam moribus 7 habitu atque
 usu diuersitatis intersit tam pro ☉ accessu 7 recessu quam pro stellarum stabilium
 natura 7 habitudine super eos orientium. Quod autem he ipse proprietates singulis
 annis inter augmenta 7 decrementa ceterasque alteritates variantur cum hic
 nec a ☉ quidem nec a stellis ullis esset, proprio motu speciali intuitu compertum
 est huiusmodi variari non ☉ nunc cum errantibus nunc cum stabilibus uentur
 ipsasque iniunctas permutationes causas existere: unde intellectum est ☉ stellas in
 rerum natura 7 componere: generumque 7 specierum diuisione communicare: nisi
 quidem principaliter ☉ rerum nature aiantium et vite germinum metallorumque
 generationibus preest. Stelle vero magis singularum prouinciarum prauatis
 moribus atque tenore comunicant: temperant uero aerea: nam aeris illuminatio
 luminum est quorum ortum accedendo: occasus recedendo sequitur. Ut uero ☉
 aereus calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☽ 7 stelle: unde Ypocras
 in libro climatum. Nisi ☽ et stelle inquit nocturnam densitatem attenuarent
 elementa impenetrabilis aeris pinguedine corpus omnium uitam corrumpent.
 His itaque de causis cum ☉ uelis rerum omnium necessitatibus solus sufficeret
 requirere: associauit creator deus stellas ministras officio solari secundaria
 uirtute comunicantes. Quoniam igitur ☉ per .12. signa gressus tempus alterationis
 causa est: tempus autem alteratio elementarie resolutionis elementaris: demum
 resolutio generationum omnium 7 corruptionum eundem solaris per ea signa gressum
 omnium causam esse consequens est: que certis temporibus discreta ☉ motum committantur.
 Alia quidem annis alia mensuris alia diurnis: ut in uere gramina herbe et
 arborum folia atque pleraque animalia: in estate frumenti grana 7 arborum fructus:
 in autumno uernalium: in hyeme estiuorum generationum corruptio que cum
 discretis temporibus continetur: discreta etiam ☉ loca consequuntur. Quod ergo non
 omnibus annis omnia eadem qualitate 7 quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per
 eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si enim solus per se cuncta
 ministraret: nec hyemis hyemi: nec estas estati unquam dissilis foret. Que uero
 cotidiano successu per mundum administrantur ut cottidiani hominum et animalium
 conceptus partus incrementa magis sibi uilem totius mundi superioris ambitum
 alligant sibi hunc inferiorem naturali motu agitantis consequuntur.

Capitulū quartū. De pprietate ducatus lune in mariū accessu et recessu.

Dist aerēā solaris effectus temperiē cōsequens est lunaris in aquarū motū mariūq; alterius accessib⁹ atq; recessib⁹ ducat⁹ ut apud phos cōstat lumina duo q̄tuor elementorū ordinem ita partiunt^r: ut ☉ ignē et aerē: ☾ terrā et aquā ducat. Duabus enim de causis et fortior et manifestior in hoc mundo luminū q̄ stellarū ducat⁹ est. Prima quidē ☉. ☉ quidē oīm stellarū maxim⁹. ☾ vtrō celestiu⁹ oīm terre⁹q; minima. Scōa q̄ stellis quidē lumen inest non ut radij effectusq; earū in motu magis. Luminibus aut radij non parū in hoc mundo effi. aces que motu suo mundi supioris vires collectas inferiori mōdo per radios transmittūt: nā et ypocras celestiu⁹ atq; inferioris mundi corpm mediatricē ☾ illo⁹ vires hīs mediando transferre asserit Ut ergo ☉ in natē ēperie rerūq; cōpositione p̄ualere: sic ☾ in aquarū motibus corpmq; statu et accidentibus germinib⁹ fructibus odorib⁹ idq; genus vis efficacior: quorū enumerationē ab alterius mariū accessib⁹ atq; recessibus

exordimur: quorū vt diuersa sint augmēta ⁊ decremēta ita diuersas diuersarū nationib⁹ opiniones generant. Sunt enim qui a separatione luminū vsq; ad oppositionē accessū asserunt: hinc vsq; ad conuentū recessū. Oib⁹ vero certū singul⁹ etiam dieb⁹ ab ortu ⁊ maris cui oritur accessū eam vsq; ad medium eius regionis celū indeq; recessū vsq; ad occasum eius sequi. Cuius indox p̄sarumq; mari qua versus ethiopiaꝝ accedit necnon in emisperijs oceani insul⁹ cottidianis vsus. Alīna vero accessū recessū continuo succedentium spacia h⁹ modi sunt. Cuius nāq; maris bihonti ⁊ primū emergit eius statū accessus incipiens eam vsq; ad celi cardinez crescendo segtur quā lineā vbi transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eā q̄ad occūbat decre scendo comitat⁹: vel cū occasum statū accessus iter incipiens vsq; ad cardinē terre crescit: a quo recedente ⁊ recessus itez vsq; ad orientē succedit. Siunt itaq; singul⁹ dieb⁹ gemini accessus geminiq; recessus t̄pibus p̄out diurn⁹ ⁊ cursus varietas per diuersas marium ptes diuersis lunaris ambitus cardi nibus subiectas. Cum enim vt terrā globosam maris fumosus orbis circū fusus ambit: sic lunares ambit⁹ cottidiani. i. ⁊ circueant: semp ⁊ aliquib⁹ tam mariū q̄ terrarū partib⁹ in aliquo cardine est alijsq; p̄ter in alio vt ead̄ hora vnoquoq; momento his in oriente illis in occasum alijs in celi sūmo alijs sit in cardine terre: vnde etiā eodē p̄ter momento alijs accessū maris alijs recessū esse cōsequens est: non tñ oib⁹ vno modo: illis etiā qui mediū equoris pelag⁹ interim nauigio sulcant accessus iniciū vno quodaz vndarū feruore sentitur: qui fundit⁹ ebuliens valido aurarū impulsu p̄cellosas flat⁹ agitans omne pelag⁹ cōtristat: cuius relaxatione recessum sentiunt. Multo aliter hi qui litora interim habitant. Nec enim h⁹ modi flat⁹ aut feruor sed aquarū tñ tumor ⁊ erundatio quedā vsq; ad eos puenit: tātaq; est inter ea loca horū motuū diuersitas vt nec ⁊ h⁹ modi causam motuū esse existiment nonnulli. Nec enim incipit accessus nisi in loco p̄fundo ⁊ amplo multas ac densas aquas cōtinenti fundi asperi ⁊ montuosi atq; lunari vīe propinquo. Vnde cum sup se orientis ⁊ in naturali cōtatu reperiunt⁹ cōtiguas primum impellit aquas: existq; paulatī aquarū impulsus quousq; extremis littorib⁹ inundet: quo incipientis momento statim peruenire impossibile erat.

Capitulum quintum. De causa accessus ⁊ recessus.

Habitis causas accessū atq; recessū scrutari conuenit. Dicim⁹ igitur qd nūq; h⁹ modi accessus ⁊ recessus nisi trium rerū conuentu gignitur loci videlicet nāa aquarū habitudine motu ⁊. Loci nāa est vt aquarū locus p̄fundus long⁹ ⁊ lat⁹ vix t̄pis impendio transfretand⁹ montuosus asp̄ et dur⁹ qua leui quolibet motu acris rep̄cisse multe vnde tumidos fluct⁹ cōcipiant. Aquarū habitudo est tantas in h⁹ modi loco longo ex temperie aquas esse cōfusas vt nec in fluxu fluminū nec ex collatiōe fontū augeri ve

minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
agitant qui terre vaporib⁹ pmixti aglandis vndis aspirent. Motus aut⁹ D
desup orientis atq⁹ occident⁹ sepius repetit⁹ cognata virtute eiusmodi aq⁹
trahit: qm⁹ tractum sponte sequens quousq⁹ illa accedit: accedunt vsq⁹ adeo
quoad diffus⁹ eferuentes loco suo minus contempe extremis inundent lit-
toribus. Nec eni ante locus tener mollis plan⁹ ppter aquaru discursus: nec
aq⁹ discurrentes vt flumina z amnes ppter subtilitate min⁹ densis vaporib⁹
aptant h⁹ modi conueniunt officio. Causa vero ab occasu vsq⁹ ad tre cardine
sicut ab oriente ad sumum. i. cardinez D accessus sequat⁹ triplex. Primo q⁹
orientis z occidentis linee eq⁹ distantes sunt quantumcunq⁹ ab ortu ad sumu
sumitur tm⁹ ab occidente ad terre cardinem illi eque distans est: sicq⁹ totus
oriental⁹ quadrans toti cedit orientali eq⁹ distat: estq⁹ vterq⁹ accedens. Seco
q⁹ mundi climate signoru per celi terreq⁹ cardines ortus recti circuli ortib⁹
eq⁹les sunt. Ut eni ortus atq⁹ occasus sic z horu cardinuz linee eq⁹ distantes
sunt. Unde in quoto graduu numero signu qdlibet oriat⁹ in tutto oppositu
eius accumbere necesse est. Tercio q⁹ est ab orizonte semp ad celi mediu D
a cessus: a medio vero circuli ad oriente recessus sequat⁹: sicq⁹ et occasus D
sitr orizonte z terre cardo sitr celi medium conueniens est vt in orientali sic in
occidentali qdrante accessu: sicq⁹ in cetis duob⁹ recessus z accessus lunares
accessus z recessus comitari. Sunt aut⁹ quib⁹ nihilomin⁹ in quibusda etiaz
aq⁹ dulcib⁹ accessus h⁹ modi atq⁹ recessus videat⁹ vt apud quasda ethiope
quasda etiam gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris
decipit. Ne siquidez atq⁹ mari influentes z marinis vndis contigue cu maris
accessu exundante repulse pleno alpheo illabant⁹ accedere vident⁹. Est aut⁹
accessus quidem aq⁹ calidior z recessus frigidior. In accessu nanq⁹ ex imis
abissis ebulliunt in recessu forinsec⁹ expansi infrigidant⁹. In accessu igitur
aq⁹ D comitant⁹: in recessu vero et si non comitant⁹ D naturaliter vnde venerut
ad maria reuertunt⁹. Statim vero q⁹ naturaliter D tam sup terra q⁹ sub terra
pcedenti accessui sequente recessu tps spacio coeqt⁹: sed qm⁹ D sup terra arc⁹
nunq⁹ sub franeo eq⁹lis est: nec hi qui sup terraz fuerit accessus atq⁹ recessus
sub franeis vnq⁹ eq⁹les esse pnt. Quotiens g⁹ metiri placuerit horas accessus
aut recessus emisperi⁹ supioris notandu erit prim⁹ grad⁹ cu quo orietur D
deinde cu quo occidit: nec latitudine ei⁹ neglecta: deinde sumendu quantum
interest ab ortus gradu vsq⁹ ad gradu occasus per eius climatis ortu totuq⁹
per quidenos grad⁹ diuidendu. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt eq⁹les
hore totius tps virtusq⁹ spaci⁹. Si qd vero. 15. min⁹ supstes fuerit ps hore
est: totius itaq⁹ numeri dimidiu alterutru tps spacium est naturalis videlicet
accessus siue recessus D supius emisperiū obtinente. Sub tra nanq⁹ conuerso
ab occasus gradu ad ortus gradu subterrane⁹ arc⁹: accessus scz et recessus
inferioris per spaciuz more sumitur: que qui certius dephendere studuerit:

latitudinem terre certam habeat: certumq; in ea latitudine signorū ortum.

Capitulum sextum. De augmento et decremento aquarum.

Inter supradicta assertum est q; naturali quidez in accessus et recessus vtriusq; emisperi in sua quaq; pte more eq̄les sunt. Nunc q; accidentalr̄ interdū nōnihil ineq̄litas intercudit differendū. Videt̄ enim ineq̄litas alterius emisperi accessū et recessū in equali t̄pis q̄ntitate metiat̄ vterq; t̄ri vnus p̄ter vterq; alterius s̄l t̄pis spacio coequatur: vt quāto emisperi supioris accessus seq̄nte recessu lōgiores breuiioresue more fiūt: tanto inferioris accessus supiori recessu longior sit vel breuior. Est enī h̄ more ineq̄litas inter augmenta et decrementa circa horā vnā plus min⁹ ue vt si multa sit aquarū abundantia accessus more supra numerū recessus hora paruo plus vel minus accrescat triō s̄l̄r. ¶ Tota igitur hec ineq̄litas octo ex locis sumitur. Primo quidē est D a ☉ distātia luminisq; augmentū et decrementū. Secūdo rectitudinis D q̄n medio cursui additur ad mediū eius adiectio et subtractio. Tercio loco D in circulo ecentrico. Quarto loc⁹ in circulo digressionis. Quinto inter austrum et aquilonē. Sexto dies quos marinos vocant egiptij et occidentales dies augmenti et decremēti aquarū qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitudo diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris p̄prietatis. Octauo loco est quātum ventorū vis addicit. Sunt itaq; lunaris a ☉ destere. i. quatuor loca inter augmēta et decrementa discreta. Primus D cum ☉ conuentus. Secundus est prim⁹ tetragonus cum est diatōtos. Tercia est oppositio qua plurimum luminū fit. Quartus est tetragon⁹. Est igitur in cōuentu luminū maris accessus valid⁹ et spaciosus recessus esse: addit enim ☉ iunctus in his D vicibus. Est enim et ☉ in accessu maris nōnulla vis: sicq; quotiens D stellis humidis iungitur. Hora siquidē qua D ☉ iuncta succumbit vt rerum vomitez rerum semina recipiens cōceptus vires statim in subiecti elementi motus .i. maris a tactu manifestius demonstrabat longe nanq; efficacior est D cum ☉ q̄ cū stellis naturali ☉ in D priuilegio conuentus. Ab hac ergo cōuentus hora quantū recedit D vis accessus decrescit: recessus vero augetur vsq; ad primū tetragonum: hic decremento finito versa vice accessus augmentū vsq; ad plenilunium peruenit: hinc vsq; ad tetragonum decrementum: indeq; ad conuentum: item decrescētiā recessu accessus incrementum: excepto q; iter quod in oppositione id est plenilunio vis D tanq; maturos conceptus pri⁹ mus edentis efficacior: sicq; in tetragono primo q̄ secundo. ¶ Ut igitur infra mundi conuersionez id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus geminiq; recessus: sic infra D reditum id est mensem vnum geminaq; decrementa fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima luna collocanda est. Quo facto quamdiu rectitudo lune

medio eius adicitur vis accessus preualet: quodiu vero detrahitur vis recessus
prepotens idque victu rectitudinis quantitate. Cum autem nec additur quicquam
nec detrahitur nec accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit
Hi vero motus etiam in aquis dulcibus fluuijs ac fontibus hos Δ ducatus pre-
cedente sequuntur. Tercio loco quodiu Δ abside circuli sui ex parte. 200. gra-
dibus destituerit vis accessus preualet infra. 90. recessus. Quarto loco quodiu
 Δ in latitudine sua ascendit accessus vis augetur quodiu descendit recessus.
Quinto loco quodiu signa borealia Δ graditur borealium marium accessus
auget australium recessus: quodiu vero in australibus est commutata australium
accessus preualet: borealium autem recessus quantum ad hoc genus attinet.
Magis autem inter hec pariter post primum tetragonum Δ compoto addere
atque in inferiori circuli sui parte ab orizonte: maris enim gente in signis hu-
midis cum stellis humidis atque decentibus: his enim omnibus adunatis non solum
marium accessus abundant sed etiam amnes ac fontes accrescunt. Sexto
loco sunt dies lunari omnium quos marinos appellamus. Est enim lunationis
mensis dierum. 29. ac fere dimidij quibus quadripartito diuisis singulos
quadrantes dies septem ac fere dimidij complent. Igitur a. 27. mensis die
usque ad quartam dimidium sequentis mensis dies diminutim nuncupantur:
sequentes vero quatuor et dimidij augmentatiui: propterea quidem accessus
detrimenta quedam in his vero augmenta sentiuntur atque ad hunc motum
sequentes duo quadrantes inter hos duos motus usque ad. 27. dies vicissim
succedunt. Id igitur hoc modo egiptijs atque occidentalibus compertum.
Orientalibus omnibus maris affectionum peritis totum totis his quadrantibus
per augmenta et decrementa visum est hoc modo alterari: sed inter septem
dies quos illi diminutiones dicunt unum vel duos detrimenti inter augmen-
tationes totidem esse incrementi dies constant tamen apud mensiticos inter
hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et
decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis luna-
tionum dies inter augmenta et decrementa tripartito numerantes primis. 7.
aut. 10. diebus accessus incrementum ultimis. 10. decrementum: medijs vero
medium sentiri statum. Septimo loco est quantum $\odot$ etiam ad miniculum
huiusmodi motibus viribus addit. Licet enim Δ quidem propius sit accessum
et recessum ducatus: in augmentis tamen et decrementis eorum non nihil
tam $\odot$ stelle adiungunt. Compertum enim est per diuersa maria in quibus
hi motus apparent certis anni temporibus inter dies et noctes horum motuum
inter augmenta et decrementa vim alterari quod a $\odot$ inter signa australia et bo-
realia accidere videtur. quodiu namque dies nocte longior est diuturnius maris
accessus nocturno preualet: conuerso similiter horum itaque motuum quoniam
ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia vtriusque equalitas: ad solsti-
cialia vero alterius augmentum alterius decrementum maximum sentitur.

¶ Est huius horum motuum alterationis causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisque vicissitudines adicit. Cum enim dies nocte longior est sol diutius super terram aquas calefaciens caloris viribus eximis abyssi undas euocat: unde diuturnos aquarum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quantum lune longior in superiori hemispherio mora tamen supradidit cum enim nox die longior est luna nocte super terram quia diutius orientia signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio prefi cit. Hinc igitur ut per singulos dies bini recessus sicque per singulos menses bina utroque augmenta: binaque decremēta fieri supradictum est sicut nunc et per singulos annos eorum motuum totidem augmenta et decremēta fieri apparet similitudine quadam illis concordantia: ut enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic oppositionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium occupante sicque ceteri de annuis ceteris mensuris incrementum non vero equalitate quam commeteri facile. Hec itaque testimonia si quando omnia conueniant valida et spaciosissima aquarum incrementa consequentur atque omnia illorum numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus naturales. Nam octauus accidentalis quantum videlicet aquarum motibus venti magni permane coacti pelagus omne committentes adiciunt. Vento ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum quidem quod alte maris unde supernum ad motum scopuloso fundo repulsum: vimque ad supra efferuētes eximis ut supra dictum est abyssis in amnis eueniunt. Alterum vero per auras coactum terreque marique quem desuper irruens ac marino illi in equore conueniens furibundus pelagi motus exagitat. Primi ergo generis species gemini tamen equoris commineas permeantes raro usque ad litoria perueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia inter terrarum orbem puolant. alij namque loca principalia sunt alij secundaria ac principalia sunt in. 4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter. 4. hec media. In his igitur quantum huic attinet negotio id principaliter attendendum quod cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus committitur: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales obfistentes recedendi vires promouent: sicque inter meridionales conseptentrionales quique suis partibus aspirantes contrariis obstant. Quod ergo supra dictum est naturale viris hemispherij accessum consequenti recessui more spacio equum esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti ut dictum est inequalitatis intercitat. Huius ergo accidentis duo sunt genera: alterum proprium cuius quas descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum quod scilicet ventorum vis adicit. Ex his igitur. 8. locis omne accessum et recessum augmentum atque decremētum variat. de his autem accessibus et recessibus sententia hec vniuersalis quod accessus quidem primus motus effectum lune naturali effectum sequitur. Recessus vero naturalis aquarum unde ad maria exierant reditus. Cum

ergo accessus mora longius pducatur augmēti fere quantitate sequentis recessus spaciū breuiat. Cōuerso similiter accidit pterea nonnihil inequalitatis ex littorum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littozibus si forte vel rupium concavis vel vallibus aut foueis altis influat parte relictā minus redire necesse est. Sic etiam quā contra fluuios mari influentes accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum

His explanatis: nūc huiusmodi cām lune asserēdā opinor q̄ ratā relinquat si cōtradicētū opinionē infirmem. Aiūt enī nature maris inesse nō aliq̄ lune potētia vt vno seruoze quodā vndas exagitet: hisq̄ defluētib⁹ accessus fieri. Si enī desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amniū etiā et fontū aquas eisdē de causis eisdē motib⁹ exagitat. Quib⁹ quatuor ex locis rīdem⁹. Primo qdē q̄ si accessus maris nulla vis aliena sed pprie nature vigor aniministraret nūq̄ aliqd in eq̄litate assumēs eodē semp mō eodē tpe eadēq̄ spaciū quātitate fieret. Nec enī ppriū nec op⁹ aliquod alienū patiēs ab eodē nec suo habitu ad alterū aliqd vniq̄ recedet. Et idē enī hec quātitate quālitate locis et tpebus semp alterari: alterationes vō lunares motus inane comitari. ¶ Secūdo vō loco q̄ cū aque diffuentes ad extrema discurrēt maior nimirū q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: quā itē vi ad nō sufficientē locū sibi repellit. Id enī in natura nō est vt quare nequis aliquid sponte cōsistere velit. ¶ Tercio loco q̄ cū aque natura deorsus sp̄ atq̄ in pfundū tendat: quid est q̄ in accessu aquas nō deorsus s; cōtrario motu efferri in alterū atq̄ ad superiora cōscēdere videm⁹. Qd cū in natura aque nō sit: extrinsecā rei causas aliquā eē necesse erat: que pter lunā nulla alia reperit. ¶ Quartus locus rō nē obuiat eoz quā eisdē de causis eosdē mot⁹: etiā dulciū aquarū trāsire sibi vident. In quo loco maris atq̄ dulcis aque differētia sufficit: sed ad maris aque cōflue dense salebre fluminū atq̄ id gen⁹ diffloe subtiles dulces. Que cū ita sint nō oē q̄ alteris acciderit: alteri cōsequi necesse est.

Capitulum octauū.

Cum igit in natura maris tanta sit lune virtus: cōsequēs videt vt in ipsa maria: eozq̄ lunare potētia sequunt: a ceteris fiat discretio. vt enī apud phos cōstat luna quidē in nullo maris p̄sūs inefficax est sed eius vis et efficacia alias quidē manifesta magis alias minus nō equidē ipsius aliquo impedimēto sed maris habitu minus adapto. Est igit omnis mariū habitus triformis. Sunt enī mariū alia quoz nec accessus fit nec recessus: alia in quibus quidē hi motus sed nō apparent. Alia vero in quibus et fiūt et apparent. Primoz itaq̄ duum generū trine species. In primo genere prime

speciei sunt aque ille que in primetto configi nec longi temporis condensa
re nec salebre sicq; nec ventoz eos motus incitantius feraces hoc officium
proprie nulla impotentia recusarunt: vt lacus atq; paludes que ex aliqua
eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hiemali tem
pestate accrescūt estiuo tortore decrescūt. Secūde spēi sunt mariū intrantiū
a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis pertingere non possit. Tercie
spēi sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquarū impulsibus
cedat nihil est q; eas repcūssas in accessum cogitat q; circa pro mure toria
et insulas frequentē accidit. In secūdo genere prime speciei sunt maria quo
rum littoza seu tanta abinuicem latitudinē distant sui in tñ ab hominū ha
bitationū remota sunt vt licz accedāt et recedant nō adest qui motus illos
indiceret. Secūde speciei sunt maria quoz littoza abinuicē latitudine distāt
nec inhabitabilia sunt sed a deo sūt et in festa et sublimia prorsusq; planicie
carentia vt l3 certa moueant non habent quo effluant. Tercie speciei sunt
aque alijs influentes hi nanq; accessus hora quib; influūt accedūt. Tercij
generis sunt maria pūneui fluxus vix tēporis impendio transfrerando lu
nari circulo propinqua quoz fundus altus asper scopulos et littoza plana
et habitabilia vt fretum indicū: pscū: scintū: gallicū: hisq; similia que non p
se sed lune quodā officio vt expositū est ita mouent. Demonstratū autē est
inferioris mūdi corpoz motus priuos celestiu itus atq; reditus archanis
quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt int ipsa etiā terrestria corpa
exemplis superi; patefactū est: ad hūc itaq; modū et luna maria nature sue
congrua ad equū distantia archana quadā cognatiōe trahit. ¶ Habet aut et
sol in maris aliqd virtutē: verbi grā indicū et pscū cōgruētia vnū quidē ma
re sunt: habēt tamē ppietates cōtrarias solares ambit; sequaces. pscū enī
fretū a principio virginis vsq; ad caput pscū rētis puium pcellis turgiduz
omni nauigio intractabile permanet. A pisce vero vsq; ad virginez contra
scz quietū cōpaciens. Cūq; adeo quidē in principio sagittariū validissimus
feruor eius seuiat. In primo geminoz cōtra potētissimū quiescat. Indicū
cōtra q̄diu nāq; pscū feruor seuit. indicū gescit cōtrario silr vsq; ad eo in
primo geminoz. Indicū maxime seuiat in principio sagittarij suauissimus:
Sic tanta est eozū discrepantia vt perfici natura melancolici. Indici vero
colerici iudicent quozum integram distantiam notissimi nautarum certis
etiam terminis emerfi sunt. Perficum enim fretum ex parte orientis ab in
terfimo insularū terles et argues inchoantes occidentem versus ad sabeos
arabesq; terras perducunt vsq; intra portus aditi: inde ad egyptū et siream
fit comeatus. Indicū aut ex orientis parte ab vltimis indie finibus ince
ptum. Undeq; causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie
atq; ethiope puincias abluēs vsq; ad oriētaalia. perfici freti littoza ptendit
¶ Nec itaq; maria p diuerso littoz habitu diuersas etiā affectiones sentiunt

ad solaris ambitus diuersitatē spectātes. Cuius virtus nihilomin⁹ in cete-
ris quoq; maribus sentiū q; in tpe demonstrasse sufficiat.

Capitulum nonū. De ducatu lune in aīalibus ⁊ germinibus.

Hactenus singularē lune virtutē in natura maris ⁊ aquarū quan-
tum necessariū erat exequuti sumus. Deinceps ⁊ in ipsaz inferio-
ris mundi corporū varijs affectionibus lunaris ducatus sequen-
dus est. Nec enī in elemētoꝝ tantū motibus verū in quotidianis
etiā rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. ¶ Sūt nāq; plurima
reꝝ genera que quādiu luna crescit atq; sup loca eoꝝ ascendit incrementis
largius indulgent quādiu decrescit atq; a locis eoꝝ descendit incrementa
retrahunt. Idq; in animalibus germinibus ⁊ metallis: sic enī crescenti lu-
na in corporibus aīalium humores habundant: decrescēte attenuant vt
etiā humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies q; in egrotā-
tibus clarius apparet. Qui enī prioz lunationis medietate decūbunt na-
tura eoꝝ fortior morbo validius repugnat: in sequēti debilioꝝ leni⁹ succū-
bit. Quotidianas etiā egrotantiū affectiones quotidiane oīno lune appli-
cationes ad primū locū trigone tetragone opposite ⁊ reditus meciunt: ob
quod priuilegiū hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt. Nam ⁊ naute
in hos dies discernētes ventoz nubiū ⁊ pluuiay modū dephendūt. Inter
hoc est ⁊ illud q; quociēs hoīes noctu sub luce lune cōuersant pigricia ⁊ ra-
ritate quadam afficiunt ⁊ illud quoq; q; animalū carnes noctu lune expo-
site tam odores, q; sapore quodāmodo immutāt. Quod quoq; etiā aīalib⁹
frigidum ⁊ humidum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat
decrescēte attenuat: haut secus ⁊ album ouī in prima lunationis medietate
concepti atq; editi habundantius cōmutat: eadē omnia tam die q; no-
cte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo ⁊ descendendo. Nō-
nulla quoq; piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis me-
dietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam
ascendente luna ad superiora efferunt: descendēte ad yma mergunt. Haut
secus ⁊ vermes atq; reptilia fere quoq; ⁊ accipitres in prima lunatiōis me-
dietate venatu acutiores ⁊ feruentiores sunt. Infusiones etiam lune crescē-
tis atq; ascendētis ⁊ incrementis indulgent ⁊ fructus accelerant minus
vero decrescētis ⁊ descendētis. Plura autē germina vt licium luna exsic-
cat ⁊ adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus ⁊ ra-
dicibus apud eozū qui horum cultetur dediti sunt vsitatis experimentis
probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt om-
nino que cognitoꝝ crescenti luna dignioꝝa: decrescēti minus digna re-
periunt. Suntq; multa huiusmodi in rebus mūdi lunaris ducatus officia
que vt omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicq;
frustra laboret.

Primū de septē stellaz natura iuxta ptholomeū. ¶ Secundū de earundē natura simulq; fortuna z infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Terciū de eis q stellaz natrā fortunam z infortuniū ex coloribus eoz mutuant. ¶ Quartum de inuentione fortune eaz z infortunii in phica indagine. ¶ Quintum de discretione int fortunatas z infortunatas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusq; stellaz generis transitu alterutris alterius. ¶ Septimū de mutatione stellaz z natura effectuz in temporum motibus. ¶ Octauū de stellis masculinis z feminis. ¶ Nonū de diurnis z nocturnis.

Capitū primū De septē stellaz natura iuxta ptholomeū.

Post alexandriū macedonē grece reges egypto. 275. ānis impeerasse narrant: quoz decē continuo succedētes oēs vno ptholomeus nomie vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti greca ionica lingua scripsit: eidē nonnulli z astrologie tractatus 4. partiū asscribunt pluriq; vnicuiq; ex alijs q; nihil ita confirmare uel aliter esse nostra nihil interest excepto in meo libro stellaz naturas differat min⁹ accurate rez causas exequutus est. A sole siquidem incipiēs cum expto vt est calidum affirmat accedēdo namq; caloz affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā q; terra vicina ascēdēte vapore eius efficiat. Saturnū frigidū siccum quoniā z a solis calore z terre vapore longe remotus sit. Martē calidum siccum prout caloz igneus firmat: quoniā soli propinqui⁹ calore ascēdēte feruet. Ioue tpatum quidē int saturnū z martē medius sit. Venerē etiam calidā humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore vsq; ad ipsum pueniēte: Mercuriū autē nunc siccum nunc humidum prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deuergit. Quā nōnulli rez naturam altius rīmati tanti viri tam improuisam euētionē sine amiratione transire nequeunt. Constat enim ex libris intualloz celestium corporū lune circulum quo terre proximus est a terre supficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitoz milibus. Philosophus autē mēsus est terre vapores a supficie eius nō plus q; 17 stadijs ex altari. Stadium vō quadringētoz cubitoz que sunt duo miliaria z vnum stadium que cum ita sint que tanta lune terreq; vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vaporū capax esset consequi eaz necesse foret que corpora vaporū capacia consequūt illis sed infectis corruptio z dissolutio. Deinde cum martem suppositi solis ascēdēte calore feruere asserat opinari videt solē eandē vim supiori mūdo inferre qua in inferiorē potētia vtit. Infert aut sol inferiori mundo calores

ignis fm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo z celestia cor-
pora hoz elementoz capacia esse cōsequē s est. Cur itaqz nec mars cōtinuo
caloris effectū nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore pallescit aut hic
incessabili flamma quādoqz nō cōburit aut ille ppetuo gelu non interit: q̄
in corpibus harū viriū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igit
venus quoqz nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calorem trahit. sicqz
nec saturnus frigidus siccus pro eo q̄ ab utroqz longius distat cū ppinquis
cōtrarioz causa nō existat. Similiter z iupiter st ex saturni frigore martisqz
calore hincinde obuiantibus medi⁹ tempa. Et si quidē equalitates aliūde
obuenientes naturā eius conficiūt. Ex accessibus eoz z recessib⁹ vnde tra-
hūt alterū quoqz succūbere necesse est q̄ accidens in rebus hoz capacib⁹
corruptio atqz solutio consequi solet. Eadez ratio nec mercuriū eis de cau-
sis quas exponā nūc siccum esse nec humidū. Si enī corpa stellaz has qua-
litates aliūde cōtraherēt eoz substantias eoz qualitates in sese capaces eē
necesse foret. Sunt autem qualitates hee elemētarie ergo stellaz substan-
tias ex his elementis compositas esse consequens esset q̄ inter primordia
tractatus reprobātū est. Nec enī celestia corpora ex his elemētis compo-
sita duz ex alia quadā essentia simplici forma simplici effectū naturali mo-
tu hoz accidētibus ducatū pbeant.

Capitulum secundū de earūdem natura sitqz fortuna z infortunio.

Quoniam itaqz stellaz naturam fortunā z infortunam tractare
pposuimus primo loco minus aptam quorūdam sententiam
exponi cōuenit: deinde q̄ contra sit postremo quidem noster
intellectus iuxta philosophicā indaginē apparebit. Hic igit
quoniā imperitos sequi nos oportet: quoz opinionē tracta-
mus tam elementoz. 4. q̄ eoz in corpibus cōmixtionū natu-
ras z pprietates minus subtili ratiocinatione quadā ac sermone plebeio in-
sequimur eoz ingenijs cōcordi. Aliunt enī omnē antiquā sūam sapientum
in eo plane intellectu cōuenire q̄ pmiū videlz sublunaris mundi reruz sub
his duobus generibus numerus comprehendat que sunt fm elementa. 4.
atqz ex cōmixtione eoz composita opera suntqz elemēta ignis aqua aer ter-
ra. Cōmixtiones vō colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q̄ elemē-
tis natura quidez inest z pprietas sua cuiqz non aut color neqz sapor que
in rebus elemētatis insunt. Nam color qui in igne videt non ignis est sed
materie ardentis: cui⁹ natura calor pprietas adustio. Sic aer etiam cui⁹
• natura humor pprietas generatiua temperies sic color aque non equidem
est aqua sed rei cōtinentis aquā cuius natura frigus pprietas rerum elemē-
tum. Terre quoqz cui vident varij colores diuersoz eius vaporū sunt cuius
natura siccitas pprietas rex sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis
ignis z aer manifesto immunes. Terre vō z aque loca diuersa diuersos mi

niftrant saponem atq; huiusmodi quorūdam quod non oīm est opinio. In parte siquidē oēs cōcordant: in parte dissident: in naturis quidē et proprie-
tatibus conueniunt. Colores autē et saponem alij elementis omnibus negāt
alij quibusdam concedunt quorū alia sub diuisione alij namq; aliud inter sa-
ponem et colores tollunt: alij elementorū: alij simul. i. aliquibus: his vero illis
vndeque igitur aque et terre concedunt: aquam colore albam saponem dulcē asse-
rentes: terram colore fuscā saponem acidam. Quidā terre saponem dulcē eaz
ratione asserere vident q̄ nisi dulcis esset germinare nō posset. Igni vō sa-
ponem negantes colore rubeū concedūt cui⁹ rōnem tam ex hoc igne q̄ ful-
gens flammis minuant. Aeri vō vt saponem negant sic colorem tollunt q̄ cō-
trariorū capax sit natura albi nunc nigri nunc mediorū complexionū inde
vt naturā et proprietatē sic colore etiam et saponem suū cuiq; distribuerit:
vt ergo colorem visu saponem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidū
humidū frigidū humidū p̄ colorem et saponem deprehendimus: propieta-
tem uero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere, color
igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color
rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatis
color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Me-
lancolie color fuscus: sapor salis: natura frigida sicca: virt⁹ retētiua. Nec
sunt que de elementis eorūq; cōmixtionib⁹ locuti ad stellarū corpora trāseam⁹
quorū naturas ex coloribus tantū mutuant: nō ex saporibus quos depren-
dere nequierint gustus impossibilitate. Stellarū itaq; naturas caldei sic-
cas frigidas humidās iuxta colorū diuersitates deprehendisse sibi vident iux-
ta q̄ putant rerū naturas colores earū se consecutos asserentes rerum ab
alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propin-
quis videlicet ad longius distantes. Sic igitur ab elementis eorūq; cōmixtio-
nibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cui⁹
enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusq; vel illius cōple-
xionis est eam stellam eiusdem naturā sortiri minime est. Cuius vero stelle
color complexionū color diuersus cōmixtione facta cōmixte quoq; nature
est: vt cum terre atq; melancolie color fuscus naturam frigidam siccam in-
dicet vt saturni quoq; idem color eandem naturam eandemq; propieta-
tem atq; virtutem iudicet sic martis quoq; sic et solis naturas igneas cuius
in sole approbatione etiam effectus vsualis precedit: veneris autē color inter
album et glaucū medi⁹ eum habeat. Nullū simplicē cōplexionis alicui⁹ ca-
lore simul et vt ex colera et flegmate mixtus est sic naturā eius inter calidū
et frigidū temperatū. i. calidū humidū representat sic iouis etiam color albu
flans naturā eius tpatam virtutē geniture congruā demonstrat: Vero

colore albu cum fusco maculet pro fusco frigida pro albo humida natura eius intelligitur. Mercurium autem quia discolorum cernimus ut nunc viridem nunc griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus pro variis coloris receptione natureque varie hac ratione stellarum naturis deprehensis discretionem habita quasi siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiunt. Quoniam hee qualitates geniture et nutrimentis accomode sunt fortunatas iudicarunt quas vero vel calidas ficas vel frigidas ficas pro eo quod hee qualitates corruptiue et in tempore sunt infortunatis addiderunt quam autem varie nature ignorantes eam pro speram et beniuolam aduersam cum noxijs discernunt. Hac itaque ratione saturnus et mars in parte noxijs secesserunt. Iupiter venus et luna in parte meliorem. Mercurius vero promiscuus. Sol quoque licet ut mars igneus quia generale caloris fomentum est interdum fortunatis accedit nonnumquam infortunatis.

Capitulum terciū de eis qui stellarum naturam fortunam et infortunium coloribus eorum mutant.

Hic expositis nunc quid hoc modo deceptas opiniones infringat adhibendum est. Videtur autem omnino quadripharia ratione contaminari. Primo quod saturni tam terreo quam melancolico diuersus color potius plubeus est. at iouis color si in glauco inficitur quod album trahit cum album aliquolibet colore infectum album esse definit scilicet stellam martem. Uteneris autem color manifeste subalbidus cum vero sole marte calidior esse nemo dubitat si colorum ad naturam spectat sole marte magis rubere necesse est. Quod aliter esse nec eorum visibus ignotum est. Ne vero mercurium pro variis coloribus variis afficiant naturis varietate colorum cuius non naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quoniam ut non iuxta horizontem apparet variis terre vapores medijs visus nostros incipientes coloribus suis inficiant lunam denique nemo qui sano lumine fruatur albam iudicat. Secundo loco quoniam comparatio diuersi generis nulla est non ideo quidem hos colores corpora stellarum reperiuntur: his qualitatibus earum naturas infici necesse est cum enim id in huius mundi corporibus accidat nec enim sunt generis eiusdem quorum differentias nemo notus ignorat. Tercio loco quod nec celestium nec terrestrium corporum naturas ut putant per colores eorum deprehendimus complurima eiusdem coloris diuerse tamen nature nouerimus ut ecce nix et cana ambo quod de et eque candida sunt alterum tamen calidum siccum. alterum frigidum humidum. Sic apium et aloë coloris fere eiusdem natura tamen contrarie. Suntque multa huiusmodi sed e converso nonnulla quorum natura effectum potius quam colore innouit. Quarto loco quod cum eas stellas fortunatas iudicet que elementis conueniunt ex quibus aliquid gignitur ex omnibus autem rerum generatio fiat singulasque singulis conuenire asserant omnes esse fortunatas consequens est.

Nunc qua discretione p̄bica indago fortunatas et infortunias
separet insinuari ordo postulat. Ois p̄bie purior intellectus
omniū h̄mūdi rerū vt primū cuiusq; natura inter cōmodū
z noxiū p̄sperit: statim inter fortunā z infortunium ordinē
distribuit: singulasq; ordinis sui generali noīe appellendas
censuit. Unde inter oīa rerum genera q̄dcunq; geniture atq;
p̄amento elementorum cōmixtione corporū cōpositioni vite spacio salute
cōmodis: atq; dignitatib; tam animi q̄ corporis accōmodum existit iure
melioris fortune vocabulo secerni debuit. Q̄ aut oīm horum detrimentū
corruptionē z interniciē intendebat: id etiā non īmerito in partem ōriam
cedere conueniebat. his intellectis memorandū q̄ a p̄ncipio tractatus expla
natum credim; motus z stellarum q̄litates motuū effect; per hunc mundū
illi natali quadā affectione alligatū. Nunc aut adiiciendū septem stellas
que oīs h̄mūdi effect; p̄ncipale ministeriū gerunt. q̄q; singulariter z vario
discurrāt. Discursus vō h̄modi plures ac dissiles cuiusq; circlos cās existe
re Quāq; etenim q̄libet errantiū natali motu suo nec tardans vnq; nec ac
cellerans medio semp equaliter ferat: retineri tñ illam interdum z moueri
necesse est in circulo retroq̄dationis in circulo ex centri atq; vtrūq; in signi
fero vtriusq; modū z quantitātē z p̄tiones dimetiente. Quibus ex causis
tam motibus earum ymo etiam z diuersas ineq̄litates q̄ varias colorum
dissilitudines p̄petuo alterari necesse est: quas ineq̄litates naturarū quoq;
z p̄prietatū stellarū infra varietatē cōsequi ratio habet. Natas itaq; stellas
p̄bia determinat q̄ corpora sperica motu circulari mundū p̄petuo ambire
describit. P̄prietates vero ex horū motuū per hunc mundū effectib; mu
tuatas cū partē rerū geniture z aliment; accomda partē ad rez corruptōs
z interniciem inclinem vident iure partē fortunatā partē infortunij noīe
notandā inter hos censuit. Nec enī in essencia sua alterutrū vnq; fortune
genus cōcipiunt: sed in nobis semp vtraq; rep̄sant. vnde est q̄ naturam z
naturatū discriminari necesse erat quoz alter ex causa videlicet ex effectu
dephenderunt. Quicqd enī genitus est nūq; gignere nisi in nata qdē erat
non actu potentia sed speciales d̄re coeuntes in actu producūtur: fidere
desup ambitu cōcitāte. Hunc itaq; motū siquidē hic mōs h̄modi casib;
subiacebat in effectu rez huius mundi: in alterutrā fortune partē cōcedere
necesse erat. homo siquidez z asinus in nata aīalium ind̄nter sunt neutrū
altero mag; minusue aīal aut in materia rerū aliud hoīs corp; aliud asini
At vbi spēales d̄re accesserunt p̄tinus alteruz bipes erecto ad sidera vultu
rōne z intellectu venturū prodijt alterū quadrupes prouum sensui irrōnali
cōtentum. Tum in specieb; singulares indiuiduoz p̄prietates accite singla
deniq; mundi corpora effingunt. quoz tñ alijs vita stabili; habet; decena

forme dignitas accomode hisq; similia. Alijs vero contraria contingunt genitricis concitantium motuum partem fortunatā: partem noxiam censerī consequens erat. Has ergo qualitates oēs celesti potentia tribus modis imitatur. Primo pro ipsius stelle cuiusq; motu. Secundo pro alterius in alteram effectū. Tercio pro receptiōe elementaria h' modi actū. Quicq; enim ex illis et his gignitur illorum actus consilio: horūq; passionis modo propria generatione respondet. Cum igitur ex h' modi coitu apta pfectaq; generatio prodit et illam nimirū cōmode egisse: et hoc amice cōsensisse concipimus: eāq; partē fortunatā intelligimus. Infortunia vero que nāa hoc abhorrens atq; inuita patiens vel felicib' aborsum patitur vel in infaustos partus erumpit. Est igitur h' modi geniture trina ples. Prima in specierū diuisionē. Scda indiuiduorū. Tercia in eorū ē proprijs et accidentibus.

De discretione inter fortunatas et infortunia Capitulum quintum.

Quoniam inter stellas quasdam fortunatas: altera infortunia esse demonstratū est: nunc inter ipsas que fortuna sint discernendum est. Omnis rerū compositio ex elementorū consensu quodā procedit quem consensum ipm temperies administrat puios quarundā stellarū motus consequens. Quicūq; ergo stella ad h' modi temperiem atq; generatione rerū et vitam proprio motu ducit huic mundo ut est fortunata nuncupat. Que vero ad nature discessum generatiōis impedimentū et corruptionē declinat merito infortunium appellatur. Hac itaq; rōne vetusta imago in stellarū numero fortunatas infortunia calidas frigidās siccas humidās masculinas feminas diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandē discernit. Nec enī in se aliquid h' modi sunt quib' mundi sunt: sed effect' earū h' modi apud nos constans est. Singularius quidē ut h' quotiens ducatus anni principatū sortitur sine q̄ aliaque respectu per vniuersas boree vicinias hiemale frig' exasperat vsq; adeo quo ad eorū regimen aialium pluraq; interimat et germinum plurima sicco frigore impediāt: magisq; in circulo ex centri a' cūs. Australib' ante locis estu ☉ feruidas intantū infrigidat auras quoad h' modi temperies eorū et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati nō nihil adiciat. Similiter q̄ anni dñij principatū obtinens sine h' aliorū respectu borealib' hyemem mitigat: australib' estate exasperat. Interim vsq; quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato plurimū afficiat. Ut autē supra dictum est solares quidem per circulū itus atq; reditus per anni tpa sequunt. Unde stellarū cum ☉ participatio causa est ut h' in quibusdā signis boreales flatus excitans hyemale frigus auget estiuū calozē minuit. q̄ contra in qbusdā signis amicis austrū indulget ut

utroque nec sue parti parū obſit ⁊ ōrie aliquantulū proſit. ⁊ aut per anni tēp
○ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido ⁊ humido in
oēm equā generationem rerum a iter anni ducatus principale conſilium
gerens. ⁊ etiaꝫ ○ permixta nec alijs impedita ſuis anni tēpibus maximeqꝫ
in hyeme aut vere annū equa humectatiōe tempoz vt ⁊ eſtatis ⁊ autumni
ſiccitatem releuet nec alter in anni dñio prepotens. ⁊ quoqꝫ ○ permixtus
nec alijs interim reſpectus totum id tempus varijs qualitatibus veteriſqꝫ
diuerſis exagit: nec alter annū regens. ⁊ vero primo lunationis quadrāte
calida ⁊ humida: ſecundo calida ⁊ ſicca: tercio frigida ⁊ ſicca: q̄rto frigida
⁊ humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans
ſolaris anni diuiſiones imitatur que cum anni dñio preſcitur: aut per āni
tempora ○ miſcetur: nec alijs impedita anni quadrantes: quadripartitis
lunationis qualitatibus ordinat. Nōnullis autem viſum ⁊ a coniunctiōe
vſqꝫ ad oppoſitinoem calidam ⁊ humidam: deinde frigidam ⁊ humidā: qui
⁊ annum lunaris dñij eodem modo per mediū ſindunt. Quoniam ergo
h ⁊ d in calore ⁊ frigore intemperate exuperant quarū qualitātū ſuperās
abundantia rerū corruptionis atqꝫ interitus cauſam nō iniuſte infortunia
indicati ſunt: quozum quia h frigidus ſiccus vtrāqꝫ qualitate generatiuis
qualitatibus ōrius maius infortunium eſt. Licet enim quibuſdam partibꝫ
interdum ex eis temperies veniat: nequaqꝫ id eozum virtutis ſed obuiantꝫ
acceſſus ○ aut reſceſſus. ○ autem cum motu atqꝫ virtutis eius elementozū
temperies rerum compoſitio: generalis vite ſuſtentatio effectu cōſtet. Hiſ
tribus de cauſis fortunatus eſſe cōmemoratur. ⁊ vero cum ſingulis luna
tionibus zodiacum perambulans: ānuas ○ virtutes quaternas in nature
temperies in rerum effectus ⁊ vires ipſius maris mutatione renouet. ipſa
quoqꝫ nec imerito fortunata eſt niſi qꝫ ○ prout fortior eſt ⁊ clarior fortuna
maior cognoscitur. ⁊ autem virtus quoniā intemperie tempoz mediocrꝫ
neqꝫ congruis geniture accomodis. ⁊ vero proprietas item in tēporis
temperie atqꝫ humectatione ſalubri conſumitur: ⁊ he due in partē fortune
conceſſerunt. ⁊ quoqꝫ effectus quoniam in leui tempozum mutatione eſt
vt nequaqꝫ a temperie mutet: ⁊ ipſe in propria natura fortunatis aggregatꝫ
Excepto qꝫ multa motuꝫ varietate inter directum ⁊ retrogradū tardius:
celerius cōtinuo diſtracꝫ adeo varietatꝫ capax repitur vt leuiter quibuſqꝫ
alijs permixtus minus pprie niſi potens in earū affectus concedat. Unde
accidit vt pmixtus cū fortunatꝫ beniuolꝫ eſt: infortunijs noxijs: cū maſculꝫ
maſculus: cum feminis femina: cū diurnis diurna: cū nocturnis nocturna
inueniatꝫ in quocunqꝫ ſtella fuerit eius natura accedens: que cum omniuꝫ
aliarū reſpectu carens nec apud ſe impeditꝫ eſt fortunatꝫ repitur: excepto
quantū natura ſigni in quo fuerit inter vtrāqꝫ partem vel addit vel minuit

Cum igitur inter has tres fortunas discernere velim^{us} quoniam ♀ et ☿ inferiores inuenimus: ac ♀ .47. gradibus. ☿ vero .27. a ☉ elongari cernimus: sicque ☿ magis quā ♀ aduri. ☿ autem superiorem a ☉ .180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunas. Et scilicet quia ut sumus extitit maior attribuitur fortuna medio ♀ minor: infimo ☿ minima. Sic ergo utroque genere discreto. Hic quidem maius infortuniū extitit. ☿ minus. In parte vero meliori summa modi fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ☿ et ♀. Ad hunc modum stellis inter utraque fortunā discretis licet his quidem fortuna illis contrarium attribuas. Multa tamen in utroque genere diuersitas inuenitur: ut ☿ et ☿ quāquam calore et frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: fitque illis ex infortunio fortuna. Sic igitur e contrario fortunate plerūque put in circulis suis ascendunt: descendunt: stant retrogradantur adustioni casui et exicio incidunt: infortuniū vicem ineunt. Quare ergo de stellarū fortuna et infortunio apparet non equidē ex natura earum est sed proprietate. Si enim ex natura esset ☿ effectus ☉ consequeretur: semper tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunate quoque in suo quidē habitu beate licet utroqueque ut dictum est casualium affectionū multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida sicca: proprietates exustio que si nature eius esset omne calidū siccū urere necesse fore. Consequenter tamen proprietatē eius diuersi alij effectus: vna eademque siquidem hora ignis urit calefacit siccit stringit firmat solū humectat: vel in diuersis vel in eodē etiā aliquo corpore vel fil vel continuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et fortuna atque infortunium nonnulla stellarū est sed proprietates quedam et virtus: sicque virtus generis diuersa alia plerūque accidunt. Hec itaque proprietates stellarū bipartita est: altera siquidē veraciter atque imutabilis ducatus nec astrologo necessaria ut effectus fortunate: fortuna infortuniū triū. Idque in diuisione specierum sub generibus indiuiduorum sub speciebus eorum compositionis quantitas. Hec enim licet concepti spermatis aut sementis aut insitionis variationes habeat: non tamen variatio hec ad spem ipsam transmutanda sufficit ut ex hominis spermate in hominem aliud quā homo fiat: aut equi in equo aliud quā equus: sicque de ceteris tam animalibus quā germinibus vel metallis. Nullū quippe sidereo ducatu spem mutans sed in ipsis et circa ipsa qualitatē: quantitatem: statum: habitum: affectionum omnique tam intro quā extrinsecus accidentium: omnis variatio sidereos ducatus sequatur. Altera proprietates astrologici artificij cuius sunt diuersae stelle cuiusque pro diuerso habitu atque statu suo ducatur ad diuersa singulorum indiuiduorum accidentia ut sunt effectus corruptio corporis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: comoditas extrinsecus accidentium casus: hisque similia. In his enim nonnunquam accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui et affectionum per diuersa circula signorumque loca rerum accidentibus accomoda vel inepta: verbi gratia

H^{ic} proprietas infortunium: qui tñ die super terras orientalis directus tam
 in seipso q̃ in loco suo salu^s in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate
 contra tam suis q̃ locoꝝ incōmodis deprauate. Itaq; stellarum ducatus
 biptitus reperitur inter proprium ⁊ accidēs: vterq; tñ suo tpe in suo genere
 firmus: quoz quin partita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco boni malie
 effectus proprie stelle virtutis in singulis tpiibus vt in diuisione specierum
 indiuiduorum: vnde alteruz altero melius atq; dignius gignitur. ¶ Secūdo
 eodez tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt h^{ic} anni dñs simul alijs
 terrarū partib^{us} intolerabile frigus infert: alijs blandā temperiez. ¶ Tercio
 diuersozū effectus in diuersis tpiibus vt in borealibus mundi partibus per
 signa borealia: in australib^{us} per australia. ¶ Quarto cum fortunato infor-
 tuni vicē suscipit aut infortuniu fortunate. ¶ Quinto quantū diuerse stelle
 motus rerum diuersitati adiungunt. Hec est igitur vtriusq; stellarū discretio
 phica indagine deprehensa: his itaq; discretis nunc vtriusq; stellarū gener^{is}
 habitudinū diuersitas indagāda. ¶ Quāuis enim vt dictum est alie fortu-
 nate alie sunt infortunate vtriusq; tñ generis in alterius proprietatē trans-
 formādi duplex causa reperitur. Vna quantū in ipsa stelle habitu ⁊ affectiōe
 Altera quantum loci qualitas adicit: sic tñ alie infortunio promptiores: alie
 fortune impensiores. ¶ Est itaq; proprius cuiusq; habitus atq; affectio vt sit
 calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidentalis: inter
 hec ⁊ gradiendi mod^{us} ceteraq; eozū que in ipsis sunt. Loci vero q̃litas vt
 domicilium principatus trigonus termin^{us} ceteraq; dignitates vel his tria
 Infortunium ergo si qñ ex vtroq; genere beatus fortunate vicem suscipit:
 vtriusq; vero meliori parte desertum vi propria noxiū relinquitur magis
 corruptum: fortunate contra vtroq; genere damnate infortunis officium
 gerant: liberos beniuolentie effectus consequenter magisq; fortes: vt h^{ic} in
 naturali oriente trigoni dñs cardinē tenens tam in se saluus q̃ loco fortis
 nutrire infant^{is}: atq; vite non incōmodus vtroq; lesus vel eozam meliori
 desertus nutrituraz negat. Idem questuum atq; possessionum dux prout
 dictū est aduersus perditiōē ⁊ damna paratus saluus ⁊ fortis cōmodus
 ⁊ etiam nutrire dux prout expositum saluus et nutrire et vite salubris
 corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiaz aggregat: cor-
 ruptus detrimenta patitur. Sic ergo quoniam vtrunq; stellarū generis
 mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur
 vt habitudinū genus h^{ic} modi alterati omnes administrantes exponam^{us}.
 Dicamus igitur qd natura diei temperate calida est: noctis vero frigida hu-
 mida. Stella quoq; orientalis quidē calida humida: occidentalis frigida
 sicca excepta ⁊ cuius inter oriens ⁊ occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaq; h̄ quanq; in frigore ex
uperet in quibsdā tamen locis
temperie blanditur: sitq; illis q̄st
fortunata: sicq; i signis diurnis
oriental in aliqua dignitate sua
quantumcunq; ex his comodū
legitur tantū fortunate impēdit
Idemq; nocte i signis nocturnis
occidētal in casu aut exicio suo
plenū infortunium est quantū
cunq; ex his incōmodis cessauē
rit tantū fortunio accedit. Hic
itaq; licet inter vtrāq; partē for
tune alterne infortunio tamen
multo promptior. & similiter q̄
in calore abūdat nocte in signis
nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua
fortunato officio rerū saluti accedit. contrarijs affectus pro more suo no
rius est: & hic infortunio magis acliuis.

¶ Et etiam vt cū natura sua tem
perate calida fortunatū reddēs
diei naturā adaptat: diei signis
diurnis oriental in dignitatib;
suis plena fortuna est quantoq;
liberior atq; beator tātō como
dior. Nocte in signis nocturnis
occidentalis loco aduerso infor
tunij vicē patit magisq; si partes
cū his incomodis et circuli loco
aduerso teneat quale est octauū
sextūq; duodecimū. Nec tamen
stella quia fortune impensiorū
est infortunio tardus atq; min⁹
assentit.

Cum autem omnis rerum generatiois pater existit vniuersal
 ☉ et ipse quidez mundi fortuna
 est: interdum tri calore interdum
 frigore inimico a deo ifortunijs
 accedit vt et animantium et ger/
 minū per plurima loca interitus
 atq; detrimēti causa existat. Est
 ergo fortunatus trigono et exa/
 gono: infortunium vero coniun/
 ctione et oppositione tetragono
 inter vtrūq; stellarum etenim cū
 ☉ coniunctio locis quoz talem
 circulum permeat simul est. Op/
 positio vero quib⁹ longissime re/
 cedit. Tetragonus locis que in
 parte anni contingit in parte longē relinquit. Medijs vero trigonū et exa/
 gonum eum quoniam die est de signis diurnis atq; in aliqua dignitate sua
 apprimē beatus probatur: contrario contrarius: et fortuna maior q̄ infor/
 tunium.

Sed et ♀ q̄q; temperatus hu/
 mor temperatam reddens nec
 nocte accomodat: nocte i signis
 nocturnis atq; in dignitatibus
 suis fortuna manifesta de quib⁹
 quantum defuerit tantum for/
 tuna minuitur vt contrarijs af/
 fecta etiam infortunij partes re/
 cedat: magisq; i aduersis circuli
 locis cuius ad fortunam volup/
 tates et prolem q̄ ad infortunia
 ducatur promptior.

¶ Vero prout diuersitatis ca-
 par est facile in vtrancq; partem
 conuertitur. **¶** Quocq; vt pro
 mutatiōe fortunata nocturnūq;
 lumē est: nocte in signis noctur-
 nis in aliqua dignitate sua ma-
 nifeste fortune est: strario cōtra
 Estq; et hec fortune mag; assen-
 tanea. De igitur stellarum habi-
 tudines; locorumq; accidentia
 inter vtrancq; fortunam augent
 mutant minuunt in his accedit
 quantum et permixtio stellarum
 adicit cuius alie mag; alie min;
 capaces. **¶** Nā h vt nate grosse
 mor^o piger est aliquid boni ma-
 liue ducit: in natali autem rerum primordijs rem imperpetuum firmat: vt
 licet postea alie misceatur parum mutetur. **¶** Quocq; quoniam motu piger a
 primordiali ducatu suo dum nubi fortis fuerit non facile: deinde permix-
 tionem aliquaz mouetur. **¶** Vero non adeo rigidus quanto celerior tanto
 eiusq; vires facilius admittat. **¶** Autem vt temporum alterationes ducati
 gerat quibus alterandis stellarum permixtiones accedūt receptus earum
 vires inferiori mundo transfert. **¶** Quia autem vt celerior est vel magis passua
 vel multo facilius permixtis quibuscumq; concedit. Nam **¶** vt cōmunem et
 quamlibet partes flectitur. **¶** Deniq; vt cottidiani rerū vsus vicem gerebat
 q̄maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citius omnium respectus et con-
 iunctiones excipit ita omniū affectibus facilius inficitur. Itaq; infortunia
 licet interdum benigniorum vicem gerant non tamen fortunate dicuntur
 Hoc enim infortunij fortunam prorsus nec ipsius imūnem vel sine multo
 labore adipisci vel sine multa animi vexatione tenere quisq; pōt vt plerūq;
 eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunate licet interdum
 ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel
 adeo graue est vel melioris specie ad tantū vt ipsum quoq; plerūq; optat^o
 finis excipiat Draconis caput quoniam ab eo **¶** ascendit et ipsum fortunat^o
 accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtruncq; tamen vtriusq; varijs de
 causis permiscet quas vt de ceteris draconibus insequētib; exequemur.

Nunc itaq; stellarū naturas earūq; cōmutationes tractare cōuenit. Sciendū enī q; stellarū corpora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout i ipsorū ducatu apparet ascribi. Cōstat itaq; naturā singularū stellarū in geminis elementis: quorū alterū stabile et i motū nisi quantū virtus eius inter augmēta et decemēta pro diuersis accidētibus variat. Alterū vero diuersis actionib; mobile vt saturnus? quidē quantū ex ducatu eius compertū est intempate frigidus intempatū vero frigus siccum est. Sic itaq; dicimus saturni naturā frigidā siccā. In hac ergo natura frigus quidē vt actiuū i immobile nisi quantū interdum auget vel minuit. Siccitas vō interdū cōmutat vt enī elementū passiuū est leuiter adeo variat vt plerūq; in aliā qualitātē transferat.

Quoties enī saturnus a medio absidiis sue circulo ascendit in frigore secco viget sicq; in signis quadzātib; circuli frigidis siccis que cū omnia cōueniūt in vtraq; natura sua firmus est. Nā in calidis siccis frigus quidem minuit siccitas iuuat. Descēdēte aut vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuit: hic si pariter et in quadzāte humido atq; in termino humide stelle si mulq; a sole in orizōte humido fuerit hic si inquā simul oia conueniant adeo siccitatē deficere necesse est ut humore succedente natura saturni frigida humida replet. Viget igit in frigore humido quā diu a medio absidiis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniūt in humore superat qui est ad oppositū absidiis frigus ei; debilitat et humor minuit: hic si pariter in quadzāte calido secco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida et sicca relinquat.

M Similiter mars cuz p effectu suo intempate calidus inueniatur: nec vero calor intempatus nisi ficans natura ei? calida et sicca iudicatur. In qua natura calorū quidē vt elementū agens in motus nisi quātū inter augmētū et detrimentū nō variatur. Sic citas vō vt i saturno est interdū cōmutatur: vt enim calida loca saturni frig? iminuerit. Sic martis calores frigida. Siccitatem vtriusq; sicca iuuat humida minuunt et cōmutant. **I**ouis autem natura ex calido tpatō loci

cognatis iuuat cōtrariis i nter vtrūq; cōpationis terminuz variatur in calore imutato. **S**ol quoq; naturalit? calidus ficans qui duz in circulo suo ascendit calor sicco preualet qd in descendit calor humido quo vbi loca humida accedūt humori addūt. Sicq; in pte cōtraria: nā de calidis et frigidis alter a calido altera sicco fauent. **V**eneris etiā naturā calidā humidā que deiouis natura dicta sunt consequent.

Mercurij vō natura qd in circulo suo ascendit mixtū sicca pax frigida: descendente humida cū modico frigore: sicq; omniū quatuor qualitātū capax esse ad quasilibet pmixtiones variatur. **L**una aut vt in circuitu suo est. 4. solaris circuitus tempora quadā mutatiōe renouat quōz in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascendit calor humori pualet si descendit conuerso. In secundo quadrante cū ascendit estiuæ nature calorem siccitas effrenat. Cū descendit

temperatū reddit. In tercio ascendēte siccitas frigori descendēte frigus siccitati preualet. In quarto demū ascendens frigus descendens humorē prefert. **H**is accedit quātū vt de ceteris dictū est locor qualitates

adiscunt. Preterea superiorū triū stellarū natura ex quo oriētales fiunt vsq; ad primā stationē sicca aqua vsq; quo aduersionē intrent frigida. Inferiorū duarū ex quo retrogradando oriētales fiunt vsq; ad directionē natura humida. Inde vsq; ad cōiunctionē solis calida. Aqua ex quo semel occidentales fiunt vsq; ad retrogradationē sicca. Unde ad cōiunctionē solis frigida. Capitis aut natura calida. Cauda natura frigida.

Capitū octauū de mutatione stellarū et natura effectus in tēpore mori.

Consequens est ut inter stellas quā nāsa exposita est sexus quod discretio fiat. Cū enī quicquid in hoc mūdo gignit pmo sexū coitu cōceptū deinde in natura cōformatū maturo tandem partu in lucē prodeat. Cūq; mūdi huius generationū stellarū corpa primordiales cause existant et inter ipsas stellas sexus discretionē fieri cōueniebat. Cū aut in sexus proprietate masculus quidē natura calida sicca foret virtus actiua: femine vero natura frigida humida virtus passiva quorū coitus. i. alterius actio cū alteri com passione genitura temperiē misceret stellas nature calidas virtutis actiue masculas. humidas vero atq; virtutis passiue femineas fore iudiciū tribuit. Sic igit sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus cū sit frigidus siccus. Frigus aut elementū actiuū atq; siccitas de genere caloris et tēpore in masculi pte concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignaui steriles ac veneris impotentes. Mercuriū etiā habundās in eo siccitas de genere caloris masculis annuerat q̄ quoniā tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos veneris modice strenuitatis. Nec itaq; siccitas quoniā elementū passiuū est leuiter ipse inter vtrūq; sexum alternat. Unde venus et luna femine relinquunt. Caput quoq; ad masculos cauda ad feminas spectat. Nec itaq; discretio licet naturaliter quidē huiusmodi sit contingit tamen diuersis occasionibus ut de natura dictū est inter stellas et sexū alternatio. Orientales etenī masculi fingerūt occidentales femine lenitatis sunt sicq; circuli quādrantes ab ortu vsq; ad summū atq; ab occasu ad imum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum et signorū atq; domiciliorū circuli inter vtrūq; sexum adiciunt.

Capitū nonū de diurnis et nocturnis.

Estat sic ut inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus
 quod enim aliarum natura diei aliarum noctis nature aptior inueniunt
 id ipsum huiusmodi discretionem exigebat. Sic ergo saturnus
 quoniam ut dictum est natura eius diei tempore diurnus est. Iu-
 piter quoque putatur natura eius diurna est. Mars autem cuius na-
 tura nocte mitigatur nocturnus. Sol quoque ut lumen diurnus
 diurnus. Venus autem prout natura eius nocturna est et ipsa est. Unde est
 quod quoniam est occidentalis quoniam ea pars nocturne atque feminee nature impensior
 est fortuna repit. Nam orientalis atque diei super terram et in signis masculis minor.
 Mercurius autem quoniam diei calidus siccitas cognata caloris improprie duca-
 tu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturnus: hic fortior quam illic per
 mixtis tamen stellis inter utrumque genus concedens. Luna demum ut lumen no-
 cturnum nocturna. Caput quoque diurnum cauda nocturna sicut draconum
 stellarum capita et cauda. Itaque stelle diurne orientales quidem fortiores sunt
 nocturnis contra nocturne qui quamvis diurnus fortior tamen occidentalis: di-
 rectus enim occidentalis fit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Primum de stellarum dignitatibus. Secundum de stellarum domici-
 liis iuxta ceteros astrologos. Tercium de stellarum domiciliis
 iuxta Ptolomeum. Quartum iuxta hermetem post abidemon.
 Quintum de stellarum principatu iuxta ceteros astrologos.
 Sextum de stellarum principatu iuxta Ptolomeum. Septimum
 iuxta hermetem post abidemon. Octauum de stellarum termino-
 rum modis et diuersitate. Nonum de terminis egyptiorum Ptholomei aliorumque
 Decimum de terminis indorum. Undecimum de terminis caldeorum. Duo-
 decimum decanis eorumque domibus iuxta persas babilones et egyptios. Tercium
 decimum decanis eorumque domibus iuxta indos. Quartum de nouenis si-
 gnorum iuxta indos. Quintum de duodenariis signorum singulorumque
 domibus. Sextum de gradibus masculis et feminis. Septimum de gradibus
 lucidis et obscuris rectis et obliquis. Decimum octauum de puteis
 stellarum in signis necnon fortune addentibus.

Primum capitulum de stellarum dignitatibus.

Septem stelle in celum et terram medie cum per medium celi orbem continuo
 discursu mundum perpetuo ambiunt omnes seculi propriis motibus uni-
 uersos ducunt gerunt ex illo orbe tamquam errario celestis potencie su-
 perna decreta varia infra circuitum collecta subiecto sibi mun-
 do inferiorum eorumque porrectis luminis sui radijs ministrare videntur.
 Quoniam igitur in tractatibus huiusmodi tribus post primum libris singulorum tam signorum. 12. quam
 stellarum. 7. suam seorsum cuiusque naturam et virtutem per modum executi sumus. Conse-
 quens videtur ut deinceps earum stellarum cum his signis nate et proprietate communi-
 quanda in rerum effectum societate insequimur. Stellarum in signa principales di-

gnitates. 5. sūt. circulo sex domiciliū. pncipat⁹: termin⁹: trigon⁹: decanus:
gaudiū: duo v^o singulis cōtraria casus z exitū: terciū oīum oppositū exiliū
Post hoc diuersi gradus inter vtrūq; boni malive affectū que nō sine cau-
sa rōnabili oppinione aliqua. Unde indubitata nec z virtutis cognitione
vetusta indago ita distribuit: longo nāq; tpe cōtinuos stellarū per signa re-
ditus summo studio psecuta cū inter signa stellarū hec natura vigere vir-
turē augeri idq; illic cōtra cū insignis integris cū determinatio graduum
nō vidēt collectione int⁹ signa z stellas habita dignitate alias p fili vtroq;
distantia: alias p vtrozūq; natura z virtute cognata: alias ob aliā atq; aliā
cōsensus aptitudinē distribuit. Idq; ita nimirū q; cū oēs stelle in omni si-
gno in rerū effectus inter generationes varias cōmixtiones vidēt int⁹ ipsas
cōmixtiones p diuersa loca vario vtrozūq; affectu multā inequalitatē atq;
dissimilitudinē inueniebāt.

Caplm secundū de stellarū domicilijs.

Dignitatū itaq; distributiones a domicilijs exordiētes min⁹
aptā quorūdā sniam i primis cōfutamur. Nemini quidē am-
biguū saturni domicilia capricornū esse z aquariū: iouis sa-
gittariū z pisces: mart⁹ arietē z scorpionē: vener⁹ thaurum z
librā: mercurij geminos z virgine: solis leonē: lune cancrum:
sane vero nō parua dissonātia. ¶ Sunt enī q; turpiloquo quo-
dam stellarū circuloz qualitate atq; nature pprietatib⁹ abutentes asserant
singulas stellas singulis dieb⁹ nihil medio suo cuiusq; cursu plus minusve
vnq; isse quousq; soli z lune alligate i huiusmodi cursu plus minusve vnq;
isse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tum singule
sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinē occuparūt. Erat enī vt aiūt
mercurij ligamē graduū. 21. punctoz. 30. q; a loco solis p ordinē in. 7. vir-
ginis gradib⁹ incidebat. A loco lune contra ordinē i. 24. gemioz. ¶ Teneris
aut graduū. 47. punctoz. 11. quidē a sole i librā a luna i taurū incidit. mar-
tis vero graduū. 78. vnde ad arietē z scorpionez puenit. Iouis graduum
120. vsq; ad sagittariū z pisces porrectū. Saturni. 136. vsq; ad capricornū
z aquariū hac itaq; de causa domicilioz huiusmōi partitionē asserit. Qui-
bus ita facile obuiam⁹. Si enī hi ligaminū grad⁹ stellarū rectitudinis gra-
dus sunt cōtra est quidē supioz stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: li-
gaminū vero q; plures. Itē si ligaminū gradus hi sunt quib⁹ a sole trāfact⁹
ipsas retrogradi z dirigi necesse est illud q; esse posset. Est aut contra q; de
ea curuus q; multo tamē tot gradus retrogradiū. Mars vero multo plus
ficuti aut hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt erit supioz omniū
180. Si v^o eaz rectitudinis non plus q; hec est eas a sole recedere, necesse
est. Nec igit hec domicilioz pncipione cām eē. Sūt aut z alij alias atq; alias
eque ineptas causas rēpresentent quos longi⁹ prosequi ociosum e sset.

Capitulum terciū de stellarū domicilijs iuxta ptholomeū.

Is repudiat qđ huic partitioni carmē ptolomeū tribuat exponēdū est. Septē vt ait stellarū p signa. 12. discurrentiū ducatus oēs huiusmodi generationes et corruptiones cōsequit. Inter quas ceteris vniuersalior lumē p vniuersū orbē virtus et effectus cōstat ex quib⁹ luna terre vicina cursu citissima plurima alterationis maxie vō stellaz ducatus apparet cū nobis prime fuerit signoz quoq; prima cancer et gemini. S; gemini signū masculū in quo sol veris finē terminat: que duo id signū a natura lune se pauerūt. Cancer aut signū femineū estatis initiū humidū sicq; luna stella feminea humida ad initia rez ducēs. Quatuor itaq; de causis qm vt inter stellas luna citima sic cancer inter signa amboq; humida ambo feminea pariter ad initia rerū dncētia luna cancerū obtinuit. ¶ Sol aut quomodo ortu suo mundū calefacit anni vero tempus calidius estas est cum p cancerū et virginē sequēs plurimū in leone vigeat: signo masculo calido sicco. Sol quoq; stella mascula calida sicca cūq; leo mediū estatis vt sol stellarū medi⁹: his decanis et sol leonē occupauit. Amplius qm sol quidē lumē diurnū: luna vero nocturne mensura cōiunctione et oppositione rerū generationes mouent vitant sustentant: cōiunctionis aut et oppositionis eoz in his duob⁹ signis effectus manifestior cancer lune leo soli cōcessit. Lum igit hec duo signa estatē luminib⁹ p ducatu eoz ad generationes rerū et vite sustentationē concessit merito opposita eis hiemalia saturno cōtrar: affect⁹ attributa sunt. sic itaq; post lumina ad vltimā stellā ex vltimis signis numero sumpto vel penultimo primo ioui penultima Sagitarius et pisces ordinata sunt apta q in amica luminariū domiciliōz figura post hec marti nec id ineptē aduersa videlz figura ad luminū domicilia: deinde vener⁹ in exagono reliquo reliqua et qm ceteris bona cōtigerāt luminib⁹ vero singula vt ptes mundi totū circulū p mediū pciunt: habet enī sol a principio leonis vsq; ad finē capricorni: luna a principio aquarij vsq; ad cancri finē in singulis medietatis sue signis dñis suis cōmunicans.

Capitulum quartū iuxta hermetē post abidemon.

Exinde hermetis snie locus q in libro suo ipm abidemō indū antiquissimū fore astrologie scriptorē inducēs cū inqt signorū. 12. inter stellas. 7. partitionē idoneā exigat rem adhibito studio. 5. stellaz binas cuiusq; figuras diuersas iuenim⁹ vt qdē nūc oriētales nūc occidētales fiunt nunc retrograde nūc directe: luminū vō singulas. Nec enī vnq; sol orientā fit nec occidētālis. vnde quinq; stellarū bina cuiusq; domicilia fore binis ad apta intellexim⁹ luminū vō vt figure simplicis erāt singula. Idq; ideo q in seipsis quedā ceteris stellis fortiora eēt vt oē q simplici forma effectū est eadē natura subsistēs diuersē nec cōpage firmū est pter q apud veteres

luna solis stella nūcupata ē ex eo scz qd cū ceteraz nulla alieno lumīe egent
hic quātū lucet a sole mutuat oī fere virtute ei⁹ ex eodē sōte deriuata. Nec
enī exinde qcq̃ effingit si non forma nec forma cōparet sine materia: estqz
materia forme necessitas. Forma vō materie ornat⁹. Sic g̃ cū luna qdem
tāq̃ materia solis sit. Sol vō tāq̃ forma lune cā erat vt iure luna solis stel
la vocaret cū virtute sua vim solis cōsequēs: hac itaqz de cā tā domiciliū lu
ne cōtiguū esse q̃ principatus eius statim post solarē z dies ei⁹ dicit illi⁹ cō
tinuo sequi debuit: his ita pmissis pticione domiciliōz inter stellas ad na
ture aptitudinē distribuim⁹. Quicqd enī est cognata natura iuuat: ōia le
dit vt ignē aqua nō creat sed destruit. aliter aut̃ rebus nature sue cōgruis.
vniuersis itaqz toti⁹ mundi calor qm̃ solis est. Dic aut̃ calor in. 15. leonis
gradu p vniuersū orbē virtute plena atqz integra vi sentiat a leone z sole i
cipiētes put i natura sua singularit̃ z itegra cōueniebāt: leonē soli dedim⁹.
huic vō qd lune domiciliū cōtiguū erat sūpto inicio a. 45. leonis gradu atqz
in vtrāq̃ partē singulis ptib⁹. i. trigenis gradib⁹ ad singuloz scz signozum
quātitatē deductis hinc ad. 15. cancri illinc ad. 15. virginis gradū puentū
est. Alterutrū itaqz lune obtinuit: his itaqz distribut̃ stellā cui⁹ circul⁹ luna
ri prim⁹ erat amplectēs. A lune domicilijs gemīe hic inde ptes vt ante de
ducto qm̃ virginē z geminos designabāt ea mercurij domicilia dedicauim⁹.
Postq̃ cū veneris circulus primus esset a domicilijs mercurij gemi
ne ptes. Itē vt ante pducta librā z taurū veneri assignauerūt. Unde p cir
culoz ordinē pducte ptes arietē z scorpionē marti reliqua reliquis vt sese
sequit̃. Cuius partitionis firmamētū qd domicilia saturni qui maximū mū
di infortunū ad rerū corruptionē ducit opposita sunt domicilijs luminū q̃
sūma mūdi fortuna ad rerū generationes ducūt. Marti aut̃ vt aliquantu
lū leuioris tetragona q̃ figura oppositionis infortunio aliquantulū leuior
esset. Iouis aut̃ vt fortunati trigona q̃ sūme amicitie figura erat. Veneris
exagona minoris amicitie vt z illa a fortuna iouis descēdat. Qm̃ vō mer
curij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venere ei⁹ domicilia lu
minis domicilijs cōtigua sūt ad quātitatē part̃ fere. 12. Nōnulli vō cō
trarietate quadā stellaz domicilia distribuūt. vt qm̃ lumīa lucida sūt. Sa
turn⁹ obscurus eoz domicilia opposita esse cōueniat sic iouialia mercuria
libus quoz alter ad corporis opes alter ad animi diuicias ducūt que qdē
opposita esse nō ignoramus sic martia veneris: quoz ille ad bella iraz z
horrorem: hec ad voluptates iocos z mansuetudinē spectat sic quoqz q̃q̃
diuersi diuersas reddūt causan ad idē tamē omnes demum concurrunt.
Illud accumulantes domiciliōz opposita stellarum exicia atqz qd solis q
dem in omnib⁹ signis masculis: lune vō in oib⁹ femineis viri⁹ viget p q̃ for
ma simplici domicilia singula ceter⁹ vō bina p figur̃ binis. Altez i hoc qd
oriētales z directe sūt altez in eo qd occidētales z retrograde acōmodum

Saturnus capricorno retrogradandi atq; occidentales partē figere adeptus
intempatū frigus eius nature eius signi augente. In aquario directi mo-
tus atq; orientalis partis figure acōmodi naturā eius signi natura tempan-
te sic iupiter meliori figure in sagitario deterior in piscibus ita mars i scor-
pione aptior q̄ ariete. Venus autē directi motus ⁊ occidentalis partis figu-
re in tauro adapta sicq; mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stel-
larū domiciliōz due procedūt partes a luminib⁹ eozq; domicilijs sumpte
que illa cum his vt stelle sunt cū luminib⁹ archano quodā nexu ligant. Ad
autē est vt a gradu solis vsq; ad. 15. leonis graduū equaliū in numero coll e-
cto: quātū luna de signo suo transiuit adiciat totūq; a signo lune p grad⁹
equales deducat. Eadē hora a lune gradu vsq; ad. 15. cancri graduū nu-
mero collecto quātū sol de signo suo transiuit adiciat totūq; a signo solis
p grad⁹ equales deducat harū vtriq; partiū vtralibet i alterutrū cuiuscūq;
stelle domiciliū incidunt: altera i alterū incidere necesse est q̄ i alterutrum
eoz que lumina occuparunt ⁊ altera i alterū incidet.

Capitū quintū de stellarū principatu iuxta ceteros astrologos.

Dinceps eam stellarū dignitatē quam nos principatū
vocamus siue regnū alij siue ptatem seu quo alio noīe ap-
pellent prosequi ordo postulat. Nulli quippe quēadmo-
dum de domicilijs diximus ambigūz scz q̄ principatus
solis sit in. 19. arietis gradu: lune in tercio tauri: iouis in.
15. cancri. mercurij in. 15. virginis: saturni in. 21. libe-
martis in. 28. capricorni. veneris in. 27. pisciū. capitis i. 3.
geminorū. caude in. 3. sagittarij. Casus autē cuiuscūq; in opposito gradu op-
positi signi. Cause vero apud diuersos dissone q̄ uel hec signa vel hos de
signis gradus ceteris pretulerit. Nā ptholomeus de signis conatus ⁊ gra-
dus preterit nec de signis idoneā reddit causam. Hermes autē vterq; post
abidemō ad purum examinat. Nos igit vtriusq; doctrinā in mediū addu-
cemus falsa quorundā opinionū inter inicia confutata. Sunt enī pluriq;
hominū adeo impudentis amentie: vt anteq; rex disciplinam habeat eaz
doctrinā tradere incipiant quidū vaniloquis audientiā tenent: necessa-
rio errore coacti in quaslibet opiniones iusticiā solantes ⁊ ipsi deducunt
⁊ stultū auditorē secū inducūt. Ex hoc hominū genere quidā astrologiam
profitentes subtilissimis rex causis frustra fatigati omisso tāto labore ad
primordiale causam simplex imperitie solatiū tandē confugerunt. Alii
itaq; stellis principatū eos esse gradus in quibus in prima celi ac siderū
creatione stellas .7. conditor omnium deus primū locauerit: Cū enim ea cor-
pora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura

cognitione proxima erant. Unde motu suo progressas multo postea seculum non plus vel minus quam medium earum luminum inest quousque luminibus alligate pro ligaminum quantitate domicilia sortirentur. Quam opinionem quia partius alibi depressimus hic expeditius transire poterimus. ¶ Aut ergo si factor omni deus cui seculorum omni infinitas momentum est. primo septem stellas in principatibus suis locatas: omnes eodem modo atque motu sese habere voluit. deinde transactis aliquot seculis tanquam penitens iam voluntatis preme eas relicto munere primo pariter alterari maluit qui consequitur. an eius quod deinde facturum esset impotens erat: aut quid nature aptius primum nesciebat. Cur autem si luminibus ceteris ut asseris alligate in retrogradu iter agentem non similiter ut lumina ipsis alligata retrogradantur. Si enim ideo luminibus alligate sunt quia motu variantur. quid ergo est quare lumina non eodem semper motu feruntur. Quid ergo primum in principatibus suis locatas asserit: contra omnes indos persas caldeos et grecos astrologos est: qui omnes alium omni stellarum motus a capite Y inchoantes cum omni cuiusque diuersitate a primordio hucusque circumducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Capitulum sextum.

Deinde ptholomeum sententia leuiter transacta ad sequentia transibimus. quoniam inuenimus inquit quod ab Y descendere atque diem augere. contra vero in ♀ principatum eius in altero casu intelleximus. In vero natura cum ☉ natura contraria existat. contra ☉ in ♀ principatus eius in opposito casu esse percepimus. In vero principatus in ☿ quoniam causa ☉ in Y existente recedit primum in ☿ lucem incipit casus in opposito. ¶ Aut in ☿ cuius sunt venti temperati quos in ☿ plurimum agit. ¶ In ♄ signo australi quodque in opposito ¶ esset. ¶ In ♌ a quo humor vernalis. et ¶ in ♍ a quo siccitas incipit. Utque ipse in natura sua temperate siccus erat. in oppositis vero singulorum casus.

¶ Iuxta Hermetem post abidemon. Capitulum septimum.

Nunc hermetem ut consueuimus inducimus nullum verbum sermone eius mutantem. Res inquit omnes quibus aliquod initium est in primordio quodque accedunt et crescunt medio statu vigent in fine decrescunt et recedunt quod in omni tam aiantium specie constans est. Sic omnis stella in principio signi accedit et confortat in medio viget in fine dimiuita recedit. sic cum primum orientalis fuerit: primumque directe sic medio atque fine. Sunt ergo generaliter stellarum vires in medijs signis. Est autem alibi descriptum quod Y ☿ ♀ prout circuli quadrantem annique temporum principia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur. unde superiorum stellarum principatus ab eis incepimus: quoniam Y et ☿ in parte accessus et augmenti atque altitudinis ☉ extiterunt. ♀ vero et ♄ in parte recessus et decrementi atque recessus ☉ in Y

et 60 fortunatarum principatus intelleximus: in 22 et 28 infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: ut nec vnum signum duarum domicilium. ¶ Quoniam vero ☉ ab ♀ incipiens atque ascendens incrementum diei praefert in ipso principatu ☉ dedicauimus vim validissimam in medio notantes id est gradu. 15. Sed quoniam omnis ☿ virtus solari continua est: ☿ principatu in ☿ quod ♀ sequebatur ordinauimus. Cum autem luci tenebras contrarias ☉ quod lucem ☿ tenebras videremus. a solaris principatu opposito ut priore duorum ☿ inchoauimus vi maxima in medio notata. Relinquitur ☿ ☿ scilicet infortunio: ☿ ☿ qui prius lumina proxima fortuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorum principatus. quoniam enim ♀ 47. gradibus a ☉ recedit. Eratque ♀ signum humori impensus ut ♀ humidior ipsum genus selegit potius in trigono ☿ ☿ vi maxima in. 15. eius gradu: ut ♀ in ♀. 15. virtus solidissima tanquam de ☿ trigono. Cum enim a ☉ 27. gradibus recedat. ☿ autem ☿ preoccuparit. ♀ ♀ autumnalis nature sibi cognate obtinuit. Quemadmodum enim ipse nimium a ☉ recedit. sic ♀ ♀ magis ☿ ☿ cognatur. causa ex hoc quod dies eorum ☿ ortus per circulum rectum equales deinde quod ubi ☿ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est. Sic ☿ contra ♀ locari debuit: quorum hoc ad seria intendit illa ad ludibria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatum signis: deinceps gradus ipsos determinare conuenit. Conuertimur igitur quo consueuimus vnde omnium celi partitionum series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio die a medio celi a linea equabili ab ♀ principio. ☉ enim mundi lux et calor dies est in cuius medio ☉ vis integra huius ab ♀ capite ☉ ascendens incrementum praefert. Signorum autem ortus cum toti mundo varietur in medio celi per totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum et stellarum principatum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis a recto circulo atque celi medio inchoamus. Scimus enim quod in recto circulo ex quo primum ♀ punctum meridianam lineam attigerit: primum ☿ punctum ab orizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi oriens ☿ extitisse tradit. de quo nullus aptior geniture primordio ☿ is ipse gradus in quo plena et integra ☿ virtute viget. Quoniam ergo quicumque in circulo recto is gradus id est. 15. ☿ primo ab orizonte emergit. 18. ♀ per medias transit in. 19. ♀ gradum ☉ principatum firmauimus cuius in medio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio et consilio decretum. Hoc itaque iudicium et consilium cum ☿ in medio mundi oriente locarit in ♀ per diametrum opponit quorum nature inuicem usque hodie repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus eius signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos

determinare vellemus distantie stellarum a ☉ gradus sumpsimus que di-
 stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem 12. gradum
 inuenimus infra quos omnis stella debilior eosque gradus distantiam vo-
 camus. Hos itaque gradus cum ☿ loco adiceremus perductus est numerus
 ad. 27. b. ☿ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
 gere maluimus quam detrahere. Detractus enim is numerus in. 4. eius signi
 gradu locaret in loco videlicet remoto et debili: essetque ita ad oppositionem
 et applicans applicationem corrumpens. Quapropter et a ☿ separatum et
 in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem ☿ principatus domici-
 lium mercurialium oppositum esset et inter ipsos ne aduersa figura conta-
 minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad. 28. X
 Quoniam vero cum infortunium in paucioribus quam fortunata est gradibus
 accedens ledit ☿ circa ☿: et propinquiores locantes ut ipsum potius be-
 arent quam ab ipso lederent principatum eius in. 27. X gradu constituimus in
 loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locum
 ☿ nature sue contrarium incideret. ☿ autem incidit signum et domicilium
 principatus eius existeret iure. 15. eius gradum quam fortissimus erat obtinuit
 apte quidem amica figura et ligatus proutque fortunatus erat. Siquidem
 enim aditum esset ad oppositionem ☿ appropinquaret. Si detractum in
 perfecto medio virtute nec et necesteretur. At vero cum ☿ principatus signum
 iouiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimi-
 dium distantie id est. 6. gradus adiecimus: unde principatum eius in. 21.
 gradu terminauimus apto loco in cardine terre: qui numerus si detra-
 ctus esset ipsum a cardine deiecisset: essetque et damnum non et ipsum beatus
 ☿ vero principatus cum in ☿ incidisset gradumque ipsum determinare vel-
 lemus in primis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra. 12.
 gradus apparet nonnunquam in. 13. sub equabili linea per ortum recti circuli
 ea visio deprehenditur attamen principatum eius: a solari elongantes in ☿
 3. gradu subauius que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia
 latitudine sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visionem
 mutaremur: principatus eius in fine ♀ consisteret. Prohibitum autem erat
 ne due stelle in vno signo principarentur: eratque primum ☿ lune ducatus.
 Est autem a capite draconis ascensus lune ut in geminis altitudo ☉ Qua-
 propter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus
 incidit cuius ipsum gradum captantes id perspeximus quod omnis stella in
 media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est.

Unde quoniam Δ in media latitudine sua a capite per unius signi quantitatem distat capitis principatui in tercio Π gradu stabilium. caude in opposito ubi per oia capiti opposita est. Hec est itaque stellarum principatum ordinatio cuius firmamentum quod superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoque loca sibi apta quodque fortunate aut infortunata sunt putat regeneratio est. primum a fortunato mota: deinde corruptio infortunij effectus consequitur. Sunt alij qui ut nos distantia stellarum a $\odot$ utimur nouilunij visionem adhibent. Silr. 12. gradus numerantes quod illic Δ rerum generationes innouet. Quod autem ideo minus uno quam δ gradu locant: quia et antequam δ appet et corpus eius corpore δ uno quam δ .

De stellarum terminorum modis et diuersitate. Capitulum octauum.

Hic habitis terminorum diuersitas distinguenda est quam quoniam partitam inuenimus. Alij namque sunt egiptiorum termini. alij caldeoꝝ. alij ptholomei. alij aristotue. alij indooꝝ. quorum si certa ratio haberetur nec ipsi quid incerti essent propter quod longi experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentum quod sepius rectum inuenitur id iure obtinet. Quae de causa inter omnes diuersarum fere nationum astrologos frequentioris usus egiptiorum termini reperiuntur qui hi soli maiores stellarum annos integre numerent: signorumque fine infortunia excipiant principio maxime fortunatas primum itaque deinde praenotata singulos deinde ordinabimus. Aristotma quidem signorum terminos inter septem stellas partitur rationem adhibens nullam inter signa stellis dignitatem esse debere cum lumina propius imunia fore conueniat. Ceteri vero omnes eos terminos inter quinque tantum stellas distribuunt: eo quod stellis omnibus per domicilia sua communicent lumina excipientes. Alij siquidem asserunt utrumque lumen in sua circuli medietate in singulis signis dominis suis communicare. Alij $\odot$ in omnibus signis masculis. Δ in omnibus signis femineis cum dominis suis partem habere: utrumque ratum. Quapropter his contenta luminibus terminis supersederunt: quae ratio egiptiis sufficiens visa est. Nam alij quidam alias et alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis propriis carere terminis. Quod cum inter quinque stellas omnia naturae diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca ut δ et γ . de eisdem calida et humida ut π . frigida et permiscuus φ . Quoniam itaque $\odot$ marcie naturae. Δ venerie terminis eorum ut suis contenta remanserunt equa virtute per eos terminos ipsorum eorum dominis. Quoniam ergo diuersae sint rationes in re tantum omnium praeter aristotue consensus: lumina terminis prohibuit. Tam et si alia quedam in ea re generaliter conuenientium specialiter sit discordia quod nulli eorum alijs nec in stellarum ordine nec terminorum quantitate concordant propter quod plures eorum signorum fines infortunijs tribuunt a fortunato maxime inchoantes quod harum quidem inicium illarum vero finem rerum intelligant. Inter que signorum nihilominus principia

et fines discurrunt: quos quoniam ut dictum est egiptij per terminos suos maioris stellarum aliqua numeri obseruatione preceperunt iure inter ceteros obtinuerunt. Quamquam ptholomeus inter egiptiorum et caldeorum terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno temporis impendio partim distracto et interrupto: partim de assyrio ex eo plurimum annosa caligine obcecato: cuius auctoris nomen cum diu lateque scitatus rescire nequiret: ne vage auctoritatis incomodum incurrerent illos obmittens imitatione suos edidit: nec tamen vel hi vel alij neque vel ante vel post ptholomeum egiptiorum terminis aut frequentioris usus: aut grauioris auctoritate inueniuntur. Quos propter hoc primum ordinabimus: deinde ceteros non quod necessarios habeamus: sed ne illos nescij hos preferre videamur: si prius caldeorum terminos excusauerimus indorum principijs tantum designatis.

De terminis egiptiorum. Capitulum nonum.

Utemadmodum ptholomeus et propter eum quamplures veteris auctoritatis viri antiquas seculi historias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuiio quod vniuersam terram operiens omni fere prioris seculi memoria deleta paucas admodum animas supstitit reliquit ex omnibus mundi nationibus in caldea primum fidere motus atque virtutis concepto studio sapia nata. deinde successu temporis adolescens paulatim in orbem deriuata est. Narrant quippe transacto diluuiio quam primum undis ad priores alueos reuersis arida patuit Noe cum filiis supstite cum ex armenia temperatiores auras sequeretur usque qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascere mundo nepotes eius ad hoc medio undique versum: penes tigrim usque kastarum ab eufrate usque kusan temporis successu diffusos. Inter quos primum ut aiunt vnus ex filiis suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino proprii ingenij dono illustratus fidereos cursus sequens effectus mirari cepit. A quo sequentis etatis studium intantum usque accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium quam stellarum infra discurrentium: primum sua cuiusque virtute formata: deinde communione quadam promiscuentes ut ceteras stellarum dignitates ita terminos a generationis inicio sumpta per annorum reuolutiones stellarum effectus continuo medientes deprehenderunt: a quibus crescere humano genere cetera postea mundi nationes eam sapiam mutuate adhibito studio pro ingenij facultate non solum emendarunt et plurimum adauxerunt. Inter quas egiptijs nec aure subtilitas non parum accomodauit. Erant ergo caldeorum termini ea ratione ordinati ut per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum ptholomeus in terrarum suo quem arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tamen ex autentico precessorum aliquo sumptos. Quam obrem et nos supersedendum eis duximus.

De terminis indorum. Capitulum decimum.

Nbi vero primi seculi partes siue ita primū habuerint: siue caldeoꝝ inuentione postea recuperant put rectius eis visū est: stellaꝝ terminos aliter ordinantes oīa masculina signa vno modo: oīa femina vno alio partiunt: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finitentes. Sūt itaq; de ♀ ♂ ḡd°. 5. h. 4. ♀. 8. ♀. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus. 5. ♀. 5. ♀. 8. h. 5. ♂. 5. Ut igitur ♀ diuisus est sic oīa mascula. ut ♂ sic oīa feminea eodemq; ordine diuidunt.

¶ De terminis caldeorum. Capitulū vndecimū.

¶ Eīde trigonoꝝ dñs ordinauimus. Cum enim. 12. signa quatuor naſas reprēsent per tria interualla deductas terna eiꝝdē nature necesse erat. Ut sic signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ ♂ et ♀ sic inter eos et infra trigonū diuidunt. Cuius et alie rōnes in scōo libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarū dignitati aliquid accrescere consequens erat. Dicimus ergo trigonis masculū diurnis stelle mascule femineis et nocturnis feminee et nocturne q̄ maioris in ea cognatione testimoniū atq; aptioris: haizen hauhaliet in p̄mis locis: ergo ignei trigoni dominorū die prim⁹ ♀: scōs ♀: nocte cōuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ♀: nocte conuerso vtrūq; particeps ♂: ♀ quoq; tantū in ♀. Aerei trigoni die primus h: deinde ♀: nocte econuerso particeps vtrūq; ♀. Aquatici trigoni dominorum die prim⁹ ♀: secundus ♂: nocte ♂: ♀ precedit: ♀ vtrūq; particeps.

¶ De decanis eorūq; dñs iuxta persas babilones et egiptios. Capit. xij.

¶ Equunt decani quos arabes in lingua sua facies vocant: q̄s eorūq; dñs primū prout perse caldei et egiptij vtrūq; ordinabimus: deinde quid indica sentēcia diuersitatis asserat exponemus. Sunt enī oīa signa trinis affectionib⁹ diuisa: singule partes denorū graduū. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circuloꝝ ordinē partiuntur: ita et equas signozum partes eodem ordine prosequi debuerūt: igitur ab ♀ incipientibus primū decanum signi dñs. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ♀: tertiū tertiū ♀: scōi signi primum ♀: quarti scz circuli proximum sequentis. Scōm ♀: tertiū h: atq; ad hunc modum per ordinem.

¶ De decanis eorūq; dñs iuxta indos. Capitulū tredecimū.

¶ Am indīs aliter visum est qui licet eandem partitionē faciant non tñ eundem ordinem in distributione sequunt: tripartito siquidem omni signo secundā. 5. dñs: tertiā. 9. per ordinem signozum trigoni. Ut ♀ primam ♂: secundam ♀: tertiā ♀ atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant ut trinorū

per trigonos signorum dñi trinis signorum partitionibus per ordinem im-
perent: prior tamen distributio plurium vsuum celebrata obtinuit.

¶ De no uenarijs signorum. Capitulū decimūquartū.

Cis ad hunc modū ordinatis: deinde scōarie quedā stellarū
per circulum opes exponende: vel quib⁹ prime sunt nouene
q̄s in recipientes nouhairat vocarūt. Qui post trimembrē
signoz diuisionē quam in trigoni dños distribuunt singula
statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradib⁹
et triente: ex punctis. 20. metiunt. Quas sectiones ideo recte
facere videntur: qm̄ ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distri-
buentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de ♀ prima ♂: secunda ♀
tercia ♀ sicq; per ordinē quo ad nonā noni dñs ♀ obtineat. ♀ vero primā
♂: secundā ♀: terciā ♂: quartā ☉ atq; deinceps in hunc modum: cuius
dñij prompta h⁹ modi inuentio est. Ex omni siquidez trigono tropici signi
per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: scōas sequentis dñs sic
deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni ♂: terrei ♂: aerei ♀: aquatici ☽.
Nōnulli vero nouenas has per ordines circuloz distribuunt singula signa
ab eoz dñis inchoantes. Ut de ♀ primam ♂: secundam ☉. de ♂ primā
♀: scōam ♀: terciā ☽: quartā ♂ atq; in hunc modū prior tñ obtinuit.

¶ De duodenarijs signorum. Capitulū quindecimū.

Post hoc et duodenarie signoz tractande: dñiq; singulorum
graduū inueniendi. Ut enim circulus ipse per. 12. spacia di-
uisus erat: sic ipsa spacia singula totidem equis partibus sub-
diuidi conueniebat Intellecto singula signa oīm hñe cogna-
tionem. Metiunt itaq; singulas partes grad⁹ bini ⁊ dimidi⁹
id est pūcta. 150. singula pmas ipoz nec seqntes sequēti nō
per ordinem: cuius artificij h⁹ modi prompta est inuentio. Collectio enim
quantū interest a pncipio signoz vsq; ad ipsum gradū: cuius duodenariuz
q̄rimus duodecies sumet. Tota ergo sūma ab ipso signi pncipio per singla
signa trigenis gradib⁹ deducta ubi steterit i eo signo illi⁹ grad⁹ duodenaria
reperitur. ¶ Hermes aut eiusq; sequaces primi singuloz graduū naturas
ita distribuebant vt primus cuiusq; grad⁹ ipsius signi naturā traheret: scōs
secundi: tercius terci⁹ sicq; per ordinē. Ut duodecimo in. 12. terminato. 13
item ab ipso incipiat sicq; deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de
diuersis tam nati q; questionum negocijs: plurima tradit negocia singulis
gradibus cognatorum signorum dominos prestituēs. Nec vero putandū
q; que signorum eedem sint stellarum duodenarie. Nam stella quelibet in
quocunq; signo fuerit eius gradibus duodecies accept⁹ tota sūma a signi
pncipio deducta stellarum duodenariā designat.

De gradibus masculinis et feminis. Capitulū sedecimū.

Ue cum ita sint et inter ipsos gradus masculos et feminas esse consequens est proponemus itaque diuersorum sententias: deinde eos qui frequentioris usus sunt ordinabimus: firmiter tamen ut omnia conueniant. Nam discretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est quod cum vel in natali masculorum vel questione de masculis posita. Si stelle mascule in signis et gradibus masculis conueniant ducatum firmiter in parte altera. Veterum igitur alij quidam de signis masculis primos. 12. et dimidium masculos ponunt: deinde totidem in reliquos feminas. De signis vero femineis contra primos. 12. et dimidium feminas totidem sequentes masculos. Alij vero per duodenarios sexum discernunt primos de signis masculis masculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordinem usque in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam graduum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continuati ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris. Capitulū decimumseptimum.

Am eadem causa inter eosdem circuli gradus: alij quoque lucidi iudicantur: alij obscuri: alij vero medij quadam conditione vmbrosi: alij vacui. quorum ea quidem utilitas quod lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter utrumque.

De puteis stellarum. Capitulū decimumoctauum.

ostremo sunt varij per diuersa signa gradus inter adminicula stellarum et obstacula versantes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum vocantur quos nos precipicia dicere solemus. Qui vero fauent addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipicia quidem eiusmodi officij sunt ut quolibet stellam tulerint vim eius iminuant. Itaque fortunatis quidem semper piculosa sunt. infortunatis nunquam salubria dum scilicet noxiam eorum vim iminuant. Quorum veritas cum apud plerumque incerta sit nos omissis diuersorum opinionibus que per se et egyptij tradunt ordinabimus dum scilicet fortune addentium ratione exposita utrumque continuo disponamus. Graduum namque fortune addentium eam vetustas rationem experta est ut cum stelle pro locorum comoditate ad fortunam duxerunt. si vel D vel pars fortune hos gradus possiderit aut eorum ullus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. Ex quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam ad nati casum inclinarint. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodum in subliuionem recuperant. Sunt ergo de 8 tres. 15. 28 30. de 8 duo. 3. 5. de 11. 4. 7. de 11. 4. 11. preter quos et alij per singula signa discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: quod quotiens vel ipsi orientium gradus existant aut die ☉ nocte ☾ gerunt in loco circuli accomodo. Nato sublimis dignitatum gradus ut regna vel regnis primos

principatus promittūt hec sunt stellarū p omne circulū dignitates incōmo-
da adminicula obstacula p̄ter q̄ singulis ex p̄mixtione quoq̄ non nihil
inter vtrūq̄ genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequē-
mur. Nec tñ ignorare nos quisq̄ existimet p̄ter hec indos alijs atq̄ alijs
circuli partitionib⁹ stellarūq̄ dignitatib⁹ vti suo quidē artificio aptis quas
quoniā nostro indicandi modo nec apte sunt nec necessarie si longius seq̄
remur dispendij initiū castigatū opus intimaret.

Incipit liber sextus.

Primū de nā stellarū. ¶ Scdm̄ queque forme i singulis deca-
nisozū vt eodē de ortu signoz p̄ circulū rectū. ¶ Terciū de
respectu graduū circuli. ¶ Quartū de signis amicis. ¶ Quin-
tū de signis natura cōgruis atq̄ distācia virtute ⁊ via. ¶ Se-
xtū de signis appositione ⁊ exagono cōuenientib⁹ tetragono
¶ Septimum de signorum annis mensibus diebus et ho-
ris. ¶ De signoz ductu sup̄ diuersas terras. ¶ De signis ad motum ⁊ quie-
tem ducentibus. ¶ De signis rōnabilib⁹. ¶ De signoz dñis in particione tē-
poris. ¶ De signis ad forme dignitatē ad largitatē ducentib⁹ ad cōiunctio-
nis cōplemētū ad accipiendū ⁊ tenendū. ¶ De signis ad morbos eozq̄
occasiones ducentib⁹. ¶ De signis ad honestatē muliez ducētib⁹. ¶ De
signis ad honestatē ducentibus. ¶ De signis multe prolis pauce ⁊ sterili-
bus. ¶ De signis morboz sectoz acutis ⁊ iracundis. ¶ De signis ad votuz
qualitates ducentib⁹. ¶ De signis ad dolū fraudē perfidiā ducentib⁹ solli-
citis etiā ⁊ obscuris. ¶ De signis in⁹ volatilia quadrupedia reptilia ⁊ aqua-
tica discernentib⁹. ¶ De signoz plagis. ¶ De cardinib⁹ circulis de quadra-
tibus de domicilijs. 12. omniūq̄ eoz ducatu ⁊ causa. ¶ De quadrantibus
circuli corp̄alibus ⁊ spiritalibus. ¶ De cōmixtione nature cardinuz. ¶ De
quadrantib⁹ ⁊ domiciliōz coloribus. ¶ De quadrantibus ascendētib⁹
⁊ descendētib⁹ longis ⁊ breuib⁹. ¶ De partitione quaterne rerū. ¶ De
quadrantibus diei ⁊ horis. ¶ De dñis diez ⁊ horarū.

Capitū primū de natura stellarum.

Primordio tractatus partim singulares nūc stellarū nunc si-
gnoz naturas partim cōes vtrorūq̄ affectus secuti sumus.
Deinceps vniuersalis in hoc quidē signo in sequenti stellarū
ducatus insequimur ac primū occurrit vt formarū que p̄ sin-
gulos signoz ducatus oriunt rōnem exponam⁹. Cūq̄ enī in
intellectu cōcepte ab oī sensu aliene sunt tam graui ammira-
tione ho es in tantas opiniones agunt vt uel maxia astrologoz pars cuz
de ortu harū formarū legerent nec vsq̄ ad ducatus earū puenirēt in eam
opinionē ducti vt rem existimarēt aut p̄sus inefficacē aut forsan affectus
ab hoīe intellectu alieni q̄q̄ p̄saz astrologi hermes ⁊ ascalius. Indoz q̄z

summates in electorib⁹ libris suis p^{ri}is harū formarū qualitates atq^{ue} vires
solerti indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidē eaz partim figere
descriptione partim p^{ri}etate partim etiā qualitātū expōne legentis inge-
nio atq^{ue} intellectu cōmendato p^{ri}te aut vt alti⁹ remota erat vt nec qñ scirent
sic nec sciendū tradiderint nō quodā artificio celeste potentia experiente.
Quorū ducatus qñ huius negocij nō sunt alia differim⁹. Nec tñ existimā-
dum eorū qui huiusmodi rerū sciam adepti posteris reliquerunt eam intē-
tionē fuisse q^{ue} aliquā eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum
quid aut ita figuratū aut his qualitatibus infectū quo ad eiusmodi forme
in ea essentia per singulos signorū gradus decanos sup^{er} terre faciez oriēti
Uterū vt singula circuli loca signorumq^{ue} singulos decanos varios rep^{re}en-
tus consequi vtq^{ue} adeo quidē vt nonnulli signis et gradibus circuli rerum
oēm ducatū negantes formas tum desup^{er} ferri asserent que cognatos rep^{re}-
inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cū hec inquā
viderent eiusmodi affectib⁹ formas consentaneas per signorū dixerunt vt
affiniori aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiq^{ue} secreta ab
vmb^{ri}ato sermone et minus occultarent et sapienti ingenio pleno intellectu
designarent sicq^{ue} inter eos et nominibus et descriptionibus varijs discerne-
runt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq^{ue} imagi-
natione nostra alienis quod genus idcirco adhibuerūt vt inter inferioris
et superioris mundi formas longe discernendū iudicaret. Inuenim⁹ igit^{ur}
inter oēs huius artificij scriptores trinā celestium formarum diuersitatē de
quibus partim dictū est partim dicendū restat p^{re}ter q^{ue} nonnulli alias ce-
lo attribuūt et res et formas. Que quoniā huius negocij non sunt suis tra-
ctatibus relinquinus. De eis vero que assumimus primū exponemus eas
formas earūq^{ue} loca in quibus perse caldei et egyptij cōueniūt deinde indi-
cam inuentionē adhibemus. Postremo. 48. imaginū quas alatus et pro-
lomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniā singule ex suis stellis
cōponunt^{ur} quas motu suo circuli loca t^{em}p^{or}is impendio mutare necesse est a
p^{ro}tholomayca collatione progressu facta. Nos vt albumasar nostri tempo-
ris ortus eorū metimur: terminūq^{ue} subiungens alexandri videlicet Anno
1160. et nobis progrediēdi modū reliquit. Alij vero quas indi quasq^{ue} per
se tribuūt ab eisdem locis immote in eisdem semp^{er} decanis oriunt^{ur}. Nec eni
he stellate sunt vt isti sed sup^{er}ioris circuli quedā interfignia indice vero for-
me in singulis decanis oriunt^{ur} cetera partim in singulis partim in pluribus
hoc apud nos p^{ri}uilegium est vt sicut albumasar nihil de his formis a p^{ri}-
ma inuentione variat sic translatio nostra nec vnum de verbis eius cōmu-
tet nec punctum vnu addens vel minuens.

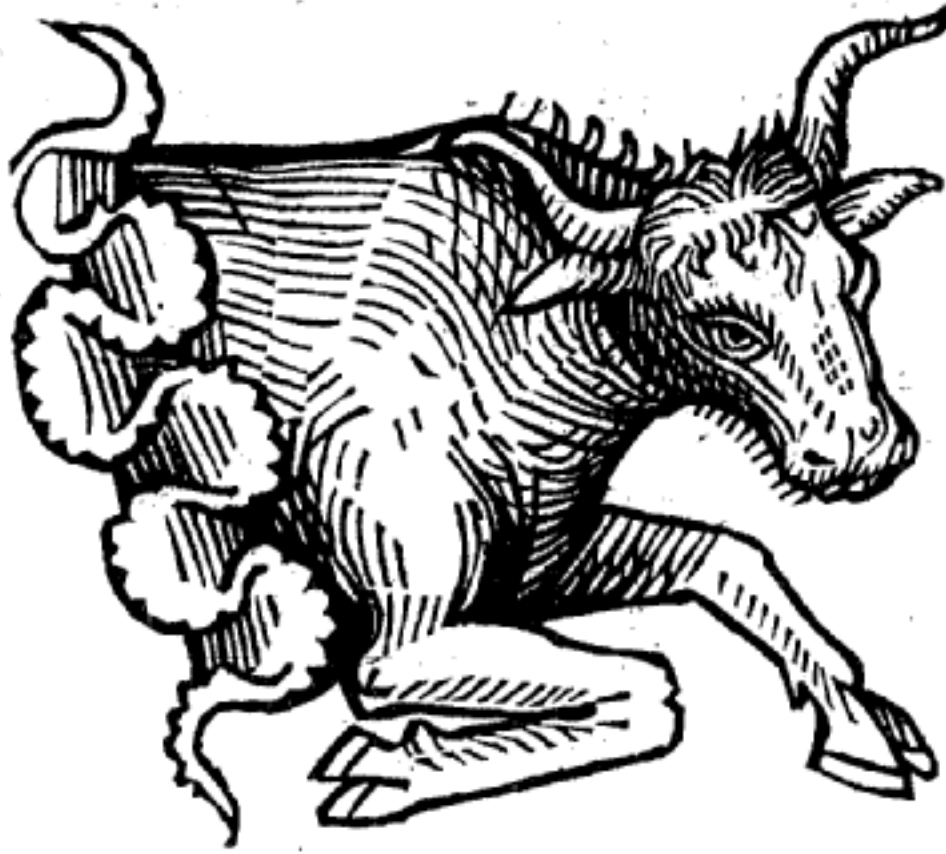

St igitur aries na-
tura igneus gustu
amarus stature por-
recte bicolor bifor-
mis augmentans

diem ultra horas. 12. ortu mi-
nor. 30. gradibus. Qui in primo
eius decano ut perse ferunt fe-
mina cui nomen splendoris filia
postquam cauda piscis marini ac
principium eridoni caputque ceruo
tauri. i. forme ex ceruo et tauro
coegeste. Post hec cunocelalus
manu sinistra candelam dextra
clauam gerens. Juxta indos vir
niger oculis rubens grandi cor-

poris fortis animosus ferox erectus iugibus memor albo lintheo vestitus de
48. imaginibus. Post grecos et ptolemeum dorsum celphei quod arabes dñm so-
lis vocant clunisque eiusdem et genua atque sinistra manus mediusque dorsum
andromade clunisque et coram finisque feni piscis secundus quoque filum lini. i.
intestinum ceti. ¶ In secundo arietis decano iuxta persas medius marini me-
dius eridoni medius ceruo thauri nauis equus manu celum gerens femina ca-
put suum pectens cum brachijs ferreis caput meduse curuusque harpes persei
quod arabes nembus perse indos femina sindone ac pannis rubens induta
vna pede equi. ipsa forme equine cogitans ire questum pannos monilia pro-
lem. Post grecos de. 48. stelliferis coram cephei dñm solis tibi cum pedibus
caput persei finisque manus dexter pedes andromade eridani caput arie-
tis et cornua reliquique lini cum pectore ceti. ¶ In tercio arietis decano iux-
ta persas iuuenis cui nomen falsus solio residens cum quo equus duplex ac
posteriora solij geniti deficiendo deos acclamantis. pectus quoque piscis et
caput postremum eridoni cauda ceruo thauri: secundaque medietas frontis
Juxta indos vir flauus coloris crine rubeo: ferox manu torquens ligneum
virgamque gregis rubens indutus aptus artificio ferri gestiens id apte face-
re quia decanus iouis est ut indis placet nec preualet quod domicilium martis
Post grecos destellatis pectus persei cum manu sinistra qua meduse ca-
put defert stellaque oblonga in capite arietis: venter quoque arietis et caput
ceti.

Taurus nature terreus gustu acidus augmētās diē natura diminuit. Oriē in primo eius decano ut perse docent gladio succinctus orion sinistra manu gladiū dextra hastā tenēs supra manū eius duo cādelabra ipm alloquentia et noīe orionē appellātia. Post hoc naus eximia supra quā vir nudus residens subtus vero dimidiū corpus femine mortue deinde vir humero tenēs diminutus capite canino q̄ genus parsarū lingua sax greca cynocephali latina antipites appellant. Juxta

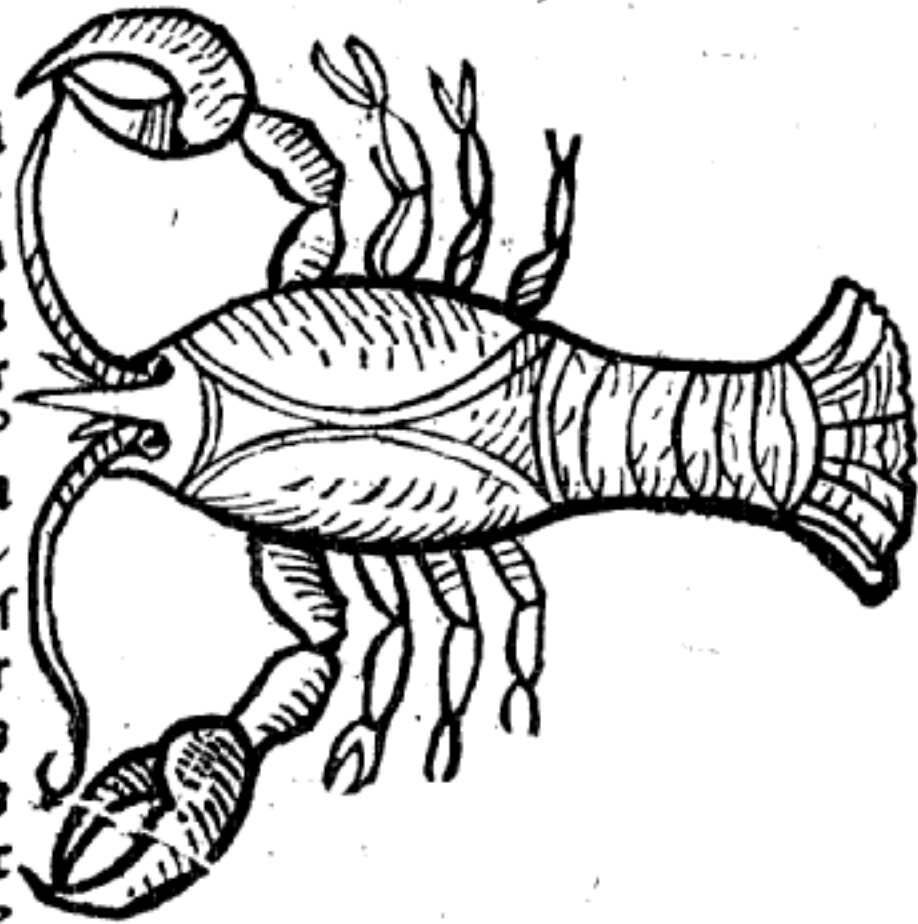
ndos femina circuita crispa honesta demonio similis prolem habens induta pannis partim adusta vnde solite queritet pannos et ornamenta filo. Post grecos mediū persei et clunis caputq̄ q̄ manu sinistra gerit femora atq̄ illa arietis locusq̄ infectione arietis sinus atq̄ spuma eridani seu nili. **I**n secūdo thauri decano iuxta persas naus supra a quā vir nudus in partem naus tendens eleuata manu clauem gestans secūdaq̄ medietas femine mortue dimidiūq̄ corpus sincipitis manu dextra hastam et spiculum ferens sinistra clauem utraq̄ manu assignans. Juxta indos vir corpore ac vultu simili vxorē habens tauro similem digitans caput ungulas imitans robusto corpore ardenti stomacho edax atq̄ impatiēs famis lintheo veteri indutus sollicitus domos ac terras incolere boues aratro iugare. Post hec forma defecti corporis dextra manu virgā tenēs sinistra i sublime leuata. Post grecos genua persei cū tibia et pede posterior dorsi tauri et venter arm^o cū dextro pede fluuius a principio vsq̄ ppe finē. **I**n tercio tauri decano iuxta psas finis ancipit^r deinde vir erectus angues tenens at duo plaustra supra quā vir iuuenis residēs duos equos plaustra trahentes agrū hūc p crura trahens manu sinistra. Juxta indos vir valde albis dentibus euerfis labijs longis pedib⁹ ruffi coloris enīve rubeo corpe ex elephante et leone congesto turbati sensus maliuolus scamno insedens rapeto innolutus niger horribilis cum quo equus borealis thaurusq̄ prostratus. Post grecos dexter persei pes et humer⁹ habenas trahēs manusq̄ sinistra cum fine freni pesq̄ sinister caput thauri et genua cū radice cornuū finis etiā sub orionis manu finisq̄ fluuii cum suo sinu.

Gemini signū nature aereuz
 gustu dulce coloris celici dire-
 cre stature: oris in primo ei⁹ de-
 cano ut p̄tis placet cauda cinci-
 pitis postq̄ virgā manu tenens
 eū quo ex parte austri duo cur-
 rus post geminos equos iuga-
 les supra quos vir agitans resi-
 det post hoc caput cerastis: iux-
 indos mulier formosa beniuo-
 la erecta sollicita p̄lez et ornamē-
 ta que rez suendi ac pulchra ar-
 tificij docta oris cū ea speculum
 plucidū: post grecos caput auri-
 ge et a genu dextro vsq̄ ad pe-
 dē australi tauri coru ozionis

humerus sinister caput leporis et manus. i. pars anterior. **I**n scōo gemi-
 noz decano iuxta perſas aureo vir canēs calamo. Perſica lingua ternuel-
 les greca hercules dicit⁹ idemq̄ nixus genu pariter et colub er arborē ascē-
 dens fugiendo tamen velloni medium cerastis. cum quo lupus manu fi-
 gnata. Juxta nidos vir ethiopi ſimilis colore griſis caput plumbam vitta
 ligatus armis ligatus: ferrea tectus galea deſuper ut ſunt currit⁹ manu ar-
 cum tenens et ſagittas iocos et ſaltus parans cantans timpanū pcutiēs po-
 ma ex orto rapiēs qui ſimul oris cum eo multū odoriferi ligni: post grecos
 dextra aurige manus atq̄ altū poſterior tauri pedum ſimulq̄ ozionis ca-
 put humerus manus pectus baltheus genu cū pede leporisq̄ pectus et clu-
 nis. **I**n tercio decano iuxta perſas aſlon q̄ arabes muſicū timpaniſtrā
 interpretant ſup verticē eius p̄cera mirtus cū eo corde et calami aurei dein-
 de canis latrans cum delphina et lince post hec ornamēta ſutoris primaq̄
 medietas minoris viſe cum cauda cerastis ariſte radicez amplexa. Juxta
 indos vir arma induenda querens arcum et pharetram geſtans vna ma-
 nu ſagittam operoſas telas et naufragia muſice modulamina locos et gau-
 dia multifaria celebrare cogitans: post grecos pollutis humeris manus
 clunis et pes de cricaſtoris cora et pes leporis cauda canis erecta et pes
 dexter primuſq̄ agricolae nauis remus cum ſine ſecundi.

Cancer aquee nature gustu
 falsus oritur in primo decano
 ut persis visum est medietas mi
 noris vñse cum qua forma per
 fecta romana lingua satirus ru
 ptis panniculis inuolutus ppin
 quus aslon musici timpanu per
 cutiens simul lamina ferri cui
 caput eneum cum de tribus pu
 ellis prima virginib⁹ postq³ ca
 put scarabonis & cauda aspidis
 emēbrata est. Juxta indos vir
 adolescens clare forme pānis
 ornatis vestitus facie ac digitis
 aliquantulus tortis corpore ex
 equo & elephante composito pe

dibus fructuū generibus arborūq³ frondibus circumpensus cūnis māflo
 in agro quo scandalū nascit^r Post grecos facies calixto cum vtroq³ geni
 noz capite & manu deinde canis minor reliquum maioris atq³ puppis ar
 gos cum remorum dñis **I**n secundo canceri decano iuxta persas puella
 facunda tribus virginib⁹ quoddāq³ nubi simili post hec anterior medietas
 canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūq³
 zembrarū. Juxta indos puella placidi visus capite coronaz ex cedro atq³
 mirto rubeo manu virgam ligneā gestans altis vocibus de amore suo pu
 tandi & cauendi laudisq³ deoz in templo clamitans Post grecos caput ca
 lixto cum posterlori canceri forcipe atq³ sine puppis argos. **I**n tercio de
 cano canceri iuxta persas puella tertia de tribus virginibus secum deferēs
 nunc accedens non recedens: canisq³ posterior medietas cuz secunda me
 dietate auriū asini pariter & secundus asinus australis deinde finis stara
 bonis atq³ caput zeambzarū. Juxta indos vir pedem habens tartuce pe
 dem similem corrigiole seu q³ arabes tiniam lini dicunt colore tinctū supra
 cuius corpus anguis extensus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio
 pontum puolare auri negotio & argenti. Unde muliebria sumat ornamen
 ta. Post grecos occiput vñse maioris cum manu dextra & pede tum caput
 asine quem colubrem dicimus velum navis & deinceps.

Leo natura igneus colericus
 ori in primo eius decano ut p-
 se scribunt cauda canis arcu la-
 cientis forma leonis dimidia
 naui cum remo et nauculo ca-
 put idree caput equi caput as-
 ni. Juxta indos arbores expan-
 se radices ramis canē furionez
 et aucamina ferēs pariter et vir
 obscenis pannis indutus parē-
 tes lugere parans cum quo do-
 min⁹ equi in partē boree respi-
 cientes vřse simul cuz quo sicce
 et sagitte caput canis resq; sñ ca-
 ni Post grecos colluz vřse cum
 manu sinistra rictus leonis cū

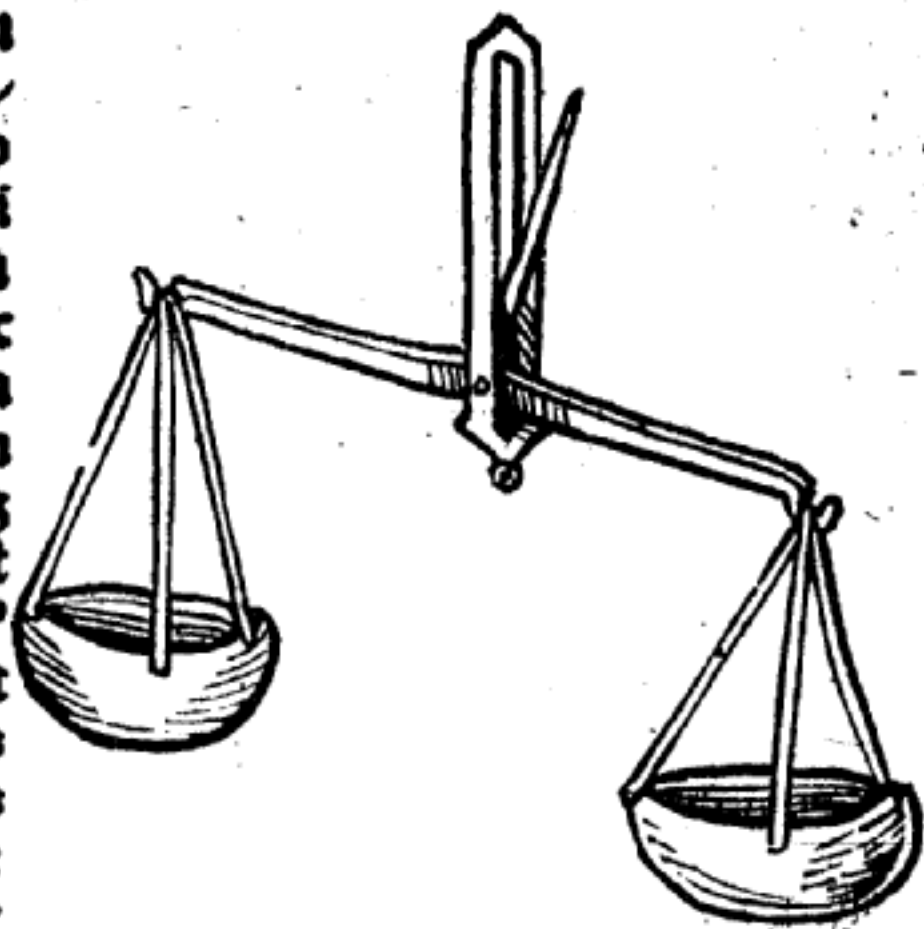
manu collum asina mediumq; naui. **I**n scdo leonis decano iuxta per-
 sas idolum eleuata manu alta voce clamitans cum quo timpana saltoria
 decu primo pariter et cantilene multimode tamen plenus bacho senex cuz
 crater et vitrea simulq; detibie decornibus campoli: deinde anathais et
 haraiben ac cauda porrigentis manum. Secūdaq; medietatis naui cer-
 nis ydre medium equi medium asini. **J**uxta indos uir acuto naso capi-
 te coronā ex albo mirto arcum latronibus imitantē gestās callidus atrox
 feritate leoni similis: sindone leonum caloris indutus Post grecos hume-
 ri maioris arctos cū manu dextra cum vi leonis et harmus medium colu-
 bri cum argos proza. **I**n tercio leonis decano iuxta persas adolescens
 cui nomen seclos nimiū flagello agens plaustrum ducens desuper homi-
 nem sedentem sequitur paruulus manu sinistra taurum et vaccam trahens
 tum coruus medium ydre posterius asini posterius equi. Juxta indos vir
 forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene grauis anxie ore carnem
 et pomum manu vřceum tenens. Post grecos pectus maioris vřse mediū
 leonis parsq; colubri.

Uirgo signum fertile biparti-
tum triforme. Oritur in primo
ei⁹ decano ut perse caldei et egi-
ptij omniūq; duorum hermes et
asclius. A primeua etate do-
cent puella cui perficuz no men
secdeidos de darzama arabice
interpretatū ad re. nedefa. i. vir-
go munda puella dico virgo i-
maculata: corpore decora: vul-
tu venusta habitu modesta: cri-
ne prolixo manu geminas ari-
stas tenens supra solū auleatū
residēs: puerum nutriens ac iu-
re pascens in loco cui nomē he-
brea puerū dico a quibusdā na-

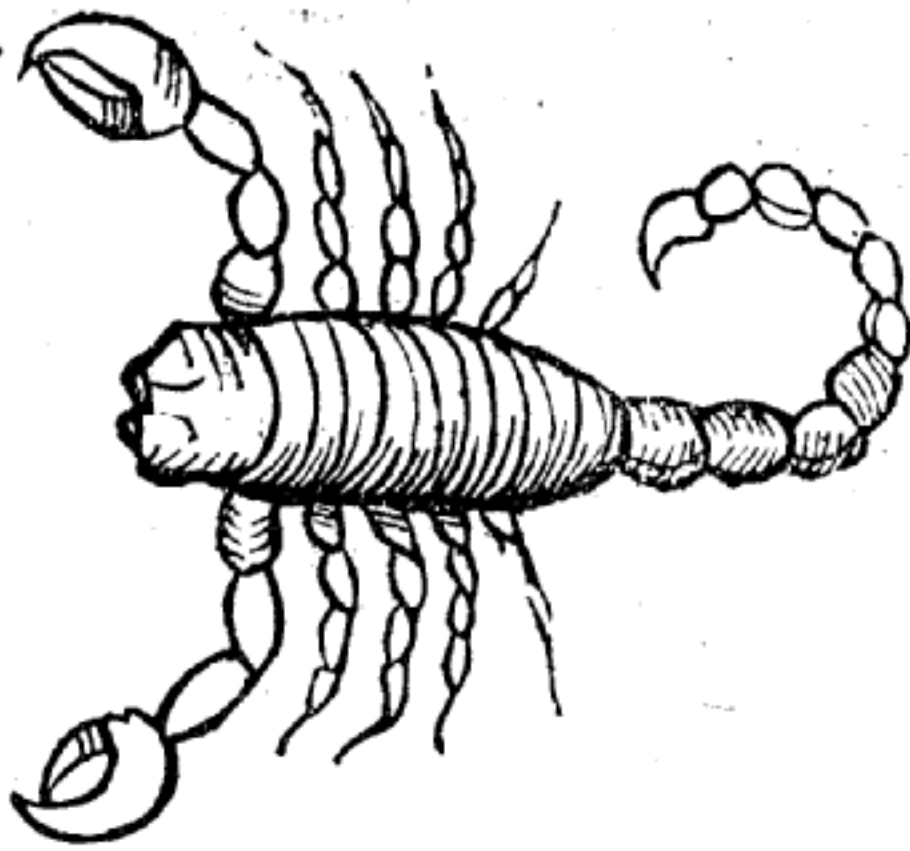
tionibus nominatū ihesū significantibus eiza quez nos grece xpm dicim⁹
oriz cum ea virgine ut eidem solio insidens nec attingens pariter et stella
ariste que finis est serpentis secundi deinde caput cerui caputq; leonis Ju-
xta indos puella virgo sindone ac panniis antiquis induta in manu ei⁹ sa-
cies vtijro manuq; deprehēsa stans in medio formose mirte volēs ad do-
mos parentum et amicorum ire vestimenta quesitū et monilia: post grecos
cuspis caude draconis cauda vise cōpede clunis leonis pedes et cauda cū
cratere ad caput colubri parsq; colubri. ¶ In. 2. v. d. iuxta persas musicus
rimpanū percutiens pariter et calamo canēs postq; homo comete dñs cū
dimid io forme persica lingua albeze romana feton dicte est aut homo cui
caput tauri in manu eius dimidiū homo nudus post hoc dimidiū fossor-
riū ligneū cuius caput ferreuz et cauda idre dimidiū corui dimidiū leonis.
¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
theo rubeo incaustū manu ferens sumptus et questus cōputare intendens
post grecos ps caude draconis clunis vise maioris finis oblonge quā ad-
de vba dicunt caput virginis et humerus sinister caput corui cum rostro et
aliū caudaq; centauri. ¶ In. 3. v. d. iuxta persas secunda medietas mino-
tauri albeze: secundaq; medietas hominis nudi. Secundaq; medietas
fossorij cauda corui cauda leonis simul et arista atq; duo thauri cum dimi-
dia clune pastoris Juxta indos mulier muta casta cādida magnanimo
lintheo tincta loco nondū exsiccatō vestita sollicita orandi causa tēpla visi-
tare maioris reliquūq; ad beba. Cū virginis humerus dextra cū parte pe-
ctoris corui spina clunis centauri cum cora.

¶ Signum tpatum ortu addu-
ctum: bicolor forme: stature di-
recte. Quidam in pmo ei? decano
ut pte ferunt. vir iracundus in fini-
stra eius manu statera: in dextra
agnus cum quo libri inscripti: ac
tercia pars scie ei? quorum noia
carathimene In semita eorum
musicus equu sedens timpanus
percutiens calamo canens: post
hoc draconis caput primuq; ei?
qua perse maiore vrsam vocant
cum naus canna. Juxta indos
vir manu modiu z libra gestans
ad for in tentoria sedens docte
intendens menti appedere z mer-

cari. Post grecos medium caude maioris vrsae: mediuq; alui virginis cum
manu sinistra qua aristaz gerit cauda corui parsq; caude colubri australis
z asine dextram: humerus centauri parsq; pegasi. ¶ In scdo libze decano
Juxta persas vir agitarius cui perficu nomen bredemis cum quo plaustru
in quo vir manu flagellum tenens z canistrum rubeum: alterius viri secum
cum ostra mantice exumene colorate: tñ qplures farmarij atq; confectina-
riorum: post hoc vir lectice insidens circa ipsum socij: deinde pusillus me-
diuq; naus pars anterior centauri medie naus mediuq; draconis cu
medio maioris vrsae simul cum aqua fonte. Juxta indos vir forme vultur?
aukamie sitibund? manu debilis per aera volitare volens cupiendo vxore
z prolem. Post grecos pars caude draconis: finis caude vrsae maioris cum
crure sinistro sedis virgineo atq; equus centauri: cum humero et pectore.
¶ In tercio libze decano. Juxta persas posteri? draconis cu puppe naus
ac sine centauri vrsaeq; maioris: deinde cerebrum capitis: herme semotum
a capite: deinde vir nudus arbedi nomine cubito suffultus manu sinistram
supra caput habens dextra ccedens tñ cornu arbedi supra capita duoru
hoim quorum capita geminis cornibus onerata perplexis inuicem quoru
nomen estuarius: post has res quedam nose celu. Juxta indos vir equini
vultus mantice honoratur manu arcu gestans z sagittas vna iam sagitta
imposita inter virgulta stans intentione venandi solus rerum euentus con-
siderans. Post grecos pars caude draconis manus archadis cu brachio
genu dextro: finisq; habenarum virginisq; compede cetauri quoq; manus
sinistra cum pede lupi.

In natura flegmatica. Oritur
in primo eius decano ut perse as
serunt finis eq masculi qui et ipse
bridemiss appellatur que et ipsi cen
taurum dicunt. Cum quo finis
thauri: simulque nigellus iactor in
manu eius hastile: resque cimbalum
dicta. Juxta indos mulier ad
pte state omnino ydonea cibos
gestiens fame: flabellas terrasque
pambulare. Post grecos man
archadis proque caput: asine cauda
caput gorgonis quam aloue dicunt
cum brachio dextro tum libre pe
ctus et humeri finisque alfeca. i. co
rona adriagnes finis lupi cum
cauda: caudaque centauri.

In secundo m decano. Juxta persas vir nudus cui
nomen affalius mediumque masculi cum medio thauri. Juxta indos puella
erul vultu placido nuda sine veste et pecunia pede compe di astricto: pelago
fluctuans et tanquam littoza captans. Post grecos lacertus vix minoris cum
parte caude draconis: atque hastile gorgonis cum corona septentrionali cum
crura libre et pede cum tibia scorpionis dorsumque lupi. **I**n tercio m dec.
Juxta persas pars anterior ingentis equi masculi cauda super tergum reuoluta
parsque anterior thauri cum parte canis testis adoperti: quoniam trahentes
habenas dicunt in manu eius gemini angues. Juxta indos canis furiosus
siluestris ingens setis albicantibus generaque venationum sandaletum ha
bitantia respectu mutuo singula abinvicem diffugientia. Post grecos pectus
minoris arcus sinusque draconis: tum euganeseos humerus et brachium dex
trum cum septentarii brachio dextro venter scorpionis: laterumque nodus:
postremo caput thuribuli igniferi.

¶ Bicornis medio interceptus:
 Oritur in primo decano ut p[ri]mo
 visus est. Forma viri ornati nudi
 capite diminuti acclamantis na-
 vem supra cuius caput cornu ro-
 stro p[er]e naui contiguo: deinde
 corpus canis testa adoperti de-
 lecti est caput ad caudam. Juxta
 indos centaurus a femore sursum
 homo nudus: deiceps equus in
 manu eius arcus et spicula iam
 arcui imposita cum valido clamo-
 re tendens ad locum cum rama
 spoliandi causa proprijs visib[us].
 Post grecos cervis minoris vise
 cum parte draconis clunis alcide

cum parte dorsii caput etiam ac pars corporis agnos genentis humerus dex-
 tra clunis cum clune et pede sinistro: tum aculeus scorpii corpusque thuribuli.
 ¶ In secundo decano. Juxta persas cerastus perseus sinistra manu catus
 fauces obtundens dextra capricorni cornua p[er]mens pede dextro: fero canis
 resistens in canis capite leporis: caputque leonis pariter et dimidium corpus
 naute dimidiumque navis cum dimidio delphine medioque astrocome. Juxta
 indos mulier camelum sedens pilosa panis induta cum karcam id est veste
 pilea inter manus eius cistella redimicula continens. Post grecos pectus
 vise minoris cum parte draconis et genu alcide: tum vultures duo: tum angui-
 tenentis caput cum humero et manu sinistra parsque anguis finisque non arci
 cum parte qua manus sagittam tenet atque ferro sagitte: ac pars feri australis.
 ¶ In tercio decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pilea casij fi-
 nisque feri canis cum lepore atque cetero leonis corpore nauteque reliquo: secunda
 medietas navis et delphini cum cauda astroconis tum dimidium arctos-
 al e et vise maioris plaustrum navis: tum draco et serpens inuicem perplexi
 Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atque arboris cortice amictus: in
 manu eius duo torques lignei ipse punicee lectice insidens. Post grecos
 corpus minoris vise cum parte draconis: pars etiam olois qui et vultur ca-
 dens: parsque caude serpentis caput sagittarii humerus cum pede anterior
 ac parte feri australis.

¶ De forma rotundus imperfectus
nature duplici. Datur in primo
eius decano ut persarum opinio.
Secunda medietas vnde maioris
pariter et mulier aquatica quam
bedas dicunt cum capite piscis
ingentis: primumque fontis aque
nocive: primumque fere dolore cor
poris suine capite canis quaz pse
sar vocant. Juxta indos vir ni
ger hirsutus atrox corpore suo
silvestri dentibus ad trabis men
suram longis ut spina acutis cum
eo ligamina bouum et iumentorum
rethibus piscari parans. Post gre
cos dimidium vnde minoris pscis

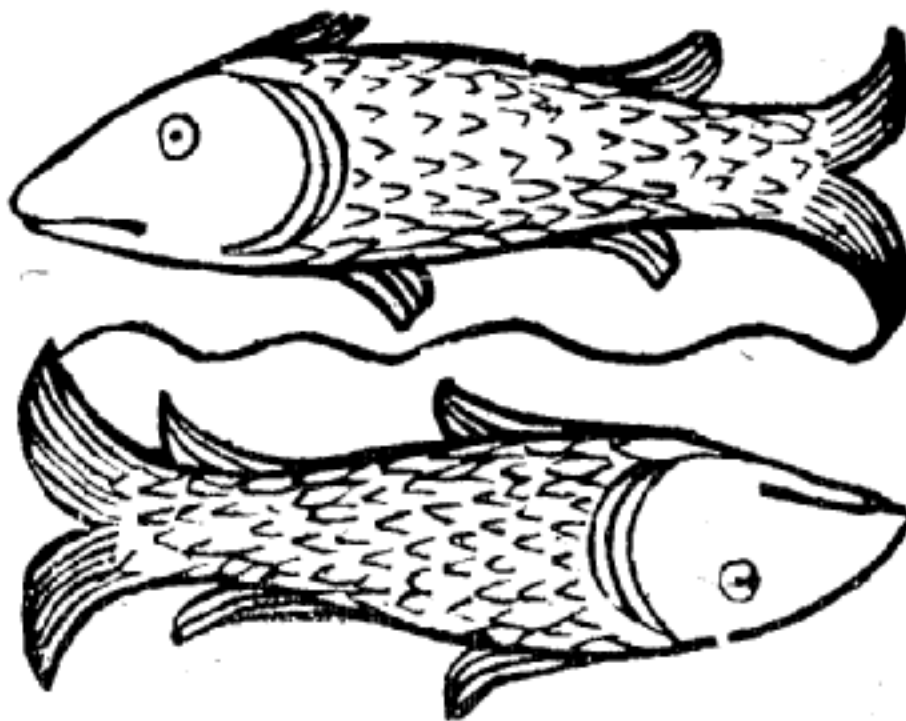
draconis cum ceruice finisque cigni quod et azelfage. i. tarcuta cum fine galline:
et alarum parte: pars quoque addita menti arctophilacis pastoris atque ei equi
¶ In secundo decano De Juxta persas mulier quaz ipsi albrahe romani ieuilie
dicunt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cum me
dio fonte nociuo medioque feta dolosa: postremo dimidium plastrum. Juxta
indos mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne ex
cocta: ferro laborata cum ea muscule et simie. Post grecos postremum vnde
minoris pars cauda draconis medio trigua cum parte corporis qua pectus
sequetur. Tum ala galline cum collo et rostro tum telum tum corpus aquile
tum capricorni cornua cum fine sagittarij. ¶ In tercio De decano. Juxta
persas cauda piscis cui postremo fontis noxij postremoque fere dolose ac scda
medietate plastrum: tum dimidium rei monstruose subhani qua mastar dicunt
equabilis statere sine capite quod manu defert. Juxta indos mulier visu pla
cida oculis nigris manus tenues habens opere laborans multiplici confi
cere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos clunis vnde minoris cum finu
draconis: tum pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam et bra
chia aquarij mediumque capricorni cum cauda piscis.

Aereus aquosus. Oritur in
 pmo eius decano vt psaz tradit
 doctrina abudius arabice an/
 nameruz id est pantha caputq;
 trahentis equum cui nomen do/
 mus delos caputq; cetauri que
 asmeat dicunt: sinistra manu sup
 caput suuz eleuata. Tu iam ales
 capite nigro pisces ex aquis ra/
 piens. Juxta indos vir forme e/
 thiopis: esse cie aukanne: tapeto
 circumdatus cum eo: vasa enea
 ad extrahendum aurum vinum
 ⁊ aqua. Post grecos cauda mi/
 noris vze cum qua pes et man⁹
 dextera cephei: pes galline fini/
 ster finisq; ale sinistre: caput equi primi caput aquarij cum humero dextro

clunis capricorni cauda: postremum piscis australis. **I**n secundo de.
 Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehen/
 dens: dextra suam siluestre quem ⁊ pede impellit: in cuius ore colubri: me/
 dium centauri cum ala mergi capite nigri simul ⁊ draco. Juxta indos vir
 vultus ac forme ethiopis equo simul manu arcum ⁊ spicula gestas pariter
 ⁊ pixides margaritis plenas gemasq; preciosas: iacincto smaragdo atq; id
 genus. Post grecos mediu vze minoris cu cora ⁊ cluna cephei humeroq;
 dextro: deinde arcus secundus atq; ansa vze in manu aquarij cum clune
 medioq; corpore piscis austral. **I**n tercio de decano Juxta persas alit
 eximia que gallina est postremumq; trahentis equum cum postremo cen/
 tauri ac sine auis qua alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
 aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerens in pondere
 pecunie laboras vt loco transmutet. Post grecos cora ⁊ humerus sinister
 cephei atq; caput cum manu archite mentis parsq; vze cum manu dextra
 ac pede sinistro aquarij atq; capite piscis australis.

¶ X signū duplex aqueus. Oriū in primo eius decano vt persas habet auctoritas dimidiumq; equum alarū cui romanū nomen pegesus: idēq; equus sedos: deinde caput ceruithauri quā p̄fij attramur dicunt: in manib⁹ eius gemini colubri qđ Ptholomeo visum est caput scorpionis cū geminis in ore colubis. Tū principium fondionis arabice atāhaz id est cocodrilli quem alij amnē alij viam perustā dicunt. Juxta indos vir ornatē vestitus domū tendens ignem tenaci ferrea cōponens manu tres pisces ante se ponēdo. Post grecos postremum v̄rse minoris cū brachio sinistro cephei ac venter equi scōi cum principio piscis primi ⁊ pte v̄rne.

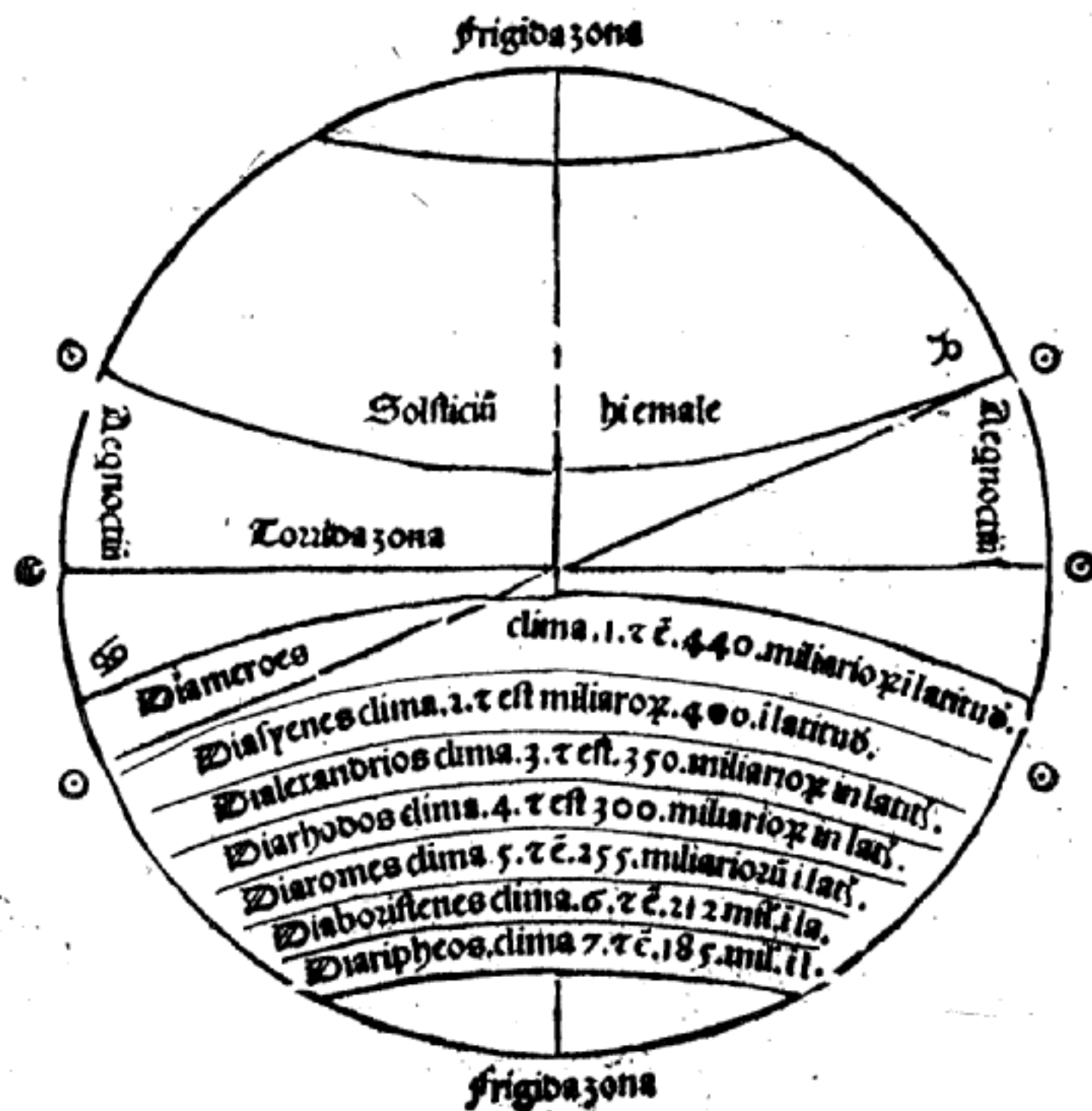

¶ In scōo X dec. Juxta persas medium ceruotauri in cuius manibus angues. Nam pisces egiptio quem ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum deinde mediū cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum ea cognati eius ⁊ noti ipsa portum desiderās. Post grecos crus cephei cū pede p̄sq; ipsius solii: manus andromade: caput cassapie postremū equi scōi cum postremo p̄scē primi ac cauda ceti. **¶** In tercio X decano. Juxta persas postremū thaurocerū agni tenentis prout sicheus estimat scorpionis colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus forbidul⁹: tum posteriora ante oculos eius inter man⁹ suas residās. Juxta indos vir porrectis pedibus cum quo masculū pregnans in ytero ethiopē habens in rupe stantes vociferantē primeui predonū ⁊ ignis. Post grecos posteri⁹ solij pectus andromade elecilē tercballē pars fili linei cū fine ceti.

H sunt diuersarum nationum inuentiōes celestium formarū per omnem circulum supra terre faciem orientium quarum quedā sunt comēta que per vniuersum mōm virtus intimo nature intellectu cum longēua speculatione. Plurimū vero diuinis celestiu virtutū siue humano generi familiarium siue humane necessitati deditōrū quasi faticinijs quibusdam innotuit qđ gens persica atq; indica signēta primū edidit qđ indies qui ad interiores siderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam qđ ptholome⁹ ⁊ greci describunt spere consideratio vt primum ordinauit ita nunc per di-

uersos codices facile corrigit. Huiusmodi namq[ue] formas cum per se primū
in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtraq[ue] partem
derinato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci
post egiptios infra in fiderea regione subsistentes discreta stellarum inter-
ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quide[us] ad fidereos
mot[us] metiendos illarū ad fidereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Quoniam deformis que per signor[um] decanos oriuntur expe-
ditum est. Nunc ipsor[um] etiā signor[um] ortus per diuersas terrar[um]
partes metiri cōsequens est. Quis enim omnia signa equalis
dimensionis sint non tantū equos omni per terre connexa
circuli obliquitas ortus patitur. Hui[us] ortus igitur octo sunt
principales inequalitates videlicet recti sub linea æquinoctiali

ad climata septē. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signoz ortus in equali quantitate meriuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emisperiū emergunt atq; inferius occubunt. Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signoz itaq; 12. in recto circulo per vtrūq; transitus id quaternis eandē ortus quantitatē servant: b^o. Nam per climata bina quidē eadez q̃ntitate oriuntur. Transitus enim per meridianū oīm idem qui recti circuli. Inter sunt igitur inter hos signoz ortus per singula climata dimidiē hore. quoz cum diversi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniā recti non sunt.

Alexandini signoz ortus disponemus. Oriunt igitur in recto circulo γ et χ : $\simeq$ et η singula gradibus. 27. punctis. 53. δ et ζ gradibus. 29. punctis. 54. π et θ gradibus. 32. punctis. 13. Latitudo terrarū est quantum ab equali linea distant: eademq; et altitudo terrarum appellatur. Quantum enī vernalis circulus a recto circulo distat tantū orizon infra polum deprimatur. Nos aut climatum latitudines accipimus totius spaciū quantitates. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad grad^o 20. punctoz. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarū. 13. Oriunt igitur ei terrarum parti γ et χ singula gradib^o. 24. punctis. 20. δ et ζ . 27. gradib^o punctis. 4. π et θ gradib^o. 31. punctis. 6. σ et ϕ gradib^o 33. punctis. 17. η et ν gradibus. 32. punctis. 20. μ et $\simeq$ gradib^o. 31. punctis. 20. Huic climati θ presidet.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. punctis. 27. vsq; ad gradus. 27. puncta. 12. Signoz aut ortus in eo climate ad latitudinē graduū. 23. punctoz. 56. Cuius loci dies maxim^o horarum. 13. ac semis. Oriunt igitur ei terrarū parti γ et χ gradibus. 22. punctis. 37. δ et ζ gradibus. 25. punctis. 38. π et θ gradibus. 30. punctis. 30. σ et ϕ gradib^o. 34. punctis. 2. η et ν gradibus. 34. punctis. 10. μ et $\simeq$ gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse θ preferunt: romani σ .

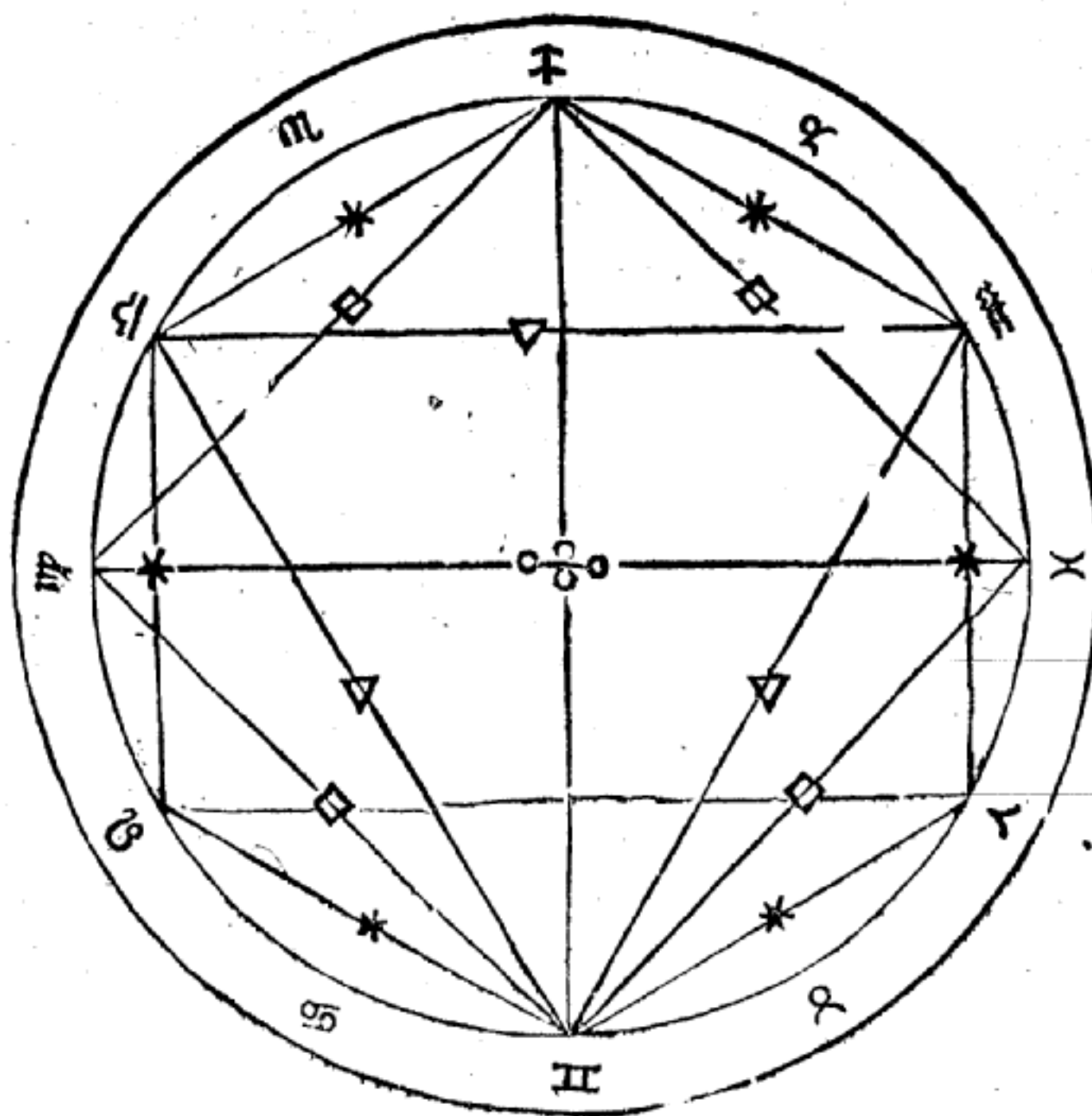
Terci climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. punctis. 12. vsq; ad grad^o. 33. puncta. 49. Ortus signoz ad latitudinē graduū. 30. punctoz. 22. Cuius loci maximus dies horarū. 14. Oriuntur ei loco γ et χ gradibus. 20. punctis. 54. δ et ζ gradibus. 24. punctis. 12. π et θ gradibus. 29. punctis. 55. σ et ϕ gradibus. 34. punctis. 37. η et ν gradibus. 35. punctis. 36. μ et $\simeq$ gradibus. 34. punctis. 47. Hoc clima perse θ assignarunt romani θ .

Quarti climatis latitudo a gradibus. 33. punctis. 49. vsq; ad gradus. 38. punctis. 46. Ortus signorum ad latitudines graduum. 36. punctis. 6. Cuius dies maximus horarum. 14. ac semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 19. punctis. 12. Taurus et aquarius gradibus. 22. punctis. 46. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 17. Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 54. Leo et scorpio gradibus. 37. punctis. 3. Virgo et libra gradibus. 36. punctis. 27. Hoc clima iuxta persas solis est: iuxta romanos iouis.

Quinti climatis dracones latitudo a gradibus. 38. punctis. 46 vsq; ad gradus. 42. punctis. 58. Ortus signorum ad latitudines graduum. 40. punctis. 46. Cuius dies maximus horarum 15. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. puncta. 32. Taurus et aquarius gradibus. 21. punctis. 19. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 37. Cancer et sagittarius gradibus. 35 punctis. 53. Leo et scorpius gradibus. 38. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 37. punctis. 41. Hoc clima utroque sidera veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus. 42. punctis. 58. vsq; ad gradus. 47. ac puncta duo. Ortus signorum ad latitudines gradibus. 45. et punctorum. 21. cuius maximus dies horarum. 15. et semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. punctis. 55. Taurus et aquarius gradibus. 19. punctis. 53. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 56. Cancer et sagittarius gradibus. 36. punctis. 37. Leo et scorpius gradibus. 39. punctis. 54. Virgo et libra gradibus. 39. punctis. 45. Huius climatis diem perse mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus. 47. punctis duobus vsq; ad gradus. 63. Ortus autem signorum in eodem climate ad latitudines graduum. 48. punctorum. 32. Cuius terrarum partis maximus horarum dies. 16. Oriuntur igitur ei terrarum parti aries et pisces gradibus. 14. punctis. 33. Taurus et aquarius gradibus. 18. punctis. 41. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 18. Cancer et sagittarius gradibus. 37. punctis. 15. Leo et scorpius gradibus. 41. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 41. punctis. 6. Climatis huius diem perse lunam memorant: romani martem.

Is habitis nunc per omnē signorū circuloꝝ respectus /metir
 conuenit. Signorū quippe respectus vel geometrica sectione
 vel numerali graduū pportione adinuicē respōdent. Secāt
 autē geometrica sectione circulū corde vltēuales quidā pro
 portionales qualis est numeroꝝ pportio multiplex ⁊ suppar
 ticularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo conso
 na pportionabilitate astrologi graduū respect⁹ met:unt. Idēq; triplici mo
 deramine. Primo quidē vt graduū numerus circuli summā innueret. Se
 cundo vt graduū numerus signorū conficiat numerū totū circulū metientē
 Tercio vt graduū numerus cordā arcus metiat totū circulū metientis su
 pra quā figura quelibet circulo contenta laterū ⁊ anguloꝝ fit equaliꝝ ipsi

circulo pportionalis. ¶ Septē sunt igit̃ huiusmodi signor̃ respectus oppo-
sitiō trigonū duo. Tetragonū duo: exagonū duo. Oppositio est p̃ diametrū
circuli. Trigonus trientē circulū resecat. Tetragonus quadrantē: exagon⁹
sexantem. In quibus omnibus triplex illud moderamen inuenitur. Nam
oppositionis gradus 180. circulū bis numerat. Item signorum numerus
complet qui bis sumptus. 12. efficit. Idemq; et circulum per mediū secāt
vt vtrinq; supra diametron figure semititis contente equalit̃ adinuicem
sint et laterum et angulorum. Trigonalis corde arcus graduū. 120. circulo
subscriptus est. Idem et signorum quatuor que ter accepta. 12. complent su-
pra corda trigonus equilateralis et equi angulus circulo contentus. Tetra-
gonici lateris portioni graduū. 90. circulo quadruplus est. Eadē signorum
trium quaternumeratum qui in se ductū tetragonū reddit circulo conten-
tū. Exagonice corde arcus graduū. 60. sexies acceptus circulū metit̃. Idē
signorum duum his sexies. 12. faciūt supra cordam. Exagonus circulo cō-
tentus equi angulus et equilateralis. Omnis igit̃ circulus ipse multiplex est
ip̃i. n. arcus et corde inter sese partim multiplicium partim super particula-
rium proportionabilitatē obseruant ut. 180. se equaliter. 120. duplus. 90.
triplus. 60. atq; adhuc modum angulis suis supra centrum siue supra cir-
cumferentiū est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium
suarum que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatē seruātes. Mu-
fici vero dimidium et trientem maiores numeros appellant eo q̃ duplam
et sesquialteram pportionez reddant moderatissimas diapason et diapen-
te consonātiās. Hac igit̃ de causa circulus primo per mediū secari debuit
q̃ nihil alteri medietati conuenit q̃ alteri non conueniat cuius medietas
tetragonum reddit. Triens exagonū qui duplicatus trigonū circulum vi-
delicet trientē conficit ad medietatis proportionē preter hos. Alij huius-
modi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarū habitudine mutuantur as-
serentes ideo per diametrum sectum quoniam in oppositione solis stella-
rum lumen est adeo quidem vt luna eosq; ad oppositionē lumine crescat
hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comentari sunt q̃
stella queq; quociens a sede sua nonagenis gradibus distat motu variat̃.
Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quociens a sole cir-
ca. 120. gradus distāt motu inter directū atq; retrogradū mutant̃. Exago-
nū aut̃ latus dimidium diametros erat quantum veneris domicilia a lu-
minū domicilijs distant his igitur de causis huiusmodi sectionibus circu-
lum partimur vt quocūq; gradu oriēte quicūq; alius i qualibet eius linea
fuerit in eius sic respectu ip̃i proportionabilis vt oriente primo arietis

gradu in exagone eius est primus geminorum: in tetragono primus cancri: in trigono primus leonis: primus libe oppositus sicq; in parte altera in horum oppositione. Sicq; ergo hec signa mutuo ferunt. Nam cetera aduersa dicunt. Quonia ergo in oppositione quidē contrarietas est. Tetragonus vero dimidia oppositio hec duo in partem inimicam recesserunt. Trigonus autem quia semper in eiusdem nature signū incidit. Exagonus vero dimidiis trigoni hec duo partim amice concesserunt. His obuiantes quidā obiciunt. Si circulus in eos numeros secat qui ipsis numerant cū et quincunus et occūs atq; decunus et deinceps de eodē circulo nō secant. Quibus ita facile respondemus quonia nulli preter ea que diximus triplex moderamen cōuenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerūt.

Capitulum quartū de signis amicis.

Ad hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas signorum suorum habitudines quasdam ppendimus ut sunt alia quidem amica: alia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte. Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac pluraq; huiusmodi amica sunt que sese inuicē trigano aut exagono respiciunt. Quorum ea discretio quod exagonus quidē affectione quadā fauet. Trigonus vero cū summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono respiciunt. Atq; horum ea dīra quod tetragonus tanq; inuidia quadam detrahit. Oppositio vero odio grauissimo ledit. Directe orientia dicunt que in rectū extenta oriunt: suntq; a principio cancri usq; ad finē sagittarij. Oblique orientia dicunt que torte recurua oriunt suntq; recurua capricorni usq; ad finē geminorum. unde illa quidē plura. 30. gradib; et plus horis duabus hec minus oriunt. His accidit quod ea que oblique oriunt obediūt quodāmodo proportionalibus sibi directe orientibus dumtaxat amico respectu fruant ut gemini libe et leoni. thaurus cancro et virgini ac deinceps in hūc modū.

De signis natura cōgruis atq; distantia virtute et via:

Deinde suntq; alie que signorum cognatiōes trinario distincte. Prima quidē est equa signorum utriusq; a medio celi circulo quem circulū signorum dicunt distantia. Pariterq; ortus equalitas ut alter utriusq; finis alterius principio mediumq; medio equaliter oriat qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cū aquario sicq; per ordinē a punctis equinoctialib;. Secūda est pars binorum virtutū quod per se alimur aurat. Ea vō sūt quorum iter alterutrius finis alteri principio mediumq; medio equales. Qualis est cognatio geminorum cū cancro thauri cum leone

ficq; per ordinē a punctis solsticialib⁹. Tercia est signoz cū eodē dñō socie-
tas qualis est arietis z scorpionis tauri z libe cancri z leonis atq; in hunc
modum.

De signis oppositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono.

Ex his accidit vt licet interdū ortus occasione quadam oppo-
nant quedā i exagonū incidāt que nequaq; sese respiciūt nec
tñ hec oppositio noceat z hic exagon⁹ pñt. Circa huiusmodi
oppositionē sunt ex prima cognatione: gemini: capricorn⁹: cā-
cer z sagittarius. Ex scōa aries z virgo: libra z pisces. Ex ter-
cia aries z scorpi⁹. taurus z libra. Circa huiusmodi exagonū
sunt ex pz ima cognatione aries z pisces: virgo z libra. Ex secunda gemini
z cancer: capricorn⁹ z sagittari⁹. Ex tercia capricorn⁹ z scōa z Q. Tunc z
illud ab ij clendū q; tetragonus qui in huiusmodi cognationes incidit mi-
nus noxiu s repñt. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taur⁹ z aq-
rius: leo z scorpi⁹. Ex secunda V z S z B. Ex tercia gemini z virgo z
pitium.

De signoz annis mensibus diebus z horis.

Princeps signoz annos menses dies horasq; ordinabimus.
Quoz numerus duobus modis reperit. Primo quidez vt p
singulos per oriētia climatū singuli anni computent per qui
na puncta singuli menses atq; in hunc modum dies z hore.
Secūdo vt vnicuiq; signoz minores anni z menses eius dñi
annumerent. Dies aut z hore duob⁹ modis reperiunt. Pri-
mo quidē vt minores anni eius dñi per. 12. multiplicent suntq; menses qui
bus duplicatis adijcet numerus eorūde annoz. Tota ergo sūma p. 10. di-
uisa quot colligunt dies sunt si quid minus. 10. supstes fuerit parsq; est diei
Hi sunt ergo dies z hore eius signi. Secūdo modo vt minorib⁹ eius stelle
annis in menses solutis in primis dimidiū auferat. Deinde reliquo nume-
rus eorūdem annoz detrahat. Residuū ergo p. 24. diuisum dies reddit.
Siquid ē min⁹ supfuerit hore sunt his itaq; modis signoz anni mēses dies
z hore inuenti p singula signa cōputant.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Cancer	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15

Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De signorū ductu super diuersas terras.

Rbem terrarū geographi nostri bipartito discriminat aſiam equidē ab ortu ſolis inter vtrūq; oceanū occidentes verſus vſq; ad mediterraneū mare deducūt: hic europam ⁊ affricāz ordiētes: europam equidē inter mare mediterraneū ⁊ oceanū borealem ſub occaſu gaditanis inſulis terminant austra- lem ſub occaſu achlantis monte inducunt. ¶ Aſie partes ge- nerali diuiſione. 15. numerant: india: parthia: meſopothania: ſyri: poſt hec pentapolis maior: egyptus: ſozes: bacteria: ſithia minor: hircania: albania armenia. vtrāq; capadocia: hibernia poſtremo minor aſia. Quarū ſpe- ciales diuiſiones indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigrie: ara- tuſia: aſſiria: media: perſea: meſopotamie. 3. babilonia: chaldeā: arabica: Luius partes due nabathea ⁊ ſaban. Sirie tres comagena ſenicea. Luius partes due tiria ⁊ ſindonia deinde paleſtina. Cur partes. 4. iudea ſamarea: galilea: philiſtina. ¶ Minoris aſie. 10. bithinia vel migdonia: ga- lacia: frigia: liccōnia: karialidia vel meonia: panſilia: hiſanria: cilicia: licia. ¶ Europe partes generalis diuiſionis. x. ſcithia maior: Germania cum mi- ſia: tracia: grecia: pannonia: hiſtria: italia: gallia: hiſpania: harū ſubdiuiſio- nes ſithie quidē. iij. alania: dacia: gothia: germanie due almania ⁊ theuto- nica: tracie. 2. norica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: epiro: illiria ul' dardania anica cuius partes due boethia ⁊ polopenſis: deinde theſſalia cuius due par- tes pieria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: hiſtrie tres partes maritima ⁊ montana: in medio patria noſtra carinthia. ¶ Italie. 4. tuſcia: eruria: apulia: campania: Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ Af- frice ptes. 7. minor libia: pitacū ul' zengis: carthago: numidia: getulia: mau- ritania occidentalis ethiopia Minoris libie tres partes: ſirenſis: penta- polis ⁊ tripolis. Mauritaniae due ſinſenſis ⁊ tingertina. Inter has oēs cir- citer diuerſe alie nationes ſparſim per orbem manſitat: vt ſunt iecioſagi: pangifi: barbari: trogodice: ſchlaui: wandali: ſcoti: britones: alieq; id gen^o diuiſa per mediū loca vt inſulas montana: paluſtria harenas. hiſq; ſimilia habitantes harum iſt^o omniū innumere alie ſub diuiſiones ſunt ſuiſq; na- tionibus determinare ac lingue ſue vocabulis diſcrete. Omnibus enīz his

per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim ut albumasar aut nullus alius nisi sparsim et nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus ut ex nominibus et situs atque loca cognoscantur ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet et hec amplectens per discendi viam habeat.

De signis ad motum et quietem ducentibus.

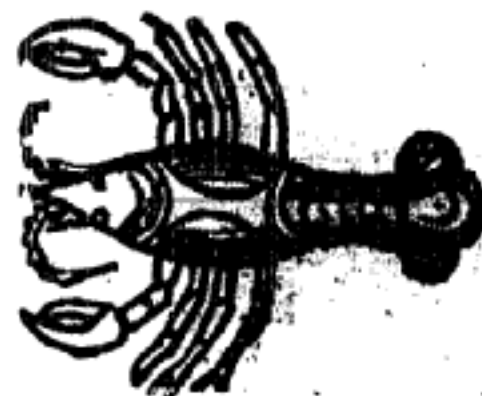
Est igitur atietis de regionibus quidem per sea medea philistina de culturis vero prata pascua fabrice furtu pristina inquilines terme edifici quoque lignis tecticia.

Thauri mauritania atque hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec campi parum humecti atque ager pascuus colles hortalia nemoza atque loca bouum et elephantum.

Geminorum armenia maior comedia cum hiberia: et albania capadocia atque ningen cum menchitia prouincia ac ciuitatis barca. deinde montes et deserta saltus quoque venationum et amphiteatra.

Cancer minor armedia atque numedia comicat autem in aracusia et sithia sicque in media atque albumasar aut beledene balac: deinde lucus stagna paludes littora ripe virgulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deinde valles
cum rippis amnibus metalloꝝq; loca. Tum regia pa-
latia atq; oppida inuicta coclee quoq; z satum cum
celsis z speluncis.

¶ Virginis iudea z gallilea
cum confinio eufratis atq; in
sula quadam persie. Deinde
omnia fata genezea texternes cantoz nūmorum et
musicoz mansiones.

¶ Libere roma cū grecia istria
z italia. Indeꝝ vsq; ad affri-
cam z mesim: inde z barcan keremen atq; balach
deinde pedes montiū culti locaq; pomifera forisce-
na locaq; venationū asturcoꝝ z insidiarum.

¶ Scorpionis assiria nobo-
thea tingis deinde vineta mo-
reta hisq; similia post hec loca fetida carceres do-
mus plactus z luctuū cum cauernis scorpionū.

¶ Sagittarij hisplen omnesq;
agri allum? post hec loca elie-
baelhei beida z ramraia atq;
loca pteriti temporis plene petre boumꝝ loca z cur-
rum.

¶ Capricorni ethiopia orien-
talis tingria cum media eius
maris: mariaq; duo ad indiā z ethiopiā cum orien-
talibus italie z grece partibus: deinde castra cū por-
tis atq; vbi rigat cum portis aquā rigentibus z lacu-
nis aquā recipientibus cū qua naues applicant. Tū
loca canū vulpiū z ferarū z serpentū tum hospitalia
pegrinoꝝ paupeꝝ z seruoz postremo lares z ignitabula.

¶ Aquarij nigelloꝝ turcoꝝq; regio versus montes z
alkufam: egyptus cū ethiopia occidentali. Deinde lo-
ca influa cū fluuijs z canalib? puteis z pelago atq; sa-
lo loca altiliū vinee cuꝝ cupis
metretis cistis z tabernis.

¶ Pesciū india z mare rubrū
insule italie z grece versus fi-
riā cuꝝ alexandria deinde maritima lacus z stagna
cum sula littoribus atq; piscibus tum anguloꝝ ha-
bitacula cum templis pulpitis z cenobijs

Ende signa que inter motū et quietē distinguenda: ad motū quippe ducunt quotiens dñs suos hospitantur V & II: ad quietem vero S & M quotiens dñs occupantur: sic M & ad motum reliqua ad quietem.

De signis rationabilibus.

Ost hec et ea que ad hominum speciem ducunt. Sunt autē II M & S primasque medietas F. Quorū eiusmodi ordo q II sumatibus M & S cum medio F mediocribus: & vulgo Est autem et aliter hoīm genus inter signa discretū. primasque namque gradui preest igneus trigonus: scđo aerius et deinceps per ordinem.

De signorum dominij in partitione corporis.

Nunc ipsum hominis corpus inter signorum dñia distinguendū habet de corpore hominis. V caput cū facie atque oculorū acie pariter et eorum accidentia cum accidentibus aurium et oculorum. & collum et guttur cum suis accidentibus cuius sunt glandule et fistule: dorsi gibbus oculorum dolor atque polip⁹ cū oris fetore. II sunt scapuli humeri cū brachijs et lacert⁹ et manib⁹ eorūque occasiones. S pectus pulmo yfophagus splen cū collis oculorū macule et obtalmie: ac quicquid pectora intrinsecus ledit. & os stomachi superius qđ nostri dicunt cor epar nervi lacerti ossa dorsum eorūque accidentia. M venter cum intestinis et lien vsq; ad podicē eorūque incōmoditates. S femora et ab umbilico deinceps vsq; ad clunem cū lumbis et renibus et renunculis eorūque accidentibus. M clunis inguē medulla spina cum podice et vesica simul et accidentia eorum vt secessus difficultas: qualis est yleos tenasimus stranguria tum emorroides: calcul⁹ apostema cancer et argenia. F cor: deinde macule membrorūque superfluitas tum et ossium lesio: sectio calus inpreceps ferarum et serpentum morsus aut lesio quelibet. & genua cum suis nervis tum oculorum lippitudo. & crura vsq; ad talos: deinde venarum impedimēta ictericia quoque ac melancolie incōmoditas. X pedes cum suis nervis tum nervorū impedimenta podagra et tumor.

De signis ad forme dignitatem ad largiētem ducentibus ad coniunctiōis complementum.

Deinceps et ea distinguenda que tam animi q̃ corporis q̃ et extrinsecus accidentia cōmoda atque incōmoda quedam designant. Sunt enim que ad forme dignitatem et decorem ducūt Quotiens autē ipsa nascentibus oriuntur: aut orientis dñm hospitantur siue D vel almutē aleatale qui est dux principal⁹ Sunt autē II M & S F et X eadem queque ad benivolentias

*naturales si
in dicitur*

mansuetudinem et amplitudinē animi ducunt. Ea vero que conferant et complent γ trigonus. Itaq; signa consumptiua quotiens nascentibus in circulo aduerse locata pariter et infortunijs impediunt prodigos et p̄fusus pariunt: ac forsan omni fortuna et questu phibent. Que si familiariter con- stuerint fortunatis ad vite questus impendunt: et immoderatos sumptos castigant. Ea vero que abundātia ministrant que et loci cōmoditate et for- tunatis beantur opum abundantiaz ferunt. infortunijs cum loco aduerso corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac cumulant corrupta. ¶ Sunt alia que gule et luxus vicia minantur vt γ δ η et θ et χ . Nam ω et ϕ modice preter hec sunt et gradus per signa stellarū p̄mixtionem inuenientes que in genesia discernitur ¶ Alia mulierū formā et habitum discriminant. ad forme quippe dignitatem habitūq; honestum δ η θ et ω . Contra η γ ϕ et θ bipartita medium obtinent. ¶ Alia multe prolis vt ϕ θ η et χ et q̄ medietas: ω vero γ et ω plerūq; gemellos gerunt nonnunq; biformes siue bicolores siue bicipites aut androgenas. Pauce vero prolis γ δ et ϕ et ω . Proxus sterilia θ η γ ϕ et ω primumq; δ ¶ Alia membris sectis multeq; et acuminis. Sectis quidē membris γ δ η et χ . Multe vero ire et acuminis γ η θ . ¶ Alia que vocū moderamīa discriminant. Sunt enī alte vocis θ η et ω . Mediocris γ δ η et ϕ . Basse θ et ω . Sine voce ϕ trigonus. In eis enī si ϕ corrupt⁹ extiterit nati voces et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. ¶ Alia ac corporis incō moditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalorē: simul et vocē atq; auditum negantia. Sunt autem oīno quinq; γ ϕ θ η et χ quotiens nascentibus aut δ gerunt aut partem fortune siue partem algaibz .i. oīm intrinseci. ¶ Sūt quedā p̄ signa determinata loca que oculorū vicia parāt Primus inter pliades in δ : secundus nubecule locus in ϕ : duo inter stel- las θ : quintus sagitte locus in θ : sextus ad spinam θ : septim⁹ apud ansā in sagino preter hec nonnunq; et η cum ω visui nociuus. ¶ Locus in δ gradibus. 13. punctis. 36. vsq; ad gradus. 14. puncta. 30. latitudine septen- trionali a. 3. gradibus vsq; ad. 15. ¶ Locus in ϕ in gradu. 21. puncto. 8. la- titudine septentrionali pūcto. 42. ¶ In θ alter in. 20. gradu alter in. 21. puncto. 10. latitudine septentrionali graduum. 6. ¶ Locus in ϕ in gradu 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6. puncto. 20. ¶ Locus in θ in gradu. 22. latitudine septentrionali graduum. 39. punctorum. 15. Circa ansam in ω stelle quatuor gradibus. 20. punctis. 10. vsq; ad gradus. 24. puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gradus et puncta horum locorū extitisse in diebus Albumazar vt ipse asserit. .i. alexandrii anno. 20. 100. ¶ Hoc vero nostro tempore id est anno incarnationis domini. 1140. trinis gradibus minus senis punctis lege itineris sui promotor preter hec sunt et alia per signa et gradus oculorum corruptiua que locis suis exponemus.

de oporca p̄ x
de oporca m̄ o
de oporca m̄ o

de lē f̄ige
de lē f̄ige ad t̄p̄g

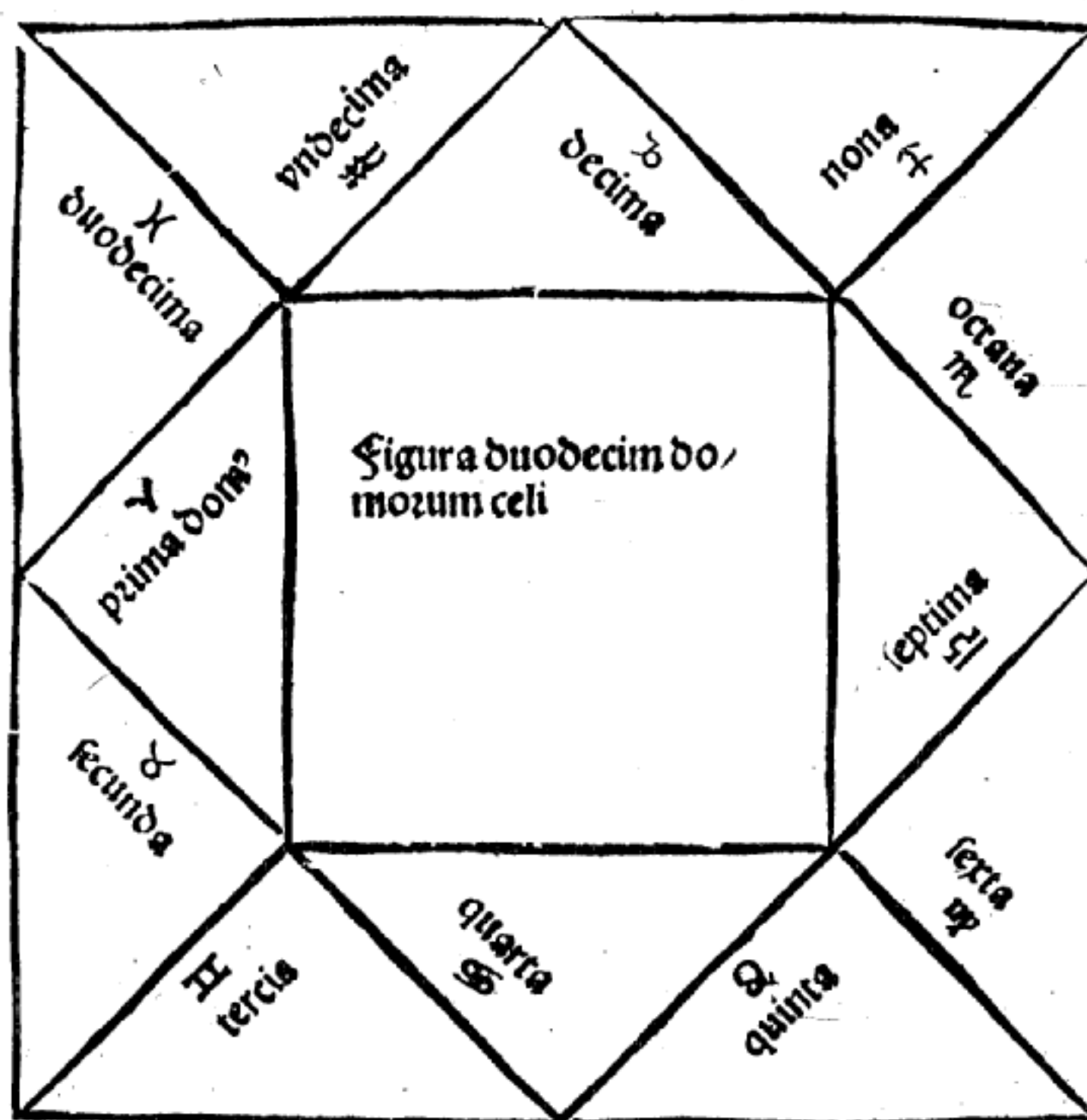
¶ Alia ad animi vicia trahunt: quales sunt dolus: sunt doli anxia: neccia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos nequiciam ypocrisim Q. P. B. X ad anxiam M. B. intus est ny z = mediocria. ¶ Alia volatiliū quadru- pedum et reptiliū genera discriminant. Nam ny = P. X sunt volatilia scōi ac terciū decani de B. Illic enim est aquila cum cauda galline: quorū ea discretio q̄ B. volucres: X altilia: V. 8. Q. secunde q̄ medietatis P. pri- me q̄ medietatis B. quadrupedia: quorum ea discretio q̄ V. z. 8. quadru- pedia cum vngulis: Q. cū vnguib⁹: secunde medietatis P. cū calce: deinde Q. M. B. reptilia: atq; de his M. vermes. Nam aquea signa aquaticis p̄sunt quorum 6. et M. coelestis atq; reptilibus. ¶ Alia arborum germinarumq; genera. Nam II. Q. = 3. proceres arbores: humiles et arbuta 6. M. pri- me q̄ X. Germina 8. trigonus alit. 8. quidē insitiones: ny Sata: B. olera ¶ Alia aquas atq; res ignitas. 6. siquidē aque pluviales. M. z. 3. fluenta X stagna. Omnia ignita V. z. Q. M. 3. ¶ Ducum signorum plagas discer- nere conuenit. Igneus quidē trigonus orientis: vnde V. cor orientis: Q. ad sinistram: P. ad dextram. Quamobrem V. subsolanus: Q. eurus: P. vul- turnus: Terre trigonus meridian⁹: vnde B. cor meridiei: 8. ad sinistram: ny ad dextram. Qua de causa B. quidē austri 8. notus: ny affricus au- stralis. Aereus occidentalis: vnde = cor occidentis: II. dextrum: 3. fini- strum. Quapropter = fauan ius: 3. zephirus. Germinorū choris. Aque⁹ septentrionalis: vnde 6. cor septentrionis: X dextrum: M. sinistru: ergo 6. boreas: M. circinus: X aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

¶ Quoniam naturales signorū ducatus prout opus erat executi sumus: cōsequens est vt accidentales eorū ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena domiciliorū series. Cum enim circulus supremus mundū ab oriente per occidentem ppetuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra 360. integro circuitu reducit. Vnde singul⁹ horis singula signa per diuersas terrarū partes oriri simulq; occidere alijs celi alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrātes designant singuli trinis intersticijs domicilia nuncupat⁹ subdiuisi: vt annus quadripartitus ipsaq; signa. 12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre q̄drantes vsq; ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine recedentes sinistri occidentales: nōnullis visum super- terraneum emisperium dextrum esse: subterraneum sinistru: sicq; eosq; de q̄drantes per quatuor mundi partes ordināt. De his quadrantib⁹ p̄me partes dicuntur cardines: secunde succedentes: terciē remote. propterea q̄

primæ rem firmant: secunde promittunt: terciæ negant. Quorū nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: qđ sequitur secundum: deinde tertium sicq; per ordinem vsq; ad. 12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

PReest igitur oriens vite corpori animo oimq; rerum origini
 ⁊ motui. ¶ Secundus est domicilium substantie ad questus
 lucra possessiones mutua dandi ⁊ accipiendi officia ducens
 ¶ Tercius ad fratres ⁊ sorores: ppinquos ⁊ cognatos spectat
 consilij legum iudicij controuersiarum ⁊ disputationum: vie
 quoq; mandatoꝝ ⁊ nuncioꝝ somnioꝝ ⁊ motuū particeps

¶ Quarti sunt patres parentes gen⁹ radix aquositas campi ager ciuitates
 castra edificia res quoq; occulte ⁊ abscondite loca subterranea thesauri rez
 finis. i. mortis mortuq; reliquiarum ac serpentum ⁊ eorum que ingestione
 dicuntur triplicisq; amministrazione particeps vt sunt effossio combustio ex
 polatio ceteraq; id genus. **¶** Quintū domicilium proles cuius sunt p̄terea
 procilene dona voluptates ⁊ delicie atq; fruct⁹ honores amicie ⁊ spei par
 ticeps. **¶** Sexti sunt egritudines eorumq; occasiōes status et habitudines
 serui ancille nequicia iniusticia ipsumq; motus local⁹ particeps. **¶** Septimi
 sunt mulieres sponsalia paranymph⁹ atq; controuersie p̄ticipationes op
 positiones respect⁹ atq; omne quod queritur vt fures fugitiui resq; perditæ
 locus ⁊ persona quo iter instruitur. **¶** Octauū mortis mortem venena mor
 tifera metus omneq; perditum ⁊ irreuerabile hereditates quoq; oia pi
 griciam desidiam fraudulentiam inertiam vecordiam desperationez atq;
 iracundiā designās. **¶** Nōne sunt longe vie exilia deinde honestas iusticia
 veritas temperantia prudentia obseruātia religio leges templa ceremonie
 philpsophia theologia ceteraq; scientie diuinationes scripture inuicia visiōes
 atq; res necesse. **¶** Decimi sunt dignitates regna principatus dominia po
 testates iudices eloquentia voces artificia opera matres conuentus cum
 regibus. **¶** Undecimi fortune spes amicia gratia facultates ⁊ amricula
 regūq; clientela ⁊ redditus. **¶** Duodecimi sunt inimici labor meror angustia
 pene inuidia detractio fraus dolus ypocrisis carceres captiui casus degra
 datio ignomia perditio: postremo iumenta ⁊ bestie. Nec igitur noīa hasq;
 proprietates domiciliorum artis scriptores ex stellarum circuloꝝ ordine
 natura ⁊ proprietatibus recte mutuari videntur. **¶** Recte siquidez orienti
 rerum origo ⁊ vita comendatur propterea q̄ e tenebris in lucem prodians
¶ Primum omniū h̄ assimilatur q̄ sūmus omnium similiter tanq̄ in lucez
 incipiens vite nostre desuper aduenientis primos conceptus incipit totius
 vite spacium expectans. Ut enim ea que gignūtur de abscondito erumpūt
 sic oriens de inferiorum in superius emiserium emergit. **¶** ⁊ in ordine se
 cundus cuius vt gemine fortune quoniā sunt opes viteq; sustentatio quoꝝ
 necessitas genituraꝝ proximo sequitur loco: secundū post oriens substantie
 domicilium constitutum est. **¶** ⁊ autēz tercius prout h̄ cognatione fratru
 ⁊ cognatorum ducatus obtinuerat iuxta ordinem ⁊ terciū vt eisdem per
 fectum erat fratru domicilium extitit. **¶** O vero cum menstruo coitu in
 more masculini in feminam agens actum generationum causa existat patr⁹
 vicem gerit. Quoniam ergo ab oriente quartū ordinis lege eisdem ducat⁹
 exigebat domus parentum dicta est. **¶** ⁊ autem in partē fortune post ⁊
 proxima cunq; post vite necessaria que ⁊ sunt proxima in mundo hominis
 fortuna sit voluptas coitus proles ⁊ gaudia huiusmodi ducatus rerum
 obtinuerit. igitur ⁊ quantum eiusdeꝝ ducatus esse ordo exigebat. ex quib⁹

quoniam proles excellentius est seu q̄ ceterorū conuentu editur domiciliū
appellatum est. ¶ Sextus ¶ quoniam vt angustioris circuli ac ̄ propin-
quior sepius retrogradatur crebrius aduritur egritudinum imbecillitatis:
idq̄ genus incōmoditatum dūscatus sortitur vt crebro itu ⁊ reditu laboris
etiam ⁊ seruitutis officium gerat. Eodem igitur vt ordo cogebat ⁊ sextum
spectans egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septima est D
cum in coniunctione ex ̄ more femine concipiens: in oppositiōe tanq̄ ma-
tuos partus edat vxor ⁊ oppositionis: idq̄ genus ducatum excepit que cū
⁊ septimo series iniungeret vxoris nomine appellat. ¶ Itē iterato ordine
ad h̄ reditu facto quoniam natura eius mortifera quam mors dolor an-
gustie sequuntur. Octauum autem in occasum tendens in idem officium
Ordo cogebat iure mortis nomē vendicauit. ¶ At cū gemine sint omnino
fortune altera sc̄z presentis altera consequentis multaq̄ satior illa ⁊ etiam
q̄ ⁊ fortuna maior. ⁊ quidem huius seculi illius ⁊ beatitudinē designare
debit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iusticia for-
titudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ⁊ horum
oīm: sic ⁊ nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ¶ Decimum
regnis dicatū est ad ̄ redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas
bella cum nece. ¶ Undecimum fortune ad sūmam mundi fortunā rediēs
¶ Duodecimū inimicorū quoniam ab oriente remotum quidem oriens
firmat inficiatur q̄ que ⁊ fortunam animi passiones consequi solent. ⁊ re-
diens ad oriens qui quoniam vt orientis est genitura vita ⁊ metus: sic ⁊ ⁊
anima rationalis est a prima varij discursus. ⁊ in oriente gaudet nihil sui
extra se querēs. D in tercio quorū tercia via D viatores. ⁊ i quito vt vtrūq̄
⁊ gaudet delicijs. ⁊ in sexto vt ambo passiones malūt. ̄ in nono vt virt⁹
que est veritas ⁊ diuinitatis cōtemplatio. ⁊ in vndecimo vt ambo fortunā
gerunt. h̄ in duodecimo quorum extremi laboresq̄ pene.

Uaterna est alia circuli quadrantium designatione quadaz
diuina. Orientalis eque quadrans vt e tenebris in lucez p̄dit
aiatus incorporeus est. Secundus cuius itinera sunt ⁊ mors
inanimatus incorporeus. Tercius vt e luce in tenebras disce-
dit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus ani-
matus corporeus.

St ⁊ alie signorum nature quedam permixtio Signorum
enim series quatuor elementorū naturas partitur aqueū
igneum aereum terreumue: solum oriens naturā nati sin-
gulariter videt sed cōmūnio plurium conficiat. Et cum V
igneum nati fuerit oriens ⁊ aereum oppositum. ⁊ terreū
⁊ aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature com-
plexiones conficiunt.

Est et color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem color rubens: hinc ad septimum niger: inde ad decimum viridis: quartus est albus. Preterea et inter ipsa domicilia colorum quedam est varietas. Est enim oriens ipsum coloris subalbidus quem griseum dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium et undecimum glauci: cardines rubei: quintum et nonum albi: sextum et octauum nigri: septimum obscuri.

Est et quantitatum per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente usque ad oppositum breuitatis a septem usque ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens usque ad summum ascendentes et augmentantes duo reliqui contra.

Nunc exponendum videtur ut quaternarij numero quamplurimum rerum partitiones nature seriem sequuntur. Quatuor sunt modi plage ventorum acies: anni tempora signorum circulique partes omnes complexionis etates diei noctisque quadrantes. Ex quibus prima oriens subsolanus cum utroque socio. Uter ab oriente ad ☿ ab oriente ad summum signis adolescentia primus diei noctisque quadrans. Secunda merides auster cum geminis complicibus. Estas a ☿ ad ♋ a summo ad occidentem colera iuuentus: secundus utriusque quadrans. Tercia occidentem fauonius cum socijs. Autumnus a ♋ ad ♎ a septimo ad quartum melancolia utriusque status: tertius utriusque quadrans. Quarta septentrio boreas cum fratribus hyems a ♎ ad ♏. A quarto ad oriens regina senium: quartus diei noctisque quadrans.

De quadrantibus diei et horarum.

Divinum celestis conuersationis quadrantium et horarum exponenda. Due sunt enim mundane lucis conuersiones nocturna atque diuturna quarum altera pars alterius. Est autem et totius accidentia partibus accidere. Ut ergo quadrupartitus est annus sic et diem sic et noctem totius mutatione eterna mundi natura discriminant. Singulas autem anni partitiones trina interualla subdistingunt principium medium finis: que quater sumpta duodecim anni menses conficiunt. Sic igitur diei noctisque quadrantium terna spacia duodecim horas diei totidemque noctis horas complet: fiuntque simul omnes vigintiquatuor. itaque tam diei quam noctis ut ver aeris nature sanguinee: secundus estiuæ nature: tertius autumnalis: quartus frigidus et humidus.

Estat vt dierum atq; horarū dñs ordinemus. Ut enim āni
tempo 2a quadrantium circuli temporūq; duodene subdiui
siones duodecim circuli partium erant: sic dies eorumq; sub
diuise partes quas horas dñs stellarum dominij esse con
ueniebant. Unde vt septe; erant stelle circuli percurrentes:
sic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per
septimanas diuisus est. In gemino ergo stellarum atq; dierum ordine vt
inter dies ab eo rectissime exordium sumitur: quem primū nascentis seculi
diem indorum 7 persarum memor antiquitas docet: sic inter stella; ab ea
cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectissime exordium sumptus
videtur. Sic ergo septem diebus ebdomade inter septe; stella; distributis
queq; sui diei prime hore singulariter dominaf ceteris persequentium nu
merum imparticipant assumentes partes quotiens ad prime dñm reditur
ordine vt prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaq; eius
hora singulariter O est: secunda cōmunior ♀: tertia ♀: quarta ♀: quinta
♂: sexta ♀: septia ♂: octaua O sicq; deinceps vt transnumeratis. 12. hore
sequentez diem ♀: tertiū ♂ accipiat: atq; in hac prima diei hora ad ortū
O incepta noctis ad occasum. Quod romani intelligentes singulos dies a
dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua ppaucis cōmutat
hodie vsq; seruat.

Incipit liber septimus.

Septimi libri capitula nouez. ¶ Primum de proprietatib;
stellarum 7 habitu substantiali. ¶ Secundū de affectione
earum a O. ¶ Tercium demonstratus earū per qdrantes
circuli ac domicilia pariter 7 quantitate corporū stellariū
¶ Quartum de constellationibus ac constructionib; qua
litatū stellariū simul q; que fortior q; debilior. ¶ Quintus
de respectuū stellarum applicatione 7 separatione ce erisq;
id genus habitudinib;. ¶ Sextum de fortuna stellarum fortitudine 7 de
bilitate atq; infortunio cum 7 corruptionibus. ¶ Septimū in extrahen
dis stellarum radijs iuxta ptholomeum. ¶ Octauum de annis firdariech
stellarum simul 7 damnis earum maioribus medijs 7 minoribus. ¶ Nonū
de naturis stellarum septem 7 proprietatibus ducatum per vniuersa rerū
genera.

De proprietatibus stellarum 7 habitu substantiali.

Quidam modū inter inicia sexti libri dispositū est cum ea par-
 ticio vniuersales signorū ducatus cōtineat: huius voluminis
 series vniuersos stellarū ducatus ordine prosequet. Cum enī
 in predictis nature stellarū ac substantialiū quantitātū differ-
 entie exposite sint: osequens erat diuersas earū habitudines
 ad diuersos rerum habitus et accidentia ducentes inuestiga-
 ri. Suntq; itaq; diuerse sue cuiusq; proprie ac substantiales habitudines ad
 ascensum in circulis suis vel descensum vel medium inter vtrūq; cum motus
 ac luminis augmentū siue detrimentū aut medium inter vtrūq; : tum septē-
 trionalis tum australis ascensum siue descensum. Deinde incrementū nume-
 rō incrementū computo siue detrimentum aut medium inter vtrūq;. Tum
 latitudinis quantitas tum nulla: postremo que tibi vicissitudo inter diem et
 noctem si haizen aut extra. ¶ Ascensus stellarum in circulo centri est inter
stellam et absidem eius circuli minus. 90. gradibus idq; et cursus et decre-
mentū altissima atq; tardissima in puncto absidis contra vero in oppositis
nam medium in medio. Q. circa gradus nonagenos inter eadē ad eundē
 modum et luminis quantitātē inter augmentū et decrementū intuentis vi-
 sum metit singulas inter circuloꝝ sublimationes et depressiones perpēdēs
 his accedit quantum et retrogradationis circuli per quadantes suos inter
 huiusmodi motus adiciunt excepto qd non omnibus idem est motus. Nam
 superiorū stellarum lumen admodū lune quantū a sole recedunt augmen-
 tant quantū accedunt diminuunt. Incrementū siue decrementū numero
 viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit
 quorum primus a. 10. vsq; ad gradū. 180. crescit. Secundus a gradib;. 180
 vsq; ad. 360. decrescit. Incremento computo qdū rectitudo medio stelle
 addit decrementū qdū detrahīt. Idq; in opis fine medio vero qdū nec
 addit quicq; nec detrahīt qd cum superioribus stellis accidit: dum pariter
 in viam solis fiunt. Erunt quidem aut in eodem puncto cum sole aut in op-
 posito. Inferioribus autē quociēs recto solis loco de medio vtriusq; dem-
 pto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui contingit sine rectitudine pariter in
 eodē cum sole puncto reperiunt. Motus aut augmentū inferioribus qui-
 dem stellis qdū plus medijs suis incedunt decrementū qdū minus me-
 diū est equaliter. Inferioribus aut qdū plus sole currunt augmentū est
 qdū minus decrementū: medium iter tum equaliter. ¶ Sciendū vō quo-
 ciens stella. 5. bigygit persarum aut indorum collocati in primo aut quar-
 to sui circuli quadrante reperiunt tarde dicunt. In tercio aut et secundo ce-
 leres quorum plus si alcdaget mecea scdm si alcdaget albana tractat que
 in translatione sigil alchuarchim sufficienter exposuimus: Septentriona-
 les sunt stelle a sui queq; draconis capite vsq; ad caudam a cauda vsq; ad

abs. i. auge

*inc. remanet
detrah. metrum*

caput australes. Quarū maxima latitudo medio inter caput ⁊ caudā. Ad ipsum vero caput ⁊ caudam nulla harū stellarum. i. vicissitudo. Auhaillet est ut stelle mascule die superius nocte inferius hemisperium obtinentes pariter ⁊ signa mascula possideant. Semine contra preter martē quem nox temperat. Est enim ⁊ hoc quoddā virtutis earum adminiculū.

De affectione eorū a sole.

Deinde sunt quedam affectiones stellarū ex sole accidentes singulis iuxta quod accedunt ad solem ⁊ recedunt. Unde est quod superiores stelle a coniunctione solis usque ad oppositionē dextre dicuntur. Inde adiunctionē finistre. Inferiores vero a coniunctione solis retrograde usque ad primam stationē hinc ad coniunctionem directē dextre tamen ad alterā finistre. Luna vero a coniunctione usque ad oppositionē dextra inde ad coniunctionē sinistra. Sunt itaque superiorū stellarū affectiones huiusmodi. 16. Prima est coniunctio cum sole quam zāmi dicunt in eodem puncto atque aliters infra puncta. 16. quoniam quantitates circuli solaris punctorum quidem ad minus. 32. ad maius. 33. quem infra terminū quia stella in corde solis dicitur ea coniunctio fortunata est hunc terminū excedens ad secundā affectionē migrat que est adustio. In saturnoque ioue usque ad decimum pervenies his gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum unde iam liberari incipiunt ⁊ vigorem recuperare. hic enim iam maiorum eis annorum potentia redit ⁊ maioris duxturie quod in genezie tractatu explanavimus pervenit autem hec in saturno quidem ⁊ ioue usque ad. 15. a sole gradus. In marte usque ad. 18. a quibus terminis in quartā transeuntes deinceps orientales sunt ⁊ fortes. Que quādiu infra tres primas affectiones morantur: perfica lingua kenezduria nuncupantur. Ab his itaque terminis quādiu he stelle orientales sunt non tamen videmus eas statim apparere. Nonnunquam enim vel ante per quedam climata plerumque vero longe post diversas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse ut ex utrisque iam solaris corporis viribus sole precedente relictas: ab his igitur ut prediximus terminis in quartā iam affectione cor ⁊ anima orientis dicuntur apparentes libere ⁊ fortes: idque usque ad. 60. a sole gradus quotta est exagoni quantitas. Ab hinc vero in quintā migrantes orientales debiles dicuntur usque ad. 90. a sole gradus. quotta est tetragoni quantitas his peragratis non iam orientales dicuntur. Deinceps etenim ex quo sol oritur he in quadrātem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitatez dicta

usq; ad primam stationem perueniens que quota fuerit tota est. 7. affectio
Unde ad oppositionem. 8. Nona est oppositio perfica lingua keuercum ka
bala: aqua ad secundam stationem. 10. que. 11. est. 12. est directio. Secū-
dus tetragonus. 13. que ad occidentem declinans dicitur. Ex quo nāq; sol
ocidit hē a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagon?
14. inde. 15. qua primum saturnus quidem et iupiter a sole gradibus. 22.
accedunt. Mars vero. 18. sub radijs tantū meliori tantum a. 7. que in gra-
dibus occidentis dicitur usq; ad. 15. a sole gradus perueniens. unde. 16. sub
radijs tantum meliori iam fortuna destituta iam enim vix minores annos
tribuit et duxturiam. In saturno quidem et ioue usq; ad. 6. a sole gradus.
In marte vero ad. 10. Postrema est adustio usq; ad coniunctionem que
due perfica lingua kerierci tagib nuncupant. Inferioribus. 16. Prima
est zamini quantitatis predicte deinde usq; ad. 7. a sole gradus. Secunda
orientem versus a sole retrogradando que adustio est nisi latitudo interce-
dat. Veneri siquidem nonnūq; preter alias accidit vt ex eodem cum sole
gradu videat: latitudine faciente: que tota quidem graduum. 8. puncto-
rum 6. iuxta q; ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaquā adusta dici potest ve-
nus immo apparens. dum a sole plus. 7. gradibus distet licet longitudine
q; in eodem sunt gradu. Tercia vō est sub radijs tantuz a. 7. gradibus usq;
ad. 12. a sole qua iam vigotem recuperantes et maiorum annorum sunt et
maioris duxturie: hinc orientales in quarta usq; ad secundam stationem
que quinta est. Sexta est directio usq; ad. 21. a sole gradus octaua est adu-
stio usq; ad coniunctionem que nona est. Decima est adustio occidentalis
usq; ad gradus. 7. Undecima sub radijs tantū usq; ad gradus a sole. 15.
duodecima est directio. Decimatercia prima statio. Decimaquarta retro-
gradatio usq; ad. 15. a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantū ut ante
decimasexta adustio usq; ad primam. Has itaq; stellas a coniunctione
solis orientalis retrogradat. Post retrogradationē vere usq; ad. 12. a so-
le gradus. Unde usq; ultra solem. 15. gradibus. Unde ad coniunctionem
Luna quoq; 16. a sole mutat affectiones. Prima est zamini alrinse-
us infra. 16. puncta cum sole. Secunda adustio usq; ad gradus. 6. infra
quem terminū nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnūq;
recto circulo. Tercia sub radijs tantum usq; ad gradus. 12. In quarta
usq; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta usq; ad primum
tetragonum. In sexta usq; amphiarion q; est ad gradus a sole centum tri-
ntaquinq;. Hinc usq; prope ad oppositionē. 12. gradibus. 7. Unde. 8.
usq; ad oppositionē. Nona ē oppositio. Decima ab oppōne usq; ad gradū
hinc. 11. usq; ad secunduz luminis quadratē unde duodecima usq; ad

secundū tetragonū: a quo. 13. vsq; ad secundū luminis quadrantē vsq; in
de ad. 12. a sole gradus. 14. vnde. 15. sub radijs tantū vsq; ad. 6. gradus
postrema est adustio vsq; ad primam. Parū igit affectuū diuersi sunt du
catus quos in locis suis exequemur.

Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia
pariter et quantitate.

Nunc etiā quid ex quadrantibus circuli stellis accidat expo
ni cōuenit. Quod quadripartitū reperit locus in cardine lo
cus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis
aut stella in quocūq; fuerit circuli loco certa altrinsecus quā
titate corporis sui virtutē pretendit. Est itaq; solaris corpo
ris virtus inter vtramq; partem ante et retro quindenorū gra
duum: lunaris duodenorū: saturni et iouialis nouenorū. Martis corpus int
vtramq; partē octenis gradibus: veneris et mercurij altrinsecus. 7. et cetera

De constellationibus ac constructionibus qualitātū stellarum.

Conuentus stellarū quas constellationes dicunt pluribus ac
diuersis modis fiunt. Conueniūt enim planete tum bini tum
plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tum
in eisdem signorum partibus. Eorundem nūc singuli plures
fixarū etiam quibusq; iungunt: iungunt etiā capitibus et cau
dis draconū tam suorum q̄ alienorum iungunt etiam parti
bus per circulū. Coniunctionis quidē terminus infra gradus. 15. firmioris
ducatus infra virtutē stellarū corporum graduū numeros vtralibet parte
Cum enim conuenientiū altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec
illa in huius minus firmū ut saturnus cum luna in vno signo infra gradus
12. nec dum infra. 9. Cum igit vtraq; intra alterius corporis virtutē si pari
ter in eodem nunc termino fuerint ducatus oratio firmitus quanto conue
n. ut firmitus quāto sepanē debilitus quousq; de eodez signo exeant. Nam si
in diuersis signis vltra eosdē terminos cōsistāt: nō tñ cōiūcte dicunt ppter si
gnorū diuersitatē sed altera infra alteri virtutē tenue coniunctim ducat si
gna. Fixis autem signis nulla per se corporum est virtus nisi quanta pla
netarum est eis conuenientiū alteram alterius naturaz ac propriā cuiusq;
virtutē inficere et corrumpere ut cōiunctis. terciū quidā affectus extraneus
ducatur. Idq; copiosa similitudine approbāt. quēadmodū limpha vino pmixta
ut ipm infrigidet naturā eius inficiēs corrūpit sicq; ouerso mltaq; his filia

Nos autē q̄ licet id q̄ ita sit vt vtrūq; alterius attemperet: non tamen suam cuiusq; naturam prorsus interire vini calorem: aqueve humorē: licet nō integrū nec adeo calidum sicq; in ceteris confectionib⁹. ¶ Est ⁊ aliud q̄ hec inferiora corpora liquida permixtione quidē vbi alterū alteri inserit sese nimirū inuicē inficiunt ⁊ corrumpunt. Celestia vero corpora cum iungunt qz longe abinficem distant nequaq; se ita corrumpunt sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicino coiciunt se inuicē miscent. vnde motu cōiac permixtione terciū quēdā affectū vtriusq; nature cognatū gigni necesse est: signi natura lociq; circularis affectione pariter ⁊ stellarū affectu cooperante quos effectus antiquitas per diuersos tractatus exequit. ¶ Sunt itaq; stellis coeūtibus gemine habitudines prima qualitātū pmixtio: secūda alterius supra alterā potentia. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitatū pmixtio quinq; partita. Prima in pprietate nature. Secūda i ascensu ⁊ descensu p̄ circulū ex centro. Tercia in natura loci. Quarta in affectione ex sole. Quinta in accidenti ex quadrantibus circuli que in quarto libro exposuim⁹. ¶ Alteri⁹ autē sup alterā potentia triplex que nāq; absidi sue propior qui septentrionalis ascendens. Cuiq; septentrionalis latitudo maior ipsa obtinet atq; hic in coniunctione stellarū tantū speculari cōuenit. Cetera nāq; q̄ absidū q̄ digressionū circulis carent. Visum ergo est eis q̄ rōnabili speculatione celestium effectus indagant. Saturni quidem ⁊ martis cōuentus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem faciunt vtrūq; siquidē gemine qualitates quarū altera imobilis altera facile mutabilis: vt saturn⁹ frigidus siccus: interdū tamen frigid⁹ humid⁹: mars calidus siccus interdū calidus humidus vt in quarto libro expositum est. Si ergo conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis exuperat interreo frigus saturni vtrūq; siccitas valida. In aqueis ⁊ aereis siccitatem humor exuperat alteraq; martis calor alteraq; saturni frig⁹ moderat. ¶ Ad eundē modū affectiones eorū a sole ordinant. Nāq; ex quo a sole sepant vsq; ad primā stationē aeream nullam contrahunt vim vsq; ad oppositio- nem solis igneā vnde vsq; ad stationē terreā. Aqua vsq; ad solē aqueaz hunc ordinē ⁊ quadrātes circuli quantū in ipsis est mutant. Quoties igit ita iungunt vbi vtrāq; qualitas temperet cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cū vero vt altera tantū min⁹. ¶ Triplex est igit vtriusq; qualitatis permixtio. Primo vt sit mars calidus humidus. saturnus frigid⁹ siccus. Secūdo vt mars calidus siccus: saturnus frigidus humid⁹. Tercio vt mars calidus humidus saturnus frigid⁹ humid⁹. Cuiuslibet igit harū triū speciei cōmixtio fortunata: licet enī ⁊ ambo fuerint humidi: humor tamē martis calor est q̄ saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus siccus: saturn⁹ frigidus sicc⁹ q̄ cū accidit intempata siccitas

alterius calorem alterius frigus imoderate exasperat ut pax tpata coniunctio minus etiā fortunata sit. Omne inde huius cōiunctionis fortunā siue in exordijs negotioꝝ seu genezia aut annalibus noxia eoz natura contaminat vt nec sine labore ⁊ pena multaq; corporis difficultate crebris ⁊ grauius animi passionibꝫ seruare queat ⁊ de cetero plerūq; grauior pena consequat. Oportet aut ⁊ in hoc ⁊ in omni cōuentu vt ducatus certior fiat prepotentē quā rōne dictū est dinoscere inter omnes vere hos qui apud soles fit conuentus singulari quodā priuilegio exceptus est. Omne etenim stellam sibi coniunctā preter zani adurens ⁊ corrumpit ⁊ debilitat. Ac stelle quas plurimū adustio ledit sunt luna venus: vt enim ex frigido humore teneraz cōtraxere naturam sicco solis feruore nature sue proorsus inimico citius vel grauius ledunt: leuius aut saturnꝫ ⁊ iupiter: leuissime vero mars ⁊ mercurius duꝫ directus sit qui fere solaris nature sunt. vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes grauius corrumpi constans ē. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iunguntꝫ vterq; alteri grauis excepto qꝫ illis adustio grauior qꝫ illi corruptio. Magis aut saturno: potest enī cū saturno vtrazq; qualitate misceri cū marte vero alteri tantū. Cū igitꝫ vtrazq; qualitate sol saturno miscetꝫ ⁊ sol saturnū leuiter adurit ⁊ saturnus solem leuiter corrumpit: altera tantū grauiꝫ excepto qꝫ sol semper fortior est hoc si saturno ⁊ loci natura semper incōmoda fuerit qualis est casus locusve circuli versus etiā multo grauius corrumpit: mars aut soli grauior. Miscetur nāq; sol marti vel altera tantum qualitate vel nulla. Inter oēs auteꝫ mercurio vt consueto ac familiari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub radijs est ⁊ infortunatus sic paxillū solem ledit ⁊ fortunatus parū beat. Vtrazq; siquidē fortunā aliunde assumens ad solē transfert. Cum aut iupiter aut venus siue luna soli iungitꝫ soles quidē beant ipsos tamen adustio ledit magis minus fortes preter zani: lunā quoq; saturnus ⁊ mars coniunctione corrumpit ea tamen discretionē qꝫ mars in prima lunationis medietate. Saturnus in scda grauius leuius. Itē dum ipsa grauius dum illi. Cum autem saturnus ⁊ iupiter cōueniunt qui fortior fuerit obtinet. Sicq; inter martem ⁊ venerē ⁊ ceteraz cōuentus. Nā quociens ⁊ plures cōueniūt fortissima obtinebit. Sunt tamē qui asserunt quociens saturnus vtriq; in natura sua fortis conueniunt conuentū aduersum. Ad quod multam similitudinē adducentes aiunt quociens due res etiam due res iunguntꝫ non mediū aliquod tempari sed eandē naturā augeri vt flamma flamme limphe iuncta multaq; his similia. Sic igitꝫ aiunt he due stelle cum vtrazq; infortunata sit coniuncte potius infortuniū adaugent. Dicimus igitꝫ qꝫ corpoꝝ que apud reperiuntꝫ alia sunt solida alia liquida vtroꝫq; habitudines. prima est compositio: secūda confectio: tertia cōiunctio

quarta cōmixtio. ¶ Solidorū igit̃ vt alia spaciose quanti tatis sunt alia di-
minute. Ex spaciose compositio terciā edidit figuram ut ex lignis edi ex
diminutis vero confectio aliam quandā naturam vtriusq; cognatā gignit
vt ex diuersis seminū generibus medium quoddam: liquidorū autem est
alia natura permixtio alia insatiabilis affectus. In his quidem cōiunctio
vt ex aqua ⁊ adipe in illis cōmixtio ut ex aqua ⁊ vino medium quoddam
gignitur. Quociens igitur diuersis generibus coadunatis q̃ inuicem in-
terferta alterum alterius naturam inficit ⁊ interficit ea commixtio siue con-
fectio: tertium quoddam producens ex eisdem enim generibus neq; com-
mixtio neq; confectio medium aliquod gignens. Ceterū adiunctio siue ag-
gregatio augmentans vt aqua aquis flamma flammis coeuntes ut semi-
na seminibus: radices radicibus sui generis hisq; similia. Quorū quoniam
nihil in supernis accidit neq; enim sese contingunt nec inuicem interserunt
vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum contrarie qualitates
misceant̃ ex alterius frigore alterius calore sicq; conuerso tempore necesse
est.

De applicatione respectuum stellarū ⁊ separatione ceteri scq; id
genus habitudinibus.

Stellarum habitudines alij specialiter ordinantes nume-
ro variant sic enim albumasar cum alibi .25. scribat hic
17. nos autem tullij nostri memores nō posito genere in
eadem particione speciem numerare consueuimus eas
18. generali complexione enumerauimus specialiter vt
mos est ordine subdiuidentes respectus: applicatio: sepa-
ratio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: p-
hibitio: collectio: reductio: contradictio: impeditio: euasio: interceptio: com-
passio: remuneratio: receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia su-
prappositis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidez ad terciū quar-
tum quintū. Dexter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametruū opponit respectus
quidem est de signo ad signum validissimus tamē de gradu ad gradum p-
gradus equales figurales pportionalium arcium cōtinentes. ¶ Applicatio
est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduū. Est autem primo lo-
co bipartita corpore uidelicet respectu: corpore quidē in eodem signo quā
coniunctionē vel conuētum dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit
Applicationis respectiue quedā sunt spēs quas vt de ipsa generaliter tra-
ctatū fuerit loco suo exequimur. Quociens enī ex domiciliis sese respiciētibus
leuis ad grauem accedit non eque est coniunctio sed nature quedā cōmixtio

gon
coniunctione debilior. In utrolibet igitur genere quod diu lenis ad grauem a terminis constitutis applicatio est ex quo transferit sepatio. vis equidem applicationis coniunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamen quousque applicans in eundem terminum perueniat aut infra dimidium utriusque corporis virtutem. Quod genus ligon dicitur a qua dum sepat in eius virtute est quod diu non applicat alij in eodem signo magisque infra dimidia eius corporis virtutem. licet enim vel ad plures vna quolibet accedat cui propior est ei accedat dicitur. Nam ligon si in fine signi fuerit dimidium eius virtutis sequentis signi est. Nec aliter in principio signi excepto quod ea virtus non adeo valida propter signorum diuersitatem. Quotiens vero duobus in eodem puncto consistentibus tercius vnde libet applicat ei primum ligari dicitur in cuius pluribus extiterit dignitatibus deinde secundum. Sic etiam quotiens due ex eodem puncto vni applicant ea primum ligat que plurimum testimonium affert. Cum secundum in hoc genere dominus termini precedit contingit nonnumquam ut solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo radijs alterius excipiat fitque mixtio debilis non tamen applicatio quousque in respectu transitus fiat. Omnia quae dicta sunt in coniunctione quidem firmiora sunt magis autem dum naturalis fiat comixtio in utroque genere. ¶ Utriusque ergo generis gemine sunt species in longum et latum. In longum quidem nunc directe nunc retrograde in modum quo exposuimus. Latitudinis triplex est subdivisio prima quidem ut sit coniunctio in eodem gradu eadem latitudine eadem parte quod genus alterius eclipsim parat necesse est. Secunda est oppositio ut altera ad septentrionem ascendente altera ad septentrionem descendente aut e converso eadem utriusque latitudine sitque in austro. Tercia est sesquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera ad septentrionem ascendente altera ad austrum descendente aut e converso. Ea discretionem adhibita ne extrema applicantis latitudo minor sit presente alterius latitudine. Ad quam cum pervenerit ligatio est. ex quo transferit sepatio. Excepto quod non statim virtutem illi exiit quod diu scilicet in eadem parte fuerit quousque altera ascendente altera descendente incipiat vel e converso. ¶ Est et aliud generis artificium ut respicientium videlicet stellarum septentrionali latitudine loco suo adiecta latitudine vero australi loco suo detracta inter reperta loca duo longitudo colligat. Que si fuerit graduum aut. 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si minus applicatio si magis sepatio: potest etiam vna quolibet pariter alteri longo alteri lato applicari. Unde diximus de fugituo si luna inquit ioui longitudine: marti latitudine ligata reperit quod marti consequendum iudicat quia ioui non ledendum: firmitus vero vni utraque applicatione ligari magis ex aliqua recipientis dignitate. vnde applicationis respectui quatuor sunt species donum nature donum virtutis donum gemine nature donum consilij donum

nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donū virtutis est applicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donū gemine nature est applicatio pariter ex vtriusq; dignitate. Donū consilij quilibet alia firmior amice figure natureq; cōmixtione firmissima cū receptione. ¶ Paritas ligationis vim imitat naturali quadā adæquatione non respectu qua doctissimi astrologi in secretis rerum vñ reperiuntur. Vulgares vero nihil h' modi intelligētes nec aduertisse videntur. Est aut bipartita intra gradus signorum equaliter orientius: signorūq; equalium dierum qua rōne compos et confor inuenit stella in primo ♀ gradu: stelle in ultimo ♂ quarum altera ei que in fine ♀ altera eius in principio ☿: sic ea que in .20. ♀ ei que in .20. ♂: sicq; ei in .20. ♀: similiter ea que in fine ♀ ei que in principio ♂: sicq; ei que in principio ♀: sicq; deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quotiens stella post separationem nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret qđ sepius accidit. cūq; accadat ducenda est stella per terminorū dñs more applicationis tanq; ligata cuiq; in cuiusq; termino fuerit: sicq; per ordinem. ¶ artificio et in solitudine nōnunq; adhibendum est videlicet non satis cōmixtis separata longius dimisse vires exiit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad alia: cuius due ptes Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet. altera vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationez imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnā respicientes vel ei applicantes Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Nec autem vt inter oriens negocij qđ dñs abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans cōferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodē signo per diuersos gradus grauis in plurib; Nec ergo que media est altera phibet ne graui applicet quousq; eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodē signo altera applicet alteri: sic eidem pariter eminus alia respectu applicans que si in paucioribus vel equilibus fuerit gradib; eam corpore accedens phibet quousq; graduū numero superet. ¶ Reditio quoq; ex duob; sumitur locis Altero vt cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde vtrūq; siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubriū tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidez vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq; in cardine aut post cardinez applicansq; directis. Tercio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit aut post cardinem: hic itaq; recipiens quidem qđ corruptus est et remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed qđ reddit ipse qđ conferebat. Ille vero liber et fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus

Alter aut in cardine aut post cardine. Sic ergo quicunque conferi redditur
 Ille vero debilis rem quidez alter parat: alter deinde inficit. altero ut sint
 ambo remoti vel adusti siue retrogradi: quod cum acciderit res oino negat.
Contradictio est ut cum stella stelle applicas antequam perveniat retrograda
 fit. Id enim est firmata negare. **I**mpeditio est ut inter tres stellas quarum
 grauior in quolibet gradibus: lenior in pluribus: leuissima in paucioribus
 que dum graui applicare paret: anterior illa retrogradatio grauem transeat
 Sic ergo applicantem impediri necesse est. **E**uasio est cum stella stelle ap-
 plicat que antequam perveniat illa insequens signum transiens alias vicinior
 respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. **I**nterceptio triptita
 est primo quidem ut sit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo
 stella que retrogradando antequam illa perveniat huic iungatur sicque applicas
 lumine intercipit. Secundo ut sit levis graui applicans. illa vero grauiori
 antequam transeat quam levis ad ipsam perveniat. Signum ergo est in re quesita
 aliud pervenire. Tercio autem applicet stella stelle equali negocij dno: aut
 ipsi equalis illi. **C**ompassio est cum stelle in casu suo aut precipicio posite
 stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi quod sit consequenter
 in proximo ad eundem modum conuersio fiat idem quod remunerationem dicim?
Receptio est cum stella stelle applicat ut vel applicans in recipientis sit di-
 gnitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut prin-
 cipatu de ceteris debilis nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex
 respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima et secunda signorum
 cognitione quas superius tractauimus. Sic etiam fortunate sese inuicem re-
 spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaque
 receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidez inter
 ☉ et ☿ omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus fortissima
 est: eiusdem generis est receptio apud ☿ ex ☿. Mediocris vero ex singulis
 dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis nisi pluribus
 simul ut dictum est: ex horum oppositionis remunatio sumitur.

De fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunio.

In his habitudinibus quaternaria stellarum affectio preedit: for-
 tuna: infortuniū: fortitudo: debilitas. Tum et in impedimenta
 Fortuna stellarum est ut sint fortunatis coniuncte aut amica
 figura respectu infortunijs auersis aut inter fortunas simili
 medie aut zanni aut in amico ☉ respectu siue ☿ felicitis motus
 atque lumine crescent: aut ut sint in dignitatibus suis aut gra-
 dibus lucidis recepte: aut saltem siharzehe ut masculine in signis ac gradibus
 masculinis die super terram: femine contra aut sint in dignitatibus fortunarum
 Nam et fortunarum fortuna est esse in dignitatibus luminum itaque fortuna
 stellarum triptita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huius-
 modi comoditatibus plures conueniunt: ut ☿ in ☿ dupla qui si pariter et in

termino suo fuerit tripla: sicq; simul in oriente quadrupla. Plenaria in don: L
cilijs melioris figure vt H in ♄: Z in ♀: A in ♄: Q in ♄: X in ♄: diminuta
in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est ascensus ad septentrionem: aut esse in
septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentum: tum vt sint in
statione secunda: tum extra aduersionē directe: tum vt cardine aut post car
dinem. Superiorum quoq; stellarum vt sint orientales et in orientalib; cir
culi quadrantibus. ☉ ibidem pariter et in signis masculinis preter ♄. In
feriorum aut vt sint occidentales et in occidentalibus circuli quadrantibus.
¶ Debilitas stellarum est casus exitum exilium magisq; cum solitudine ap
plicatio ad retrogradā aut corruptam: prima statio retrogradatio sub ra
dijs: tum vt sint in gradib; obscuris nature recepte aut in opposit; harzhe
descendēte ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri motus
decrementum remotio et auersio. Tum via perusta a. 20. ♄ vsq; ad. 10. ♄. *via robusta*
Superiorum quoq; trium vt sint occidentales et in occidentalibus circuli
quadrantibus ibidem ☉ preter nonum sed in signis femineis. Inferiorum
aut vt orientales et in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium
stellarum est vt sint infortunij coniuncte aut oppositione eorum siue tetra
gono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortunioꝝ seu domicilij
aut supemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq; nec recepte
infortunio. Tum vt coniuncte ☉ aut in tetragono eius siue oppositōe peiusq;
infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungan t
aut capiti draconis: aut caudē idq; infra. 12. gradus. Sunt qui caput de
natura augmentatiua iudicent: continentib; itaq; fortunatis fortune ad
dit: infortunij iunctis infortunio. Caudē vero natura diminutiua: minuit
itaq; tam de fortuna q; de infortunio utrolibet genere coniuncto. ¶ Postre
mum est obsessionis infortunium. Est autem biptita. Primo quidem vt sit
stella in quolibet signo utrunq; vero in eodem signo infortunij aut corpus
aut radij aut ab infortunio sepata infortunio applicet. Secundo vt sit stella
in signo quolibet pariterq; infortunioꝝ alterum in secundo alterum in. 12.
qđ genus signi potius est. Si enī nec insit stella fueritq; vel oriens vel aliud
quodlibet hoc modo affectum obsessa dicitur. Utrolibet igitur in genere si
vel ☉ vel fortunate respectus propius. 7. gradib; interuenerit eripit magis
propriū domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit siue
fortunata. ¶ Impedimenta seu corruptiones singulares undecim sunt.
Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut te
tragono eius. Secūda sub radijs. Tercia inter ipsam et oppositionē ☉ minus
12. gradib;. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu
vacua. Sexta qñ est cū cauda draconis. Septia cū est in australibus signis
magisq; descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signoz. Decima cū
minus medio suo motu incedit. Undecima in nono ab oriente.

In extrahendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

Non extrahendis stellarū radijs multa diuersitas per diuer-
sos tractatus inuenitur q̃ alibi. Nam hic ptholomeum ele-
gimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi sūt
stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter
circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ⁊ oriens repe-
ritur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pa-
riter et medium celi ex eodem circulo quo facto diminuet̃
is medij celi gradus de eo stelle gradu q̃d̃q̃ remanserit diuidetur per ptes
hore gradus stelle vnde hore stellarūq̃ puncta colligunt̃ eaq̃ est distantia
stelle a medio celi. **Q**uod si stella sit inter oriens ⁊ terre cardinem: sūmum recti
circuli detrahet̃ de stelle gradu eiusdem circuli reliquūq̃ seruato assumpte
partes hore gradus stelle per senarium multiplicabūt̃: productaq̃ sūma
de reseruato reliquo diminuet̃: quodq̃ remanserit diuidetur per partes
hore oppositi gradus stelle: quotq̃ colliguntur hore sunt horarum puncta
ea est distantia stelle ab oriente. Si aut̃ inter quartum ⁊ septimum assumes
terre cardis circul⁹ diminuet̃ de loco stelle ex eodez circulo residuumq̃
diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaq̃ est distantia stelle a
cardine terre. Si enim inter septimum celiq̃ sit cardinez vnum recti circuli
detrahunt de loco stelle eiusdem circli reliquo notato partes hore oppositi
gradus stelle senarius multiplicabit vnde pducta sūma de notato residuo
dempta reliquū per partes hore gradus stelle diuidetur: eaq̃ est distantia
stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distātia
deprehensa cum extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistras
quidē ad exagonum. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonum. 120. gradus ad-
icientur. in dextra vero detrahēt̃. Cum hec itaq̃ numero introitu facto
in circulū rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assument̃
deinde loco stelle per ortum climatis vt ante sinistram. Item ad exagonū
quidē. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus addentur. in dex-
teram vero diminuent̃. Cum quo numero in tabula climat⁹ introitu facto
quot gradus equales in signo suo demonstraauerit assumentur. Si ergo v-
trunq̃ assumptus equalium graduum numerus in eundem gradum inci-
derit eum gradū eius stelle radij serunt. Si vero in diuersos collecta inter
numeros differentia per senarium diuidetur: quantumq̃ diuisio dederit
multiplicabitur per horas distātie stelle a cardine: productaq̃ sūma duorū
locoz loco stelle per gradus equales in sinistra propinquiori. in dextra
vero longiquiori adicitur. Quo ergo numerus puenerit eousq̃ radij stelle
pertingunt. Oppositionis deniq̃ radij per diametrum oppositū significat.

**De annis firdariech stellarum simul et de annis earum maioribus
medijs et minoribus.**

Anni stellarum quinque partito reperiuntur. Alij quidem sunt firdariech stellarum. Alij sunt magni stellarum anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanam. Alij in rerum et tempum numeros tum ex virtute corporum stellarum: tum ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusque alij atque alij per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	☿	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♂
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	418	264		
		al' 115							
Maiores	120	82	76	108	57	79	57		
		al' 72					al' 66		
Medij	39 et di. 45	48	66 et di. 42 et di. 45 et di. 40 et dimidium						
	al' 69 et dimidium		al' 39 et dimidium						
Minores	19	8	20	29	30	12	15		

De naturis stellarum septem et proprietatibus ducatum per vniuersa rerum genera.

Postremo est vniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum motus expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes repiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

¶ H quidem natura frigidus siccus nōnunq̃ accidentaliter humidus ob/
 scurus asper grauis fetid⁹ vorax tenax: multe cogitatiōis firmeq̃ memorie
 sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio terrarum ⁊ aquarum
 rerum diuensio ⁊ pondus: fundi partitio: multaq̃ interdum possessio: tum
 ⁊ manu altum pars artificiorum vt cementarij fossorez carpentarij atq̃ id
 genus tum sūma ⁊ egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium:
 etiam prouisus difficultatum ⁊ periculorum incursum: tum fraudes negocia
 doli proditio noxa facinora abhoiatio solitudo deliberatio quoq̃ ⁊ intel/
 lectus: sermo certus ⁊ amicitia stabilis: longa pudentia: tum ⁊ regum con/
 sules: omnisq̃ malicia iniquitas ⁊ violentia captiuitas: cathene compedes
 carceres damnatio instantia p̃tinacia perfidia difficilis ira: nec tñ effrenis
 omnisq̃ boni odium ⁊ inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia pas/
 siones dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusq̃ fune/
 brij orphani vidui ⁊ orbi: hereditates resq̃ antique. Tum senex patres au/
 proau ei⁹q̃ partis penes. Tum serui mācipia mercenarij eunuchi vulg⁹
 atq̃ hominum genus infame sterile ignauum detractiu⁹: corporis partes
 auris dextra ⁊ splen omneq̃ melancolie genus. Tum malefici fures fosso/
 rezq̃ monumentoz ⁊ spoliatores: omneq̃ magice omnisq̃ maleficij studiū
 postremo longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorū intellectus: occulta
 profundorum atq̃ inexhausta sapientia.

T ♄ natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius virtus naturalis ac nutritiua corpora animantium sobolisq; progenies magnates et prelati: corporis partes auris sinistra et epar: forme dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intellectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas. Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas et obedientia. Accidenter aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficultatum incursus. Tum patientia deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudium mundicia continentia parcitas beniuolentia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: hominum societates: cohabitatio contubernium sermones quoque dignitates promissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens veneri officio et sibi et suis utilis malum fugiens et bonum appetens prouido consilio: graui sermone: et priuatis publicis rebus salubris ac fructuosus.

Mars : natura calidus ficans acutus vehemens atrox: eius est adoleſcē
tia vires epar cum ♀ nares cum ♀ corporiſq; paſſiones calide: tum igni.
tabula exuſtio cunctiq; repentinū prouentus : reges violenti : inimici inhu
mani: peruerſi indices: iudicia caſtra regum: clientela iniquitas ſcelera pro
ditio pugna cedes effrenis audacia: ſtulta ſecuritas: elatio magna tumidi
tas iactantia: forme et glorie amor: diſſenſiones litigia ſeditiones contro
uerſie prēdationes oppreſſiones inſidia latrocinia: grauis ira: facilis offeſa
plage vulnera captiuitas diſcretio: fugiēdi difficultas: timor ac tremor: im
prouiſa ſeſtinatio perfidia contraditio turpiloquia: incautus amor: mani
feſta amicitia: promiſſus impenſus piurus dolosus reſponſione: et aggreſſu
promptus atq; ingeniouſus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
malignus temporis incompoſitus omnia contaminans: varie cogitatiōis
in reb⁹ cogitandis: in rerum cōmūtatione conſultu reſitu: multi murmur⁹
et pene deſormis inuerecundus inceſtus ſpureus ingratus: p̄gnanti grauis
parturienti inimicus: partui periculouſus nōnunq; abortiuſus: cauſa eiudem:
et mediocre hominū genus. Tum et pecudum cuſtodia iumentorūq; cauſa
et procuratio. Tum et vulnerum et leſionū cauſa plurimūq; chirurgia omneq;
ferarium omne cruentum artificiumq; mortiferum. Nam eiudem mortis
acerbum duo reliquum magis h̄ ♀ particeps.

tum patres et fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malorum
vltio regimen imperiale summe diuinitatis contemplatio.

Sol natura igneus tpar? est
est ois eorum nitor et claritas vni-
uersalis vita caput animantis cu
ai ali spū atq; oculo dextro. Opi-
nio quoq; et rō tu3 mediu3 zone
habitabilis: reges et primates:
cōcilia et ceterus hominū: fortitudo:
victoria: vindicta: honestas: ma-
gnificencia: habitudo bona ex-
istimatio: ambitio: multaq; au-
ri cupiditas pspicuitas mundi-
cia graue eloquiū vicinis noxi-
remotis cōtra sicq; int̄ hec nūc
cōmodus eiusq; hic sublimatio
illic degradatio habet leges: iu-
dicia: magistratus intelligētias

uia: dulces querele: effeminatio: indignatio: fallacia frequens mendacius
ac peritūria. Tum vina mella potusq; inebriabilis ipsaq; ebrietas: luxuria:
fornicatio omneq; id genus tum naturalis vsus q̄ contra naturā in vtroli-
bet sexu tamq; legitimi q̄ illiciti cum ipsis oīum auctoribus sint. lq; o nni
prole ilegali. Tum dilectio nati mutua hominū caritas pietas facili cru-
delitas uoluntaria receptio valitudo corporis animi debilitas multa car-

Venus frigida et humida tē-
perata eius est mulier gen? mi-
noresq; sorores. Tum vestimē-
ta omnisq; cultus ac redimicu-
la cū aureisq; et argenteis orna-
mentis: tū frequēs balneū et ab-
lutio forme q̄ aptitudo gracio-
sa cum multa facecia: amor mu-
fice gaudia loci oīsq; instrumē-
talis melodia cū ipsis etiā instru-
mentis atq; motib? adaptis. Tū
sponse cum sponsalib?: ac tala-
mis cum triplici iure coniugij si-
mul etiam odora dulcia ac sua-
uia q̄q; ludi incesseris atq; aleis
ocia preter studia: amor: lasci-

nositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuicie et oblectamenta eo-
 rumque studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaque artificia ut egregie pictu-
 re atque future cum suis artificibus tum fora et tentoria odorumque mercature.
 Postremo scientiarum intentio. Tēpla deinde legis observatio ius equabile.

Mercurius promiscuus ad omnem commixtionis assensus facilis eius pueri-
 cia cum maioribus fratribus multoque puerorum amore. Tum diuinitatis fides p-
 phetie sermone discipline doctores cum discipulis ingenium: ratio: eloquentia: p-
 cepta eorumque observatio: plena sapientia: sana doctrina: salubris exhortatio
 arguta deceptio: probabiles inductiones necessarij syllogismi: philosophie ac poetrie
 studium: plurimumque in mathematica: arismetica: geometrie et astronomie
 nec sine metrica et rhythmica. Tum diuinationum sortilege quoque cum augurijs
 et auspicijs preterea grata et fructuosa facundia. Tum libri commenta scribe
 eorumque officium acuta et propterea officia diligens omnium scientiarum usus et exer-
 citatio cum eleganti nouitatis inuentione ac secretorum intellectu soli diuinita-
 ti patentium rarum gaudium rare delicie tenuis voluptas tum prouidum confi-
 lium: fama: rumores: ambitio magis glorie cause deinde questiones tributa
 ria eraria: appetitive questus cum multo sumptu ac falsitate. Mercature
 parcens negotiationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimi-
 citie: timor: seruitus: dubij atque inuoluti affectus obedientia cum summa in-
 tentione ac mitti in alienos dolores cum passione fratrum amor propulsio

legis observatio verax causata ingrata vocis modulatio aptitudo in omne
 artificii cunctorum perfectio confidenti omnium professione. Postremo
 suendi:radendi:pectendi:adapta manus cum suis instrumentis et artifi-
 bus. Nam et fontium scaturigines amniū decursus aquarum derivationes

¶ Luna frigida accidentaliter interdū calida ad lumen lucens levis ad oīa
 faciens negocia:formam:gaudii:samam affectans:eius sunt negotiorum
 incia reges et principatus substantia cum victualibus affectū consecutio in-
 tentio in scientias legem aliorum contemplationē tum et carminū vires va-
 rij motus animi studioque in terrarū atque aquarū computo ac dimensione
 debilis tamen sensus tenuis memoria preterea matrone coniugia grauide
 nutritura et nutrices matres aule maioreque sorores nuncij mandata fugi-
 tiui mendaciū delatio assentatio omnibus motibus accomoda et accepta
 nihilomin⁹ laus corporū saluti studiosa multū edax parum venerea. ¶ Hi
 ergo stellarum ducatus ut nunquā omnes simul in vno corpore inueniun-
 tur sic nec ex illo vno loco simplici ve stelle habitu per diuersa tempora col-
 liguntur.

Liber octauus. s. habet capitula. **P**rimum de causa partium. **S**ecundum de diuisione. **T**ercium de partibus stellarum. **Q**uartum de partibus signorum. **Q**uintum de partibus. **S**extum de conuentu partium. **S**eptimum de ducibus partium. **O**ctauum de eorum inuicem inuentione.

Primum capm de causa partium.

Dnes stellarum ac fideree virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarum aut siderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducibus⁹ uenit primo stellis: secundo signis: tercio utroque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tercius more accidentis priorum in assensum succedit quod nonnulli veterum primis omissis tercijs tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tamen cunctisque sequaces eius persarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducentem cum loco suo. Secundo domicilium eius negocij eiusque diuinum. Tercio partem negotio attinentium cum loco atque diuino suo consulunt eque ut de ceteris conuentum eius cum stellis et respectum ductumque ac transitum metientes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitate ducatus earum inequalitas sequitur ut promptius inter stellas eiusdem ducatus patet. Quemadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducum distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa extitit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sidera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur verum per mixtionem duum aut plurius idem designantium quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quod pre ceteris sequamur aut cum duorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero forcior hic itaque negocij partem educi necessarium est que cum alter utriusque testimonia accesserit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necesse est ex tribus eas principijs oriri constans est quorum duo naturalia firma terciu mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumuntur eorumque primum a quo terciu a quo numerus collectus incipit ubi gratia ab hac ad illam collectus graduu numerus atque in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas ut steterit partis locum figit. Quia autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum incipis preest iure sepius

ab ipso iniciandū videt. Nam quidē interdū aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est q̄ ei negocio affini? attinet quapropter ut dictū est: terciū hoc principiū mutabile est. Quoniā vero stellarū omniū circuitus zodiaci axem ambit sicq; oriens quidē per zodiaci gradus computat. dicim? enim vt stellā sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deducere? non vero p̄ orientiū gradus sunt enim de circulo vel recto vel verticali quorū poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut ptholomeo placet graduum. 23. punctoz. 51.

Secundū de diuisione.

Per itaq; positis he partes inter principia tractatus z numero z nominibus distinguende vident. Omnes etenim quas persarum babylonie z egyptij auctoritas firmanit in libris eoz. 97. inueniunt trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signoz partes. Ex tercia diuerse ab vtriusq; necessarie tam in quibusdā genezie atq; annaliū locis nec non z questionibus plurisq; aliquozq; negocioz inicijs. ¶ Pri-
mi generis partes. 7. sunt numero singule singularū stellarum quarū z nominibus appellant. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabunt. Orient-
tres prima vite secūda sustentatōis tercia sensus z rōnis. ¶ Scōi. iij. prima opum secūda mutuandi tercia inueniendi ¶ Tercij. iij. prima fratrū: secūda numeri fratrū: tercia mortis fratrū. ¶ Quarti. 8. prima patrum: secūda mortis patrū: tercia auoz: quarta generis: quinta fundi iuxta hermetē. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quinti. 5. prima prolis: secūda hore z numeri natoz: tercia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrū ne masculus sit an femina. ¶ Sexti. 4. prima egritudinis iuxta hermetē: secūda iuxta belitem: tercia seruoz: quarta captiuoz. ¶ Septimi. 16. prima cōlugioz virozū iuxta hermetem: secūda iuxta welitē: tercia qua viri feminas aliciunt: quarta euentus maris cum femina: quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta hermetē: septima iuxta welitē octaua qua femine viros alliciūt: nona cōuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima cōiugij vtriusq; sexus: decimatercia hoz desponsationis: decimaquarta pacti z modi nuptiarū: decimaquinta agnatoz: decimasexta cōtrauersiaz z aduersarioz. ¶ Octauī. 5. prima mortis: secūda stelle necessitatī: tercia anni timendi: quarta loci piculosi: quinta doloris z angustie. ¶ Noni. 7. prima itineris: secūda nauigij: tercia religionis: quarta ingenij z prouidentie: quinta sciariū z sapientie sexta memorie placitādi z fabulaz. septima rumoz vtrū ne veri sint an falsi ¶ Decimi. 12. prima patris nati: secūda patrisq; discretionis: tercia consiliarium principū z regū: quarta victorie regis z facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequatiū regis z militie: octaua regis

officij nati: nona opis manualis: decima mercature: vndecima opis debi-
ti: duodecima matrū. ¶ Undecimi. 11. prima diuiciarū: secūda amabilita-
tis: tertia noticie inter hoīes ⁊ precij: quarta deliberationis: quinta delicia-
rū: sexta spei. septima amicoꝝ. octaua penurie: nona habundantie: decima
ingenuitatis animi: vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodeci-
mi. 3. pma inimicoꝝ iuxta hermetē: secūda iuxta alios: tertia laboris ⁊ pe-
ne: Tercij generis pres. 10. sunt numero prima est pars halgihel. secūda vi-
ciosi corpis: tertia strēnuitatis ⁊ audacie. quarta feritatis ⁊ angustie in pū-
gna: quinta fraudis ⁊ doli: sexta loci negocij: septima impediementi rerū iux-
ta egyptios: octaua iuxta persas: nona retributionis: decima veracis effe-
ctus. ¶ Siunt igit omnes vt p̄dixim⁹. 97. partim stellarū p se: partē domi-
cilioꝝ: partē absolute: ad rerū n̄tatem assumpte.

De partibus stellarū Caplm terciū.

Dinceps vt p̄posuimus ordine cuncta prosequemur: atq; in
primis primū genus assumentes oēs generaliter omnis ne-
gocij partes inter geminos eiusdē duces firmi. Cū igit stelle
due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu cōueniunt fue-
ritq; altera vt solet interdū vt a fortioris haizen a forciori in-
cipiendū erit vt sol ⁊ saturnus cū equaliter ad patris ducatu
ducunt suntq; eiusdem haizen ambo videlicet diurni: qz sol die fortior est
die ab ipso fit iniciū. Quod si equaliter in ducatu conueniant fiuntq; alter
diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabim⁹ vtpo-
te sol ⁊ luna cum equaliter infortune ducatu cōueniant die tamē a sole no-
cte a luna sūm̄t recte iniciū ut ille diurna ille nocturna fortuna est. Luz vō
die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quo-
tiens vero ducatus signi est eiusq; dñi sepius a dño fit iniciū. ¶ Est enī ois
signi ducatus ei⁹ dñi nō vero cōuertit⁹ qz tamē si fortius ad rem duxerit in-
terdū ⁊ ab ipso fit iniciū: deinde in cōmunionē assumit oriens: aut alia vel
circuli vel stellarū loca. Sic enī collectio inter primos duces nūero adiciū
gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitq; totius iniciū a principio si-
gni vndiq; per gradus equales. Accidit interdū vt duz stella ad domiciliū
affinet alteri⁹ sit eiusdē rei domiciliū alterū cōputo: verbi gratia. Oriente
cancro in quarto climate: leo quidē numero semp opuz domiciliū est. Can-
cri vero cōputo nōnūq; qz cū accidit pro eo negocio sumet⁹: a luna vsq; ad
sequentē in cancro quo oriens illic simul ⁊ secūdo dñā est nō tamē vsq; ad
solē dñm leonis. ¶ Prima est pars lune inter solē ⁊ lunā sumēda recte qui-
dem cū sol cunctis celestibus clarior diurnū lumen generali mundi fortu-
na vniuersali vite atq; dñe rerū magnitudini ⁊ splēdori atq; summis digni-
tatibus gradibus prefit: luna vero lumē nocturnū proxima est post solem
claritate ⁊ fortuna corporib⁹ eoꝝq; alimentis atq; incrementis generaliq;

rerū nature ac necessitati ducatum prebens . Que autē ita sint continent e
equidem die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoque nu
mero graduum orientium totumque a principio orientis inceptum ac per gradus
equales deductum partis locum signi: ut si quando ambo lunam in eodem
puncto reperiunt pars etiam in ipso orientis puncto consistat que quoniam
lune est cuius quottidiana necessitas et usus eadem et pars fortune appel
lat. Sequitur autem secundaria vice omnino luminum virtutem ac proprietatem
ad animam et corpus multa virtutem: formam: fortunam: dignitates: opes:
sapientiam: intellectum: cogitationes negocia: opera: rerumque initia ducens
Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegantia ut et pars lune sit et oriens lune
nec sine causa. Quociens enim transacto hore diei per partes hore ipsius
diei multiplicabunt. Totaque summa a loco lune deducatur aut in ipsum par
tis fortune locum aut certe in primum necesse est peruenire recta solis imita
tione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gra
dum peruenit. Igitur ut luna prima et vniuersaliter in omni negotio consuli
tur ita pars eius pre ceteris omnibus omni negotio accipitur. Pars solis in
ter solem et lunam summitur. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantum
in ipsis est appareat solumque lune huiusmodi altero manifeste pateat ad
hoc nec ulla aliarum in rerum effectibus et generationibus pars lunaris virtu
ti potentie merito pars solis tanquam vniuersalis rerum patris die a coniuge lu
na ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit summeque orientis gradibus
additis a principio orientis deductus numerus locum signi: hec est itaque pars
que solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocant partem celati quod est
intrinseci bonum. Imitatur autem partem fortune per omnia magis tantum
intrinsecus spectans quemadmodum et illa plus extrinsecam amplectitur.
Erat enim conueniens ut quemadmodum pars lune corporis accidentia
designaret sic pars solis anime proprietates moderaret utraque in ore paren
tum utrumque communicans ea se ratione habentes ut die quidem pars fortu
ne ducatus virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compagi
nem utriusque ad nature secreta rerum altitudinem vimque absconditam: lo
geque remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatio
ne. Cum ad honores et gloriam atque aurarum temperiem ducens has non
nulli commutant ita ut eam que lune est soli attribuant que solis lune sed ra
tio que exposita est obtinuit. Pars saturni pars more sumitur die a gra
du saturni ad gradum partis lune: nocte econuerso adiectisque orientis gra
dibus a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram re
rum prouidentiam et memoriam ad segnitiam et desidiam et tenacitatem
ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edifi
cia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metum: senectam: motumque mor
tis.

¶ Pars iouis pars moralitatis sumit die a parte solis ad locū iouis nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio inchoat ducit itaq; more iouis ad morū compositionē gratiam ⁊ honestatē: iusticiā: leges: honores: dignitates: prudentiā tempantiā: societate amicitia liberalitate rerūq; finē
 ¶ Pars martis pars strennitatis sumit die a marte ad partē lune nocte conuerso assumptisq; orientis gradib⁹ a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatē: maliciā: acūmē: securitatē: violentiā: iniquitatem: flagitia: crudelitātē: cōtrouersias: pugnam: cedē: omneq; genus mortis acerbe.
 ¶ Pars ueneris pars amoris sumit die aperte fortune ad partem celate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiā more ueneris ad uoluptates: delicias: iocos: cantilenas: amicitia: gratiā aptitudinē: ad omnes iocū suaue dulce: omneq; uenerij officij genus.
 ¶ Pars mercurij pars ingenij ⁊ memorie sumit die aperte boni ad parrem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducitq; more mercurij ad solertiā: intellectū: eloquentiā: de inceptions mercaturā varia ingenia: omneq; studiū ⁊ artificij ad hūc modū
 Partes stellarū hermes inueniendas tradidit quarū hi sunt generales ducatus singulares nāq; prout incidunt iudicioꝝ tractatibus reliquimus hic vniuersaliter de omnibus adijcētes vt sint stellarū ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore variant sic ⁊ partiū ducatus loco: umq; mutationes in ducatus discretionē magnope seruari cōuenit.

De partibus signoz Caplm quartū.

Equi vt deinceps partes ordinem⁹: dicem⁹ igit sumendi singulas diuersozq; dissonantiā in sumēdo tum quid rectius sit postremo generales signoz ducatus pmissis tuz paucis que antea necessaria sunt. Sunt enī nonnulli qui cum plures domicilij vni⁹ partes inueniūt imperitie necessitate quadā insūmēdū discordent. Quapropter id examinandi causa exponendū erat. Cū ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniant nos hermetē ⁊ persas plurimū seqmur que singulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu consentientibus sumunt qui cū singula domicilia diuersis rebus varijsq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullam vnā partem tante rerū diuersitati designande sufficere posse intellexerunt. Quapropter ⁊ singulis prout opus erat pluries adinuenerūt partes diuersa domicilioꝝ parciētes officia. Que cum generaliter quidē in ipsius domiciliū designatione communicent. habent tamē speciales suas ⁊ pprietates: verbi grā. Mors qdē generis: spēs vero naturalis acerbā in natura expectata repētina hīsq; similia. vnde mortis domicilio qñq; erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia distantes: nec tñ singulis oīm domicilioꝝ

officijs sue cuiusque tribuuntur partes ut quantum cum specialis sit numerus et iniciorum nulla tamen seorsum mens pars nulla iniciorum tradita reperitur seu quod hic huiusmodi inter ea determinarunt comae vellent seu quod speciali certitudine non inuenta generali officio relinquere mallent. Cum igitur has partes inda genus singulariter quidem dare rationem longum esset. verum partim data partim studio ingenij relinquimus.

Primae partium prima pars vite sumitur inter Γ et η . η enim et Γ supremi stellarum ac grauissimi ut rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accomodi reperiuntur: assumpto oriente particeps quod vite pectus: die quidem a Γ ad η nocte conuerso. Ducit igitur ad vitam corporis statum et anime: ac salua quidem ad vite impendium corporis salutes anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atque firmamenti: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori fortiori que fortuna perficitur: nulla vero pars Θ et Δ fortuna eque in anima corporis que natura potens quorum amica atque firma compages vite firmamentum est stabilitas: die quidem a parte Δ ad partem Θ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit Φ parti cognata. Ducit autem ad nati formam et similitudinem partiumque modum: salua quidem forme decorem corporis integritatem et yalitudinem statum decentem: habitudinem gratiosam: ceteraque id genus comoda perficit itineribus quoque salubris et utilis: corrupta contra: que si duci paterna acclius reperitur formam nati ad patris eiusve generis similitudinem effingit: si mense ad matrem eiusve cognationis exemplar. Quotiens itaque discernendum fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primus oriente aut nati aut anni siue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu domini sui aut cum orientis domino aliorumue cardinum pariter et accedens rem imperpetuum firmat: remota contra. Sin autem ut accedens pariter infortunata: firmat quidem sed detrimento et noxe: si fortunata fortune et gaudio. Sin autem ut remota simul et fortunata: mutabile quidem sed deinde fortunam consecutaz infortunium si infortunata. ¶ Tercia sensus et rationis quoniam Ψ sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. Ω vero acumen vigilantia leuitas: die quidem a Ψ ad Ω nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur uterque mutatione ad sensum discretionem eloquentiam et sapientiam sique vel ipsa vel dominus eius cum orientis domino fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. Ψ forti respecta copiose rationis sumique ingenij promissum est: si Ω multi acuminis et perspicacitatis.

Secundi partium prima opum exopum ducibus sumitur: die noctumque a domino scilicet ad ξ . scilicet incipitque ab oriente. Duct autem ad questus necessaria et victualia: salua quidem fructuosa: corrupta contra. Non enim usque ad diuitiarum copias aspirat quod primorum

ducum sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a H ad Z sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiando disperdūt: salui contra. ¶ Tercia inueniendi die a Z ad Q: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eorū que decidunt siue obmiscunt qui q̄ in via aliq̄ue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum O vel D aut in eorum amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditā inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuentionum promissum.

Ircij partium pars prima fratrum: quoniam H et Z primi stellarum et continui atq; H virtus retentiuā: Z generatiua que duo primordia sunt omnis geniture. In omni vero generatione primi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocte q; a H ad Z sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nanq; potius a Z ad H: sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eorum vsq; adeo concepta sit fraterna societas vt apud veteres licet interdum Z H filius: nonnunq; tamen et fratres memorentur ambo celli parte geniti. Ducum igitur cum domicilij sui domino ad status fraterni societates et amicitias negocia et amicitia que sunt dño suo signa multis occupant: multos promittit fratres: paucē pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantum interest a parte vsq; ad domicilij dñm vel conuerso per singula signa singulos numerando biptito si interfuerit duplicato: quotq; interfluūt stelle per singula singulis anumeratis. ¶ Secūda numerū fratrum die noctuq; a Z ad H ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñs suis inter signa multe paucēue proles fratrum numerum dñcerunt. Numerus aut per signa et stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maiores quibus etia respicientes iuxta annorum suorum numeros adiiciunt. ¶ Tercia mortis fratrum et sororū die a O ad gradum. 10. nocte conuerso sumpta ab oriente hec igitur vt mortem fratrum innuit: cum vel signorum circuitum vel per gradum dictum quorum prima adwara fm tectit vocant vsq; fratris ducē vel sororis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

Quarta partium prima pars patris: quoniam H antiquitas: ac masculina natura vnde patrē ducatum sortitur: similiter qm̄ omnis nati vite causa pater est. O aut vniversalis animantiū vite auctor vnde ipse in patris ducatum concessit Die a O ad H nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Et si H sub radijs extiterit vice eius succedit Z. Sunt qui cū id accidit eaz inter O et Z colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniam nec O id ducatum

¶ Secunda pars hore nati numerumq; natorum vt sexus discretionis: qm̃
 ⁊ humor temperatus. ⁊ vero calor voluptarius: oīsq; generationis causa
 voluptas calorē humori rēperans: die noctuq; a ♂ ad ♀ sumpta ab oriēte
 deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natoꝝ metitur
 Quotiens enim deinde ♀ liber ⁊ fortis hanc partem vel corpore vel radijs
 consequitur: partes restaurat que si in signum masculinum inciderit plures
 masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem
 ducit ⁊ ipsam ⁊ dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus
 deinde partis annos minores vel medios vel etia; minores pariter ⁊ cum
 respicientium additamentis. ¶ Tercia pars proles mascule que quoniam
 ♀ infantia ⁊ proles mascula sumitur: die noctuq; ad ♀ ad ♀: incipitq; ab
 oriente: hanc heckil a ♀ ad ♀ sumit. Obtinuit hermes prout ♀ geniture q̃
 ♀ promptius est que cum dño suo prospera nato honores ⁊ diuitias parat
 aduersa contra. ¶ Quarta pars proles feminee die noctuq; a ♀ ad ♀ cum
 proles femina ab oriente inchoans: hanc herchil nocte conuertit. obtinuit
 hermes prout vtraq; nocturna ♀ q̃ die noctuq; in ducatu fortior: que pro
 spera natura adornans honesta nubia dicit: aduersa contra: he due ptes
 pro habitudine sua in fratrem et sororem vt alteri preferatur discernunt.
 ¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet questū
 Sumpta nanq; die a domino ♀ ad ♀ nocte econuerso in signo masculino
 masculum: in femineo feminam iudicat.

Sexti partium prima incomoditatis corporee atq; passionuz:
 hermetis: quoniam omnis dolor superabundantiū qualitātū
 est merito ab infortunijs inquiritur die a ♀ ad ♂: nocte con
 uerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo et dñs eius multe
 passionis grauiumq; morboꝝ causa est: salua salutē. ¶ Scda
 pars egritudinis aliorum die noctuq; a ♀ ad ♂ ad eadem:
 omnia ducens preter cronicas. ¶ Tercia pars seruorum: quoniam omnis
 cursus aꝝ seruicia ⁊ subiectiones infimarum stellarum sunt hermeti placet
 vt die noctuq; a ♀ ad ♀ sumatur sicq; ab oriēte incipiat ita vt cum dño suo
 prospera seruijs copiosus questus consequendos pmittit: aduerso labore
 inutile m ⁊ penam parte prospera dñs aduersus questus quidē: sed deinde
 penaz: conuerso contra: hoc in signo multe proles multam subiectionem ⁊
 seruitutem intendit in sterili raram: hanc herchil nocte conuertit ⁊ zedam/
 froch die a ♀: ad partem fortune nocte conuerso: legem hermes obtinuit.
 ¶ Quarta captiuitatis die a domino ☉ ad ☉ nocte a domino ♀ ad lunam
 sumpta a ab oriente inchoat: hec libera fortunatis iuncta: familiariter confi
 stens captiuitatem omnemq; huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis
 ⁊ cruciatibus inuoluit.

Optimi partium prima desponsationis viri: quoniam huius primacia
ac natura masculina: ♀ feminea. Masculus vero prior femina
Hermes die nocturnus a huius ad ♀ sumens ab oriente deducens
hec itaque cum domino suo viri coniugia tractat. Salva quidem
honestas et egregijs thalamis ditans: corrupta contra: quoniam
♂ fortis aut radios consequitur desponsationem constituit.
¶ Secunda velitis die nocturnus a ☉ ad ♀ sumpta ab oriente
incipit. Harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. ¶ Tercia
pars coitus viri similis. ¶ Huic similis est quarta pars adulterij atque forni-
cationis viri. Omnium igitur simplex hec via. Libere siquidem et prospere
suis quoque officijs utiles ac salubres: aduersae contra. ¶ Quinta et sexta que
in connubio femine sumitur. Hermes primam que viri connubio data est
conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum transfert. ¶ Septima
eiusdem rei velitis die nocturnus a ♀ ad ♂ sumens ab oriente instituit quare
ceteri per se nocte conuertunt. ¶ Octava et nona velis harum duarum prima
pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars coitus femine filis eiusdem
¶ Decia est pars adulterij atque fornicationis femine: filis et harum omnium simplex
consilium. Nam salue quidem suis quoque officijs comode: aduersae contra.
¶ Undecima pars castitatē femine die nocturnus a ♀ ad ♂ sumpta ab oriente
inchoat que signo firmo reperitur domino suo respecta: aut saltem fortunatis
castam ac modestam parit bixito fortunata respecta ♀ quidem indulget
incestam inde cohibet. In tropico fortunata visa effreni ardore damnat:
nisi quantum fortunate castigat. Nam si pariter infortunijs eiusdem alienis
incontinentem edit ac forsitan inuerecundam stortum. ¶ Duodecima pars
coniugij utriusque sexus sumitur die nocturnus a ♀ ad gradum cardinis occi-
dentis: incipitque ab oriente que si infortunijs iuncta reperitur et respecta in
fausti federis omnium cuius domino aduersae locato si pariter ♀ huius corrupta:
aut sub radijs nundum iunguntur. ¶ Terciadecima pars hore coniungendi
die nocturnus a ☉ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat quā cum ♂ fortis corpore
aut sub radijs consequitur coniugij dies instituitur eis dico quibus natale
fundamentum consistit. ¶ Quartadecima pars ingenij atque studij compo-
nendi coniugium: die nocturnus a ☉ ad ♀ sumpta a ♀ deducitur que prospera
id studium ad optatum finem perducit: aduersa contra. ¶ Quintadecima
pars natorum die nocturnus a huius ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cum domino
suo fortunata honestis clarisque natis adornat: infelix contra. ¶ Sertadecia
pars controuersie die a ♂ ad ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit.
Que si in oriente aut cum domino eius reperitur: aut in aliquo cardine natum
litigiosum portendū: sicque pariter corrupta litigijs damna et supplicia minatur.
Si vero cum domino in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Decim partium primam partem mortis: quoniam **D** corporum conditionem ducit: octaua mortem: **H** vero interitus: dolor angustia et luctus **Hermes** ex his tribus eliciens die noctumque a **D** ad gradum octauum sumptam: adiectisque **H** gradibus a principijs eius signi instituit. **Hec** itaque si et ipsa et dominus eius corrupti sunt beniuolarum respectu mortem acerbam minantur: liberi vero interitus: hanc alij inter **D** et **H** legunt **Hermes** obtinuit. **¶** Secunda pars stelle necantis: quoniam orientis dominus animam ducit: **D** corpus quo compages vita est solutio interitus: die a domino orientis ad **D**: nocte conuerso ab oriente inchoat: huius dominum si **D** sola respiciens signum sectorum membrorum occupat propter corrupta necat: libera de memorijs truncat. **¶** Tercia pars anni metuendi die noctumque a **H** ad dominum coniunctionis aut oppositionis sumpta ab oriente inchoat. **Hec** itaque atque dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quam cum annus nati consequitur aut illa ad oriens eiusque dominum vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minarum effectus instaurat. **¶** Quarta pars loci metuendi die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta a **Q** signo incipit. **Hec** cum orientis domino infelix in eo signo ducatus sui officium tractat. Itaque cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad oriens eiusque dominum vtrolibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominem grauiusque impedimentis inuoluit: huc si infortuna accedunt decrementi passionem: atque supplicij mina ei presertim loco cum eius signi ducatus preest. **¶** Quinta pars angustie die a **H** ad **Q** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. **Hec** cum domino suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauius aduersat nisi fortunate intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. **Hec** si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitam infauit deducit.

Noni partium prima pars itineris die noctumque a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoans nati itinera metumque itinerumque negocia. **¶** Secunda pars negocij die a **H** ad **15** gradum **S**: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. **Hec** cum in signis aqueis nauigijs secundos pat questus: corrupta metu et periculo damnat in eo gradu cum **H** reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. **¶** Tercia pars religionis die a **D** ad **Q** nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. **Hec** cum domino suo orientis domino iuncta dumtaxat libero vitam nati religionem et honestatem ornat: corrupta contra. **¶** Quarta pars prouidentie die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie **H** orientali super terram sua recepta aut **D** potenti amice respecta. **¶** Quinta pars scientiarum: quoniam **H** firmamentum et memoria: **Q** prudentia et intellectus

Mercurij ingeniū scripture ⁊ eloquentie recte ex his tribus sumit die a saturno ad iouem nocte cōuerso: atq; a mercurij signo deducta ad alterā sapientia artificia variasq; scientias ducit magisq; salua ducibus: his fortib⁹ amice recepta. ¶ Sexta fame ⁊ historiarū die a sole ad iouē nocte cōuersa sumpta ab .o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut oriētis dño respecta: historiarū atq; rumorū capacitatē acuit memoriā firmat pñuncia tionē expedit. ¶ Septia rumorū inter verū ⁊ falsū discretiōis die noctuq; a mercurio ad lunā ab .o. inchoas que cum in cardine aut signo firmo seu directi oriētis reperit verū indicat minus aliter.

Decimi partiū prima principatus ⁊ potentias nati qm̄ sol lumē diurnū nati vite honori atq; potētie p̄est: luna vero nocturnū: secunda vīrtute solē sequens. Ex his atq; principatib⁹ eorū sumit die quidē a sole ad principatū nocte a luna ad eius principatū sicq; ad oriētē deducit: hec ergo si in sumo aut cū stellis fortib⁹ familiariter consistentibus reperit nato principatū grauēq; potentiam pñmittit. ¶ Si die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente ducatū obtineret simul itaq; si familiariter constiterint suisq; officiis pñcipēs honoris ⁊ potentie promissus. ¶ Secūda regis die a marte ad lunā nocte cōuerso sumpta ab .o. inchoat hec cum dño salus orientis atq; decimi domini pñmixta aut regē magnū parat aut virum reginee auctoritatis ⁊ reuerentie. ¶ Tercia consiliū regis atq; primatū curie: quoniā mercurius in dā do ⁊ accipiendo scripturis eloquētie ⁊ consilijs p̄est. Martis aut vis mine iniurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat prospera igit ⁊ dñs eius ⁊ ipsa cum orientis dño uato eiusmodi officia atq; dignitates offerunt. ¶ Quarta regis ⁊ facultatum atq; victorie eius die a sole ad saturnū nocte cōuerso sumpta ab .o. inchoat. ¶ Si sub radijs sit iupiter vicem suscipit hec quoq; nato regi honor ⁊ dux est magisq; duci dño pñmixta atq; oriētis in eius signo si pariter oriētis domino testimonium fuerit cuncta optata demum consequenda promittit. ¶ Quinta subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte conuerso ab .o. inchoat que si tam orienti q̄ fortunatis accommodata existerit natū subito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magniq; nomis die noctuq; a mercurio ad solē ab .o. inchoans graui auctoritate ⁊ amplitudine natū predicat. ¶ Si cum stella .io. particeps reperit diuicias amplamq; potentia machinat. ¶ Septima curie regis ⁊ milicie die a marte ad saturnū nocte conuerso sumpta ab .o. incipit si cū dño suo orientis dño miscet natū curie regis inserit. ¶ Octaua regis atq; operis nati quoniā saturni labor lune offi

cia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab .o. incipit que prospera cu; dño suo regnuz ꝛ potentiã parat sicq; pariter in geminis aut virgine egre gia opera celsaq; artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a mercurio ad venerem nocte conuerso ab .o. inchoat ducit igif cum domi no suo ad artificiũ officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia ꝛ id ge nus cum lanifica preciosa vestiũq; ꝛ ornamentoz apparatus his similia. Tum etiam gemmarũ ꝛ specierũ diuersorumq; genera mercatura. ¶ Qu cu; dño suo orientis dño permixta subtili manuũ aptitudini questus ꝛ hono res promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios persas aperte solis ad par tem lune nocte conuerso ab .o. inchoat hec cum premissa in respectu mer curij cum receptione natum mercature officio additum sicq; pariter prospe re mercaturis copiosos questus aduerse contra. ¶ Undecimi ineuitabilis operis die a sole ad iouez nocte ab .o. inchoat que orientis dño permixta nato necessitati operando imponit atq; in patientẽ ocij animi. Sic igitur prospera questus aduersa damna parat.

Vndecimi partiũ. ¶ Prima pars diuiciarũ potestatis ꝛ quo niam partes luminũ originis sue rationi ceteris omnib; vir tute preeminet recte die a parte fortune ad partem boni no cte conuerso sumpta ab .o. inchoat: hec cum fortunatis in lo co suo recepta magisq; in .io. aut. .ii. infortunijs auersis na to perpetue fortune diuiciarũ ꝛ honoris fundamentũ. ¶ Se cunda gratie atq; honoris recte vt prima atq; ex eisdem luminũ partibus sumpta si cum fortunatis aut in earum domicilijs seu principatu siue trige no reperit natum amabilem ꝛ dilectũ multa replet gratum infortunijs ve ro eisdem ex partibus odiosum. ¶ Tercia reuerentie ꝛ auctoritatis die ap te fortune ad soles nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat que si soli atq; io ui recepta aut ceteris fortunatis pariter ꝛ dño orientis amice respicienti natum summa reuerentia ꝛ auctoritate tam coram principibus q; pro po pulo predicat de quibus quantũ defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat que cum orientis dño aut in eius respectu salua natum rãnabili deliberatione in rerum dispositione ad summaz auctoritatem ꝛ honorem effert potiusq; fortunatis respecta: infortunijs vero sine orientis dño con tra. ¶ Quinta voluptatum ꝛ deliciarum die a parte fortune ad partem fu turozum nec conuerso ab oriente incipit quam si locus saluus tenet conse cuturũ desideria ꝛ supaturum sed aduersos subcubiturũ tradit. ¶ Sexta spei die a saturno ad venerem nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat hec cũ dño suo felix in loco suo prospero omnẽ spem pducit aduersa cõtra

¶ Septima amicitie quoniā oē frequens officiū p̄fertur lune ⁊ mercurij q̄ inter amicos plurimū variat die noctuq; a luna ad mercuriū sūpta ab. o. inchoat hec cuz dñs suo ⁊ re ⁊ loco salua pariter in signis tropicis q̄plurimos sociat amicos. Sicq; pariter ⁊ ipsa ⁊ dñs eius felices his amicitijs nō solum honestatē verū amplissimas etiā vtilitates polliceſ sicq; deinde simul ⁊ recepti eas amicitias ⁊ societates internis p̄petuis beniuolentie vinculis.

¶ Octaua necessitatis die noctuq; a parte celati ad mercuriū ab. o. inchoat ducit ad mutuā amicorū ac socioꝝ beniuolentiā ac caritatē huius atq; oriētis dñi alter in alterius exitio aut casu siue in signis inimicis nato grauem penuriā ac difficilē egestatez minant. ¶ Nona habitudinis die noctuq; a luna ad mercuriū ab. o. inchoans hec cū dñs suo partim fortune oriētisq; dñs per mixta natū opum habundantia ac deliciarū affluentia beat. ¶ Decima ingenuitas animi ⁊ libertatis die a mercurio ad solē nocte conuerso ab. o. inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq; ioui aut soli amice ligata reperit ⁊ ipsa ⁊ dñs eius insignis ingenuis egregiū natuz ingenio nobili animo celsa amplaq; ingenuitate p̄dit: infortunijs impedita contra. ¶ Undecima gratie ⁊ familiaritatis die a ioue ad venerē nocte cōuerso ab. o. inchoans hec cū dñs suo fortunatis maximeq; ioui iuncta vel respecta natū amabilē ⁊ in omni officio gratiosum reddit: infortunijs retēta contra.

Dodecimi partiū. Prima pars inimicorū iuxta quosdā die noctuq; a saturno ad martē sumpta ab. o. inchoat. Secūda pars inimicorū s̄m hermetē die noctuq; a dñs dom⁹ inimicorum in gradu domus inimicorū ab oriente inchoans hec due in tetragono aut oppositione dñorū suorū aut dñi orientis nato plurimos irritant inimicos. Tercia laboris ⁊ pene die noctuq; a parte celati ad partē fortune natuz grauib⁹ ⁊ inutilibus damnat laboribus.

Nunc ea q̄ extra stellarū atq; domiciliorū ordinē seorsuz necessitate quadā adhibite tractat exequi ordo postulat. Equib⁹ prima p̄s halhileg cui⁹ inuentioni primū discriminari conuenit virū cōiunctionē an oppositionē nat⁹ sequat. Quo facto vtrālibet p̄cesserit ab eius gradu atq; p̄cto vsq; ad gradu ⁊ punctū lune sumpta adiectis oriētis gradib⁹ a principio inchoabit hec igit̄ ⁊ ipsa halhileg p̄ gradu ductū ⁊ p̄ signorū circuitū p̄ducat. Sicq; ut ad vtrālibet stellarū applicat ex natura ⁊ effectū afficiat apud infortunia q̄ dē difficultatib⁹ atq; incōmodis vñ nōnullis ex eis q̄ artificio opaz dabāt cū hac ignorata diuersorū inuita p̄ diuersos terminos casuū lō plerūq; constaret: nec tñ ceteris circūspectis singulorū cām rephenderent: hanc tandem aduerterunt sicq; per ordinē p̄ducentes v̄sitis ceterarū expimentis huic

primā post alhileg per motus ac spei loca et tempa auctoritatē intellexerūt
¶ Secūda corrupti ac morbidī corporis die a parte fortune ad martē nocte cōuerso sumpta ab oz incipit hec cū orientis dñō si alhibetu aut i signo humido natū grosse habitudinis ac morbidū edit. Si vero preter orientis dñm cum marte aut mercurio tenere habitudinis : nec minus corrumpit
¶ Tercia milicie die a saturno ad lunā nocte cōuerso sūpta ab .o. inchoat quod parti regis partiꝝ opis nati ac sensus et puidentie cōueniēs eēt hec in exagono martis aut ionis aut infortunioꝝ domicilijs fortibꝝ recepta naturz feritate graui belli cām indicat. ¶ Quarta audacie in die a dñō ascitis in D nocte conuerso ab oriente inchoat : hec si in aspectu ♂ vel ♀ fuerit animositatem audaciamꝝ tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astucie omniumꝝ id genus mercurialiū virtutū que qm anime sunt parsꝝ celati ꝑ ceteris ad aiām faciēs sumit die a mercurio ad partē celati nocte cōuerso sicꝝ ab .o. inchoat hec orientis dñō pmixta natū eiusmodi virtutibꝝ instituit . Itaqꝝ prospera quideꝝ cōmoda : aduersa contra. ¶ Sexta loci negocij quoniā in oī negotio plurimū infortunata meciunt. Mercurio autē in dñij negotio participatio ex his tribꝝ sumit die noctuꝝ a saturno ad martē sicꝝ a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera repit negocij prouentum indicat et effectū contra corrupta. Adhibetꝝ principaliter atꝝ singulartiter eis negocijs quoz genus indiscretū nomenꝝ ignotum vt sit in tacitis questionibꝝ : nam incertis suis eiusꝝ ducibꝝ ꝑticipat ¶ Septima necessitatꝝ et obstaculi iuxta egiptios die noctuꝝ a marte ad gradū partꝝ fratru ab .o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuꝝ a pte amoris ad mercuriꝝ he due cū infortunijs proprie cū satur no pariterꝝ uel ipso vel dñō eius orientis dñō pmixto natum in negocijs suis inuoluerit atꝝ impediunt grauibꝝ passionibus vacuo labore damnosiqꝝ decremētis afficiūt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solem nocte cōuerso ab .o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis dñō natum dapilem multeqꝝ remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martē nocte conuerso sumpta ab .o. inchoalis hec accedens et prospera natum in omni actu suo fidelem rectū veracem ipsiqꝝ omnia recte ꝑuentura iudicat accedens aut et aduersa recte ꝑouētura sed damnose. remota vō vel in signo mobili nec etiā explicaturū aliqd omni igiꝝ sua eiusꝝ officia et ducatus ꝑ diuersos tractatus in genezia annalibus questionibus operum atꝝ negocioz institutionibus ꝑout incidūt diuersi autores exequentꝝ : nec enim vnīuersos ducatus oīm vnū aliquid volumē cōinet. Quapropter et nos generales tantū hic. Nam singulas locoꝝ et cōstellationum varietas indicat nec in tantū vsqꝝ a rōne tbeozice digredi fas erat excepto quantū restat quod vt locus exigit expeditū. Non longe abhinc tractatus finē cōcludet. Sic albumasar vt pluriqꝝ faciunt seu multitudinis causa seu

et minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reite-
rans omnium inuentionem ternamque originem denuo instaurat. Quod ne nimia
beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos tamque nil faciens transeundum
durimus: cum nil quippe aliud nec aliter quam dictum est oportet. Nam si minus
iudicatur exemplari in singula sua lecto industrie concessurum oppino. Qua-
propter ad sequentia transeamus.

De conuentu partium.

His itaque dispositis de conuentu partium exponendum aliquod
videtur duobus enim modis accidit plerumque in eisdem conueni-
re locis: aut ex eo quod eodem modo atque ex eisdem principijs su-
muntur: aut quod licet diuersa habeant principia eiusdem tamen nu-
meri atque termini in eadem incidunt loca atque hec quidem loca
communicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Uter-
que pars veneris perque vite in idem punctum incidunt: huic si Venus testatur in
parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutem et fortunam in propria ve-
re parte ad amorem delicias et voluptatem spectat atque in hunc modum.

De ducibus partium.

Nunc duces partium generales sequemur. Nam spirituales per quas
cuiusque dignitatum quibus incidunt officio in eis libris quibus ar-
tificium instituit altius indagamus. Primum itaque signo partis
circuli que loco notato consequenter perspicendum est singularive
ducatur fruatur an plurali habere namque potest duces post unum
duos vel tres non plures unum quidem ut pars itineris cum do-
milio itineris incidit ipsum tamen eius signi dominum sicque per cetera duos
cum alibi alterum scilicet itineris dominum alter signi cui incidit: habet autem
et alter duos cum inter duos sumpta in alterutrius domicilium incidit quorum
prior dominus eius. Nam extra utriusque domicilia usque ad tres peruenit duos
scilicet inter quos sumuntur tertiisque dominum eius partis igitur virtus integra est cum
eam unum sequitur ducem ipsius respectu iuuatur. Ea vero que duos aut utriusque
aut eius saltem cuius domicilium possidet. Nam ea que tres aut omnium aut
saltem plurimum et fortiorum. Non tamen eque virtutis ut uterque vel omni-
bus respecta sed proximi. Quibus quantum defuerit tante debilius quod ut re-
spiciunt si aut in casu suo fuerint aut retrogradi: hisque similibus impediti par-
tis ducatum debilitant infectumque relinquunt. Respectus itaque si amicus est
optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt
et stelle naturaliter ad partium ducatum spectantes: ut parti operum si dominus sui
respectus defuerit accedet iupiter parti desponsationis venus: seruicij mercuri-
us: sicque per cetera. Quod si respiciunt duntaxat fortunati et recepti atque in cardine
partis effectum parant igitur nec duos integre neque id si non alienum amminiculo ho-
mis quidem non duos in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero

aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rem quidē simi-
lant nec tamē perficiunt. Igit̃ impediēs si saturnus est ideoq; retrograd⁹
inimicos impedimēto p̃tendit: mars cōtrouersias: mercuri⁹ infelix merca-
turā aut scripta: luna aliquos rumores: ven⁹ mulierū genus: sol iura prin-
cipiū: iupiter iudiciū ṽl legē: caput ṽo de magnatib⁹ aliq̃d: cauda de vulgo
De eorū inuicē inuentione.

Postremo inter hos oēs hos duces aliorū ex alijs loca depre-
hendēda. Est enī oīno quaterna oīm partiū substantiū post
est dux a quo numeri sumit̃ iniciū: secūdus ad quē: terci⁹ est
locus a quo: quartus est in quē incidit. Sunt igit̃ oēs hij ea
ad inuicē cōstituti vt tribus determinatis duoq; ducib⁹. Si
forte orientis gradus ignorat̃ sumet̃ quantū aut est a terci⁹
ad quartū a secundo duce cōtrario deducet̃. Vnde ad primi locum pueni-
re necesse est. Cū aut̃ ex tribus alijs secūdū insequimur sumet̃ itē quantum
interest a terci⁹ duce ad quartū deductūq; a primo p ordinem ad secundi
gradū peruenit. Exempli causa sole primo duce. 18. gradus arietis tenen-
te luna. Secūdo. 20. leonis. Terci⁹ geminis oriētis gradu. 15. Quarto p
tis fortune loco in. 18. libe gradu. Itaq; si ex reliquis oriētis gradū inue-
stigamus summū a sole ad lunā fiuntq; 123. gradus. Totū igit̃ a gradu
partis contra signorū ordinē deducimus. vnde in. 15. geminorū puenire ne-
cesse sit. Si ṽo ex reliquis solē legimus ab orientē gradu ad partis locum
fiuntq; 123. gradus qd̃ a gradu lude contra ordinē deducti ad. 17. arie-
tis gradū pueniunt. Nam si lunā ex reliq; indagamus summū itē ab orien-
tis gradu ad partē locū fiuntq; 123. gradus. Totū igit̃ a gradu solis p or-
dinem deductū ad. 20. leonis gradū peruenit.

Opus introductorij in astronomiā albumazaris abalachi explicat̃ feliciter
Erhardi ratdoli mira imprimendi arte: qua nuper venetijs nunc auguste.
vindelicorū excellit̃ notatissimus. 7. Idus Februarij. 1489.